

Raad van Bestuur van de NMa
de heer mr. C.A. Fonteijn
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Utrechtseweg 310
6812 AR Arnhem
Postbus 1156
6801 BD Arnhem
Telefoon 026-356 95 00
Fax 026-442 83 20
secretariaat@netbeheernederland.nl
www.netbeheernederland.nl

Ons kenmerk   BR-12-789
Behandeld door   Johan Janssen
Telefoon   026 - 356 94 73
E-mail   jjanssen@netbeheernederland.nl
Datum   28 november 2012

Onderwerp   codewijzigingsvoorstel Aansluitpunt LNB

Geachte heer Fonteijn,

Hierbij ontvangt u namens de gezamenlijke netbeheerders een voorstel tot wijziging van de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12a en 12b, eerste lid, van de Gaswet. Het voorstel bevat uitsluitend wijzigingen in delen van de gascodes die betrekking hebben op het landelijk gastransportnet.

Aanleiding tot dit codewijzigingsvoorstel

Per 1 april 2011 is de Gaswet gewijzigd. In artikel 10, zesde lid, onderdeel b, is voor netbeheerders de wettelijke taak vastgelegd om een ieder die verzoekt om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n)/uur te voorzien van een aansluitpunt. Het aanleggen van het resterende deel van de aansluiting is hiermee expliciet onderdeel geworden van het vrije domein. Hoewel het conform de Gaswet is toegestaan dat ook de netbeheerder van het landelijk gastransportnet het resterende deel van de aansluiting mag aanleggen, heeft GTS er voor gekozen in het vervolg de aanleg van het resterende deel van de aansluiting niet meer zelf uit te voeren, maar dit volledig aan de markt over te laten. Dit geldt ook voor de meetinrichting. Gasunie Engineering, zusterbedrijf van GTS, is wel bereid het resterende deel van de aansluiting aan te leggen, maar doet dit uiteraard in concurrentie met andere aanbieders.

Een gevolg van het bovenstaande is dat voor nieuw aan te leggen aansluitingen (aansluitpunten) nieuwe voorwaarden opgesteld zijn, de "Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt". Deze voorwaarden richten zich op het proces van de aanvraag van een aansluitpunt en de eisen die van toepassing zijn op de gehele gasinstallatie van aangeslotenen, dat wil zeggen alles wat zich achter het overdrachtspunt bevindt, zijnde het resterende deel van de aansluiting, inclusief de meet- en regelinrichting en de gasverbruikinstallatie. Deze nieuwe Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt zijn grotendeels gebaseerd op de bestaande Aansluitvoorwaarden Gas - LNB op grond waarvan GTS de gehele aansluiting aanlegt.

Naast nieuwe Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt voor aansluitingen (aansluitpunten) die onder het nieuwe regime gerealiseerd gaan worden, zijn er ook nieuwe Meetvoorwaarden opgesteld die van toepassing zijn op deze aansluitingen; deze hebben de naam "Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene" gekregen.

Rijkwijdte van het codevoorstel

De genoemde wetswijziging heeft alleen gevolgen voor de aanleg van nieuwe aansluitingen (aansluitpunten) en niet voor de wijze waarop met bestaande aansluitingen wordt omgegaan. Voor reeds bestaande aansluitingen blijven de Aansluitvoorwaarden Gas - LNB ongewijzigd van toepassing, afgezien van enige inhoudelijke verbeteringen die bij het beschouwen van de teksten geconstateerd zijn. Van de bestaande aansluitvoorwaarden wordt de naam aangepast tot "Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluiting aangelegd door GTS" om het onderscheid tussen de beide situaties duidelijk te maken.

N.B. *redactioneel*: de aanpassingen volgens de voorgaande twee volzinnen in de bestaande (en dus van kracht blijvende) Aansluitvoorwaarden Gas - LNB moesten ten tijde van het opsturen van de stukken voor het GEN nog verwerkt worden en waren in de versie voor het GEN grijs gemarkeerd. Inmiddels is het separate document gereed en bijgevoegd.

Opmerking ten aanzien van de timing van dit voorstel.

Naast de aanpassing van de Gaswet per 1 april 2011 is voor deze codewijziging ook de uitspraak in de beroepzaak in het kader van de beslissing op bezwaar gasvoorwaarden deel twee van belang [AWB 08/783 t/m AWB 08/785 dd. 2 december 2011]. Gehoopt werd dat deze uitspraak richtinggevend zou zijn voor enkele onderdelen van dit codevoorstel, daarom is met de start van het opstellen van dit voorstel gewacht tot na de genoemde uitspraak. Met de NMa is afgesproken dat dit codewijzigingsvoorstel rond 1 november 2012 ingediend wordt.

Toelichting op het codewijzigingsvoorstel

De toelichting op de voorgestelde wijzigingen is opgenomen in bijlage 1 bij deze brief. Ten aanzien van de meting in de nieuwe situatie zijn diverse alternatieven mogelijk. Deze alternatieven inclusief de motivatie voor de voorgestelde werkwijze zijn verwerkt in de toelichting.

Inhoud van het codewijzigingsvoorstel

De codeteksten met de voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in bijlage 4, 5 en 6 bij deze brief.

Om de lezer te helpen de verschillen te herkennen, zijn deze aangegeven ten opzichte van de bestaande Aansluitvoorwaarden Gas - LNB op grond waarvan GTS de gehele aansluiting aanlegt. Toe te voegen tekst is gekleurd en onderstreept. Te verwijderen tekst is gekleurd en doorgehaald. De verschillende gebruikte kleuren hebben daarbij de volgende betekenis:

- zwarte tekst is vigerende codetekst;
- wijzigingen uit het voorstel "Invoedvoorwaarden en wijziging exitspecificaties" d.d. 17-02-2010 zijn oranje gemarkeerd;
- Wijzigingen uit het onderhavige voorstel BR-12-789 zijn groen gemarkeerd.

De nieuwe *Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene* zijn deels gebaseerd op de bestaande *Meetvoorwaarden Gas - LNB*. Er is niet getracht wijzigingen ten opzichte van dat document te markeren, aangezien de leesbaarheid van het voorstel hierdoor beperkt werd. De hoofdstuknummering is voornamelijk wel gelijk gehouden, waardoor handmatige vergelijking wel mogelijk is.

Wij stellen voor om bij of na vaststelling van de voorwaarden in onderling overleg een standpunt te bepalen ten aanzien van henummering van de artikelen.

Samenhang met andere voorstellen voor de Gasvoorwaarden

Het voorliggende voorstel heeft ten aanzien van de gaskwaliteit op het exitpunt een relatie met het codewijzigingsvoorstel "Invoedvoorwaarden en wijziging exitspecificaties" d.d. 17-02-2010. De in dat voorstel voorgestelde wijzigingen zijn oranje gemarkeerd in het voorstel voor de Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt.

Ten aanzien van de meting heeft het voorliggende voorstel voor de meetvoorwaarden een relatie met het codewijzigingsvoorstel "Meetvoorwaarden Gas - LNB" dd. 15 februari 2012. Uitgangspunt is hierbij dat de in dat voorstel voorgestelde wijzigingen vastgesteld zullen worden.

Effecten voor netgebruikers, netbeheerders en andere belanghebbenden

Het voorstel omvat een trendbreuk in de wijze waarop nieuwe aansluitingen aan het landelijk gas-transportnet voor direct aangeslotenen die gas afnemen voor eigen verbruik gerealiseerd worden en heeft tot gevolg dat deze aangeslotenen voor een belangrijk deel mogen maar ook moeten bepalen hoe hun aansluiting er uit komt te zien, binnen de kaders van deze gasvoorwaarden. Dit zal voor nieuwe direct aangeslotenen een periode van gewenning opleveren. Naar verwachting zullen er andere partijen zijn die op dit vlak diensten gaan aanbieden. De netbeheerder van het landelijk gas-transportnet zal een omschakeling moeten maken van het zelf realiseren en beheren van o.a. meetinstallaties voor deze aangeslotenen naar controlewerkzaamheden.

Gevolgde procedure

Het overleg met de representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt zoals bedoeld in artikel 12d van de Gaswet heeft plaatsgevonden in een vergadering van het GEN op 11 oktober 2012. Het relevante deel van het verslag van de GEN-vergadering treft u aan als bijlage 6 bij deze brief.

De in en naar aanleiding van de genoemde GEN-vergadering ontvangen commentaren zijn in de commentarenmatrix in bijlage 7 op een rij gezet en voorzien van een reactie per commentaar. Uit die reactie blijkt of het desbetreffende commentaar is verwerkt of waarom het desbetreffende commentaar niet is verwerkt.

Naar aanleiding van de bespreking in het GEN constateren de netbeheerders dat er een groot verschil is in het standpunt van de representatieve organisaties. Daar waar een representant van aangeslotenen, VEMW, aangeeft fundamentele bezwaren tegen de voorstellen te hebben, heeft een andere representant van aangeslotenen, Energie-Nederland die met name de grote elektriciteitsproducenten vertegenwoordigt, geen algemene vragen over het voorstel maar slechts een beperkt aantal vragen op detailpunten.

Naar de indruk van de netbeheerders heeft VEMW twee fundamentele bezwaren tegen het voorstel, ten eerste dat er voor bestaande aansluitingen, die volgens het voorstel in beheer bij GTS blijven, geen vrije markt ontstaat en ten tweede dat in het voorstel niets geregeld is over de verantwoordelijkheden van GTS voor het resterende deel van de aansluiting indien dat is aangelegd door de aangeslotene. Ten aanzien van het eerste punt is GTS bereid om in overleg te gaan met VEMW om te onderzoeken of en hoe er voor bestaande aansluitingen een vrije markt kan ontstaan. Hierbij geldt van de kant van GTS wel dat er naar haar mening slechts één partij verantwoordelijk kan zijn voor het resterende deel van de aansluiting met het oog op veiligheid, doelmatigheid en aansprakelijkheid. De voorgaande zin geldt ook ten aanzien van het tweede bezwaar van VEMW: indien het resterende deel van de aansluiting is aangelegd door de aangeslotene dan kan alleen de aangeslotene verantwoordelijkheid daarvoor dragen.

Een eventueel overleg met VEMW zal niet meer kunnen plaatsvinden voor de met de NMa afgesproken indiendatum van het voorstel. Indien er nieuwe inzichten ontstaan die van belang zijn voor de beoordeling van het voorstel door het NMa, dan zullen de netbeheerders dit zo snel mogelijk laten weten.

Enkele aanwezigen (COGEN, VA) vragen zich af of aangeslotenen capabel zijn om zelf verantwoordelijk te zijn voor het beheer van [het resterend deel van] de aansluiting. Naar de mening van de netbeheerders is de eigen verantwoordelijkheid voor de aangeslotene een gevolg van de wetswijziging en heeft de wetgever hier bewust voor gekozen.

LTO Noord – Glaskracht vraagt aandacht voor de positie van bestaande aansluitingen waarbij het resterende deel van de aansluiting reeds onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotene valt. Het betreft hier in de praktijk 1 aansluiting. Voor deze aansluiting zal het nieuwe codeonderdeel “Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt” gelden.

Datum inwerkingtreding

De ingediende wijzigingen kunnen direct na vaststelling in werking treden.

Uiteraard zijn wij desgewenst graag bereid tot een nadere toelichting op het voorstel. U kunt daartoe contact opnemen met de heer Johan Janssen van ons bureau (gegevens zie briefhoofd) of met de heer Wim Borghols van Gasunie Transport Services (w.t.a.borghols@gastransport.nl of 06 - 1100 5934).

Met vriendelijke groet,

L. Knecht
directeur

bijlagen:

1. Toelichting op de voorgestelde wijzigingen
2. Meetverantwoordelijkheid en veiligheidsinstructie bij RNB
3. Eisen buitenlandse TSO
4. Concept Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt
5. Concept Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluiting aangelegd door GTS
6. Concept Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene
7. Verslag GEN-vergadering
8. Commentarenmatrix

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Toelichting bij de

Concept *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt*,

Concept *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluiting aangelegd door GTS*

Concept *Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene*

ter incorporatie van de wijzigingen in de regulering van de aansluiting

Algemeen; aanleiding tot dit voorstel

Per 1 april 2011 is de Gaswet gewijzigd en is in artikel 10, zesde lid, onderdeel b, voor netbeheerders de wettelijke taak vastgelegd om een ieder die verzoekt om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n)/uur te voorzien van een aansluitpunt. Het aanleggen van het resterende deel van de aansluiting is hiermee expliciet onderdeel geworden van het vrije domein. Hoewel het conform de Gaswet is toegestaan dat ook de netbeheerder van het landelijk gastransportnet het resterende deel van de aansluiting mag aanleggen, heeft GTS er voor gekozen in het vervolg de aanleg van het resterende deel van de aansluiting niet meer zelf uit te voeren, maar dit volledig aan de markt over te laten. Dit geldt ook voor de meetinrichting. Gasunie Engineering, zusterbedrijf van GTS, is wel bereid het resterende deel van de aansluiting aan te leggen, maar doet dit uiteraard in concurrentie met andere aanbieders.

Een gevolg van het bovenstaande is dat voor nieuw aan te leggen aansluitingen (aansluitpunten) nieuwe voorwaarden opgesteld zijn, de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt*. Deze voorwaarden richten zich op het proces van de aanvraag van een aansluitpunt en de eisen die van toepassing zijn op de gehele gasinstallatie van aangeslotenen, dat wil zeggen alles wat zich achter het overdrachtspunt bevindt, zijnde het resterende deel van de aansluiting, inclusief de meet- en regelinrichting en de gasverbruikinstallatie. Deze nieuwe *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt* zijn grotendeels gebaseerd op de bestaande *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB* op grond waarvan GTS de gehele aansluiting aanlegt. Om de lezer te helpen de verschillen te herkennen, zijn deze aangegeven ten opzichte van deze *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB*.

De genoemde wetswijziging heeft alleen gevolgen voor de aanleg van nieuwe aansluitingen (aansluitpunten) en niet voor de wijze waarop met bestaande aansluitingen wordt omgegaan. Voor reeds bestaande aansluitingen blijven de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB* ongewijzigd van toepassing, afgezien van enige inhoudelijke verbeteringen die bij het beschouwen van de teksten geconstateerd zijn. Van de bestaande aansluitvoorwaarden wordt de naam ook aangepast om het onderscheid tussen de beide situaties duidelijk te maken.

Naast nieuwe *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt* voor aansluitingen (aansluitpunten) die onder het nieuwe regime gerealiseerd gaan worden, zijn er ook nieuwe Meetvoorwaarden opgesteld die van toepassing zijn op deze aansluitingen.

Opmerking ten aanzien van de timing van dit voorstel.

Naast de aanpassing van de Gaswet per 1 april 2011 is voor deze codewijziging ook de uitspraak in de beroepzaak in het kader van de beslissing op bezwaar gasvoorwaarden deel twee van belang [AWB 08/783 t/m AWB 08/785 dd. 2 december 2011]. Gehoopt werd dat deze uitspraak richtinggevend zou zijn voor enkele onderdelen van dit codevoorstel, daarom is met de start van het opstellen van dit voorstel gewacht tot na de genoemde uitspraak. Met de NMa is afgesproken dat dit codewijzigingsvoorstel rond 1 november 2012 ingediend wordt.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Redactionele noten

- Uitgangspunt voor deze *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt* is de versie van de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB* die momenteel geldig is plus de nog lopende wijzigingsvoorstellen. Aanpassingen ten opzichte van dit uitgangspunt zijn **groen** gemarkeerd.

Toelichting bij *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt*

Deze toelichting is ook van toepassing op de gewijzigde artikelen in de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluiting aangelegd door GTS*.

Hoofdstuk 1, Artikel 1.1.0 In de Gaswet zijn de volgende definities opgenomen:

- “m. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken;”
- “aa. aansluitpunt: het deel van de aansluiting vanaf het gastransportnet tot en met de eerste afsluiter.”

Dit betekent dat de aansluiting gezien kan worden als het aansluitpunt plus het resterende deel van de aansluiting. Per aansluiting is er één identificatienummer (EAN-code), dus ook per aansluitpunt is er één EAN-code.

Dit voorstel voor aanpassing van de gasvoorwaarden is opgesteld naar de laatste kennis en inzichten. Dit voorstel is niet van toepassing op invoeders. Het in februari 2010 bij de NMa ingediende voorstel met betrekking tot de invoedvoorwaarden is nog steeds in behandeling. Gezien de wezenlijke verschillen tussen het invoeden van gas en het onttrekken daarvan hebben de netbeheerders niet de intentie om de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt* en de *Invoedvoorwaarden Gas - LNB* te integreren.

Artikel 1.1.0 De *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt* hebben betrekking op aangeslotenen met een aansluiting op het landelijk gastransportnet die gas afnemen voor eigen gebruik. Met deze bepaling is geregeld dat de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt* niet van toepassing zijn voor het invoeden van gas.

Artikel 1.1.1 De eisen die worden gesteld aan de gasinstallatie waardoor deze correct kan blijven meten zijn opgenomen in de *Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene*. Deze meetvoorwaarden zijn van toepassing op aansluitingen waarbij GTS alleen het aansluitpunt heeft aangelegd.

Artikel 1.1.2 De reikwijdte van het begrip gasinstallatie verschilt tussen de huidige situatie waarin GTS de gehele aansluiting aanlegt en de nieuwe situatie waarin alleen het aansluitpunt door GTS wordt aangelegd. In beide gevallen begint de gasinstallatie na het overdrachtpunt, maar dat houdt in dat in de nieuwe situatie het begrip gasinstallatie ook het resterende deel van de aansluiting omvat. Het bovenstaande is het gevolg van de omschrijving van het overdrachtpunt in artikel 3.6.1 en de definities van de begrippen gasinstallatie en overdrachtpunt in de Begrippenlijst Gas.
(Gasinstallatie: het samenstel van gastechnisch materiaal en leidingen in gebruik bij een gebruiker na het overdrachtpunt gezien vanuit het gastransportnet;
Overdrachtpunt: het punt waar het gastransportnet ophoudt. (...))

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Artikelen 1.2.1 en 1.2.2 Voordat gas beschikbaar wordt gesteld dienen alle genoemde overeenkomsten aangegaan te zijn, anders kan zich voordoen dat gas onttrokken wordt terwijl niet aan alle verplichtingen wordt voldaan.

Hoofdstuk 2 Over hoofdstuk 2 is in het verleden heel veel discussie geweest, hetgeen heeft geleid tot het maken van grote aanpassingen door de NMa in BoB2. Ook over de nog bestaande artikelen 2.9 en 2.10 is veel discussie geweest, met name omdat de gekozen formulering door sommige lezers als “negatief” werd beoordeeld. In de huidige versie is gepoogd de toonzetting positief te maken.

Artikel 2.9 De “oude” paragraaf 2.9 wordt geïncorporeerd in artikel 2.10, omdat daarmee de samenhang beter en de insteek positiever wordt. De strekking van het oude artikel 2.9 is opgenomen in deze toelichting.

Artikel 2.1 Er zijn twee grote wijzigingen in dit artikel. Gekozen is om geen nadere eisen meer te stellen aan de gasinstallatie, waarmee de lastige constructie van de artikelen 2.9 en 2.10 vermeden wordt. Verder is de formulering iets uitgebreid en daardoor helderder geworden.

Artikel 2.1.1 Teneinde te voldoen aan artikel 2.1.1 zou de aangeslotene de volgende maatregelen kunnen treffen:

- a. de gasinstallatie voorzien van apparatuur die drukpendelingen in het landelijk gastransportnet voorkomt.
- b. de gasinstallatie voorzien van een terugslagvoorziening, indien de gasinstallatie dan wel het bedrijven van de gasinstallatie aanleiding kan geven tot het terugstromen van gas in het landelijk gastransportnet.

Artikel 2.1.1a Naast artikel 2.1.1 is er een artikel 2.1.1a opgenomen omdat is toegevoegd dat de gasinstallatie ook moet (blijven) voldoen aan de voorwaarden op het gebied van meting en telemetrie. In het geval van storing in de meting en/of telemetrie kan namelijk het ongestoord functioneren van het landelijkgastransportnet in het geding komen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het balanceringsregime.

Artikel 2.1.1b Dit artikel is toegevoegd om zeker te stellen dat indien het resterende deel van de aansluiting is aangelegd door de aangeslotene, deze ook verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van dat resterende deel van de aansluiting.

Artikel 2.1.2 Voor de nieuwe situatie is het artikel ingeperkt tot het aansluitpunt. Verder is voor de volledigheid toegevoegd dat de ingebruikname gebeurt door GTS. In artikel 2.1.3 is toegevoegd dat dit niet alleen geldt bij de eerste ingebruikname, maar ook indien het aansluitpunt, bijvoorbeeld na onderhoud, opnieuw in gebruik gesteld wordt.

Het aantonen moet gebeuren d.m.v. een methodiek die beschreven staat in het Warenwetbesluit drukapparatuur, daarom hoeft de methodiek hier niet benoemd te worden. Dit moet niet alleen gebeuren bij de eerste ingebruikname, maar ook na onderhoud of modificaties.

Artikel 2.1.4 Om de strekking van dit artikel te verduidelijken is het opnieuw geformuleerd. De documentatie dient altijd up-to-date te zijn, zodat deze indien nodig geraadpleegd kan worden.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

De zin over de eventuele kosten is verwijderd omdat deze naar onze indruk overbodig is, maar in het verleden wel veel discussie op heeft geroepen.

Artikel 2.1.5 De formulering is aangescherpt.

Hoofdstuk 3 In het nieuwe aansluitproces is de aanvraag bepalend voor de locatie, de druk, de capaciteit en het moment van inbedrijfstelling. De aangeslotene dient deze aanvraag voor een aansluitpunt in en GTS zal deze, indien mogelijk, aanleggen conform de aanvraag. Indien dit niet of niet zondermeer mogelijk is, zal GTS bestuderen of er maatregelen genomen kunnen worden in het landelijk gastransportnet die het aansluitpunt wel realiseerbaar maken.

Artikel 3.1.0 Dit was een tijdelijk artikel, ingesteld na BoB2, en kan daarom komen te vervallen

Artikel 3.1.1 t/m 3.1.5 Deze artikelen zijn toegevoegd naar aanleiding van de opname van artikel 10, zesde lid, onderdeel b, in de Gaswet per 1 april 2011. Dit artikel luidt als volgt:

6. Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste en derde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12f vastgestelde gebied tevens tot taak om:
  - a. [...]
  - b. een ieder die verzoekt om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur te voorzien van een aansluitpunt op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit.

Artikel 3.1.1 De door aangeslotene gewenste druk, capaciteit, locatie en aansluitermijn zijn leidend voor het (eventuele) aanbod door GTS. Het aanvraagformulier, dat onderdeel uitmaakt van de interne GTS procedure, kan meer elementen bevatten.

De aangeslotene geeft zelf de gewenste aansluitermijn aan. GTS zal aangeven of deze realiseerbaar is. Hiermee wordt voldaan aan artikel 6, lid 1c van de Regeling tariefstructuren en voorwaarden gas, waarin bepaald is dat de codes de termijn bevatten waarbinnen een aansluiting gerealiseerd wordt. Indien de door de aangeslotene gewenste aansluitermijn niet realiseerbaar is, zal conform artikel 3.1.4 worden bepaald welke termijn wel haalbaar is. De aangeslotene kan vervolgens bepalen of dit voor hem acceptabel is.

GTS neemt slechts één aanvraag per gasverbruiksinstallatie op hetzelfde moment in behandeling. De situatie waarin voor dezelfde installatie meerdere aansluitingen nodig zijn, zal beschouwd worden als één aanvraag.

Artikel 3.1.2, 3.1.3 Indien het aansluitpunt conform de aanvraag realiseerbaar is, doet GTS een aanbieding in de vorm van een investeringsovereenkomst. GTS start pas met de realisatie nadat de investeringsovereenkomst door aangeslotene ondertekend is.

Artikel 3.1.4 Indien het aansluitpunt niet conform de aanvraag realiseerbaar is, deelt GTS dit met reden mede. Hiermee wordt voldaan aan artikel 6, lid 2 van de Regeling tariefstructuren en voorwaarden gas. Op verzoek van de aangeslotene kan GTS vervolgens een studie uitvoeren om te bestuderen of er maatregelen genomen kunnen worden in het landelijk gastransportnet die het aansluitpunt wel realiseerbaar maken.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Omdat GTS doelmatig dient te opereren, kunnen aan deze studie voorwaarden gesteld worden. Indien uit de studie blijkt dat met het nemen van maatregelen in het landelijk gastransportnet wel realiseerbaar is, doet GTS een aanbieding in de vorm van een investeringsovereenkomst. Deze investeringsovereenkomst heeft uitsluitend betrekking op de investeringen die nodig zijn voor de realisatie van het aansluitpunt en *niet* op de maatregelen die in het landelijk net noodzakelijk zijn.

Artikel 3.1.5 Wanneer GTS maatregelen moet uitvoeren in het landelijk gastransportnet om aangeslotene van een aansluitpunt te voorzien, dient aangeslotene capaciteit op het beoogde aansluitpunt te contracteren voor een termijn van tien jaar.

Artikel 3.1.1 oud Dit artikel kan vervallen omdat de eerste volzin al gedekt wordt door 1.2, de tweede volzin door 3.1.4 en de derde volzin door 2.10.

Artikel 3.1.2, 3.1.3 oud Deze artikelen kunnen vervallen omdat ze al gedekt worden door 3.1.1 nieuw

Artikel 3.1.4 oud Dit artikel kan vervallen omdat GTS nog slechts het aansluitpunt aanlegt. De eventueel benodigde toegang tot de meting wordt in hoofdstuk 5 geregeld.

Artikel 3.1.5 oud Dit artikel kan vervallen omdat het al in 2.10 gedekt is.

Artikel 3.1.6 oud Het is niet de taak van GTS om te beoordelen of de door de aangeslotene gebruikte materialen rechtmatig zijn vervaardigd.

Artikel 3.2.1 Omdat in de nieuwe situatie de drukreductie niet meer door GTS plaatsvindt, is dit artikel grondig gewijzigd. Uitgangspunt voor dit artikel is dat de druk op het aansluitpunt gelijk is aan of hoger is dan de door aangeslotene volgens artikel 3.1.1 gewenste druk.

De maximale operationele druk en de maximale incidentele druk moeten opgenomen worden omdat de druk niet meer door GTS geregeld en beveiligd wordt. De aangeslotene heeft dit nodig voor het ontwerp van zijn installatie.

Artikel 3.2.2 Aangezien GTS alleen het aansluitpunt aanlegt, kan GTS niets meer aan de druk doen, dus heeft de bepaling geen zin: men moet het doen met wat men geleverd krijgt, hetgeen uiteraard wel voldoet aan de aanvraag conform 3.1.1

Paragraaf 3.3 Deze paragraaf handelt volledig over de gaskwaliteit van het ter beschikking gestelde gas. Voor de artikelen 3.3.1 en 3.3.2 zijn wijzigingen voorgesteld in het codewijzigingsvoorstel Invoedvoorwaarden en exitspecificaties in februari 2010. Over dit codewijzigingsvoorstel is tot op heden geen besluit genomen door de NMa. De artikelen 3.3.1, 3.3.2 en 3.3.3 wachten qua inhoud in eerste instantie grotendeels op het besluit "invoedvoorwaarden en exitspecificaties", in tweede instantie op de aanstaande MR Gaskwaliteit.

De wel opgenomen wijzigingen volgen uit de wijzigingen t.a.v. de aansluiting.

In de paragrafen 3.3.1 en 3.3.2 zijn de bepalingen ten aanzien van het water- en aardgascondensaat en stof gehalte van het gas verwijderd, omdat hiervoor voorzieningen in het resterende deel van de

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

aansluiting nodig zijn, die voor de betreffende aansluitingen niet door GTS worden aangelegd en beheerd.

Paragraaf 3.4 Uitgangspunt voor dit artikel is dat de capaciteit van het aansluitpunt voldoet aan de door de aangeslotene volgens artikel 3.1.1 gewenste capaciteit. De capaciteit wordt in de aansluitovereenkomst vastgelegd.

Een wijziging van de capaciteit verloopt hetzelfde proces als de aanvraag van een nieuw aansluitpunt.

Artikel 3.5.1 en 3.5.2 De eerste delen van deze artikelen waren van tijdelijke aard en kunnen daarom verwijderd worden.

Het begrip fysieke verbinding moet uit de Begrippenlijst Gas verwijderd worden.

Paragraaf 3.6 Deze paragraaf kende geen titel, daarom is deze ingevoegd.

Paragraaf 3.7 De wettelijke definitie van aansluitpunt is erg beperkt. Dit hoofdstuk geeft in artikel 3.7.1 aan welke voorzieningen een aansluitpunt nog meer omvat en stelt in artikel 3.7.2 eisen aan de locatie.

Paragraaf 3.7 is essentieel ten behoeve van de financiële regulering, omdat het mede aangeeft wat de investering allemaal kan omvatten.

Paragraaf 3.7 vervangt in zekere zin hoofdstuk 4, dat vervallen is omdat de aangeslotene geen gebouw meer beschikbaar hoeft te stellen; omdat het puur het aansluitpunt betreft is het onder hoofdstuk 3 gebracht.

Artikel 3.7.1 Het aansluitpunt kan niet worden aangelegd zonder een aantal voor het aansluitpunt essentiële attributen. Deze attributen zijn opgenomen in dit artikel.

Onder afsluiterschema wordt verstaan alle voorzieningen zoals afsluiters en omlopen die nodig zijn om beheer en onderhoud aan het aansluitpunt te kunnen verrichten en om het gastransport in geval van calamiteiten in stand te kunnen houden. Hierbij moet o.a. bedacht worden dat aan een enkele afsluiter geen onderhoud uitgevoerd kan worden zonder de gaslevering te onderbreken. Verder dient het afsluiterschema beveiligd te worden met hekken en toegankelijk te zijn voor zwaar materieel. Afsluiters verbonden aan het HTL dienen op afstand bedienbaar te zijn, waardoor telemetrie en elektriciteit ter plekke beschikbaar moeten zijn.

Artikel 3.7.2 Het aansluitpunt kan alleen worden aangelegd op een plaats die goed bereikbaar is en waar vergunningen beschikbaar zijn of beschikbaar komen. Dit is geregeld in dit artikel.

Hoofdstuk 5 Dit hoofdstuk is volledig herzien, aangezien aangeslotene zelf het resterende deel van de aansluiting, inclusief de meetinrichting, aanlegt en ook zelf zal meten.

Artikel 5.2 Goedkeuring vooraf voor het ontwerp voorkomt dat de aangeslotene, mogelijk met goede bedoelingen, een installatie aanlegt die niet voldoet. Deze procedure is gebruikelijk in de ons omringende landen.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Artikel 5.3 Er is voor gekozen om de data-acquisitie en de verwerking van de data te laten uitvoeren door GTS. Dit is van belang om de near-real-time processen, zoals het balanceren van het landelijk gastransportnet, goed uit te kunnen voeren en de dataverwerking eenduidig uit te voeren.

Artikel 5.4 Er dient de mogelijkheid te zijn om, indien het gaskwaliteitsysteem dit vereist, een gaschromatograaf (GC) te plaatsen.

Artikel 5.5 Een meethandboek is momenteel reeds gebruikelijk bij invoedingsinstallaties, zie de concept invoedvoorwaarden.

Artikel 5.6 t/m 5.8 Deze artikelen zijn het meettechnisch equivalent van de artikelen 2.1.2 t/m 2.1.5.

Artikel 5.9 Dit artikel dient ter vervanging van het oude artikel 5.6.

Artikelen 5.10 en 5.11 Deze zijn gelijk aan artikelen uit de concept invoedvoorwaarden, 4.8 en 4.9.

Artikel 5.12 Dit is het equivalent van het oude 5.4 en moet zorgen dat de meter in het juiste meetbereik bedreven wordt.

Hoofdstuk 6 Dit hoofdstuk is grotendeels ongewijzigd gebleven, omdat voor de bepalingen niet van belang is wie het resterende deel van de aansluiting aanlegt.

Artikel 6.1.1a Indien de meting niet voor (zoals voorheen het geval was) of direct achter het overdrachtspunt staat, bestaat de mogelijkheid dat er bij werkzaamheden een hoeveelheid onbemeten gas verloren gaat. Dit artikel bepaalt dat de aangeslotene gehouden is deze hoeveelheid te vergoeden.

Artikel 6.1.5 Dit artikel had betrekking op zogenaamde doorleveringen, d.w.z. een andere gebruiker achter dezelfde meter, waarbij GTS verantwoordelijk was voor de meting bij die andere gebruiker. De bedoelde situaties zijn allen omgevormd tot gesloten distributiesystemen (voorheen particuliere netten), waarbij de verantwoordelijkheid voor informeren ligt bij de beheerder van die systemen.

Artikel 6.3 De laatste zin is verwijderd omdat het betreffende onderwerp in 3.4.1 behandeld wordt.

Paragraaf 7.1 Het streven is om deze paragraaf op redelijke termijn in de informatiecode te verwerken.

Toelichting bij Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene

Inleiding

Ten gevolge van het feit dat het resterende deel van de aansluiting in de toekomst door de aangeslotene gerealiseerd moet worden, dienen de Meetvoorwaarden Gas – LNB op een aantal punten te worden aangepast. Daarom is er een aparte set meetvoorwaarden voor nieuwe aansluitingen voorgesteld, die de naam Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene zullen krijgen.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

De Meetvoorwaarden Gas - LNB bevatten de voorwaarden inzake de volume- en capaciteitsmetingen van de aansluitingen of systeemverbindingen op het landelijk gastransportnet alsmede de gaskwaliteitsmetingen in het landelijk gastransportnet.

In de Meetvoorwaarden Gas - LNB zijn grotendeels functionele eisen opgenomen, bij het opstellen hiervan ging men ervan uit dat GTS als enige partij verantwoordelijk was voor de uitvoering van de metingen. Het ongewijzigd van toepassing verklaren van die set voorwaarden met functionele eisen op een individuele aansluiting leidt tot de volgende problemen:

- Voor de bepaling van de energiestroom (kWh/h) is zowel de gasdoorzet nodig als de gaskwaliteit (calorische waarde en parameters ten behoeve van de volumeherleiding). In de nieuwe situatie zal een keuze moeten worden gemaakt of de bepaling van de energiestroom bij de aangeslotene wordt ondergebracht of dat dit een taak blijft voor GTS, waarbij de aangeslotene alleen de gasdoorzet aanlevert.
- De criteria voor een aantal controles van de correcte werking van de meetapparatuur zijn tot nog toe gebaseerd op het gedrag van de populatie. Zo is bijvoorbeeld expliciet het toepassen van een steekproefmethodiek opgenomen voor het periodiek controleren van de gasmeters.
- Er wordt momenteel gebruik gemaakt van door GTS ontwikkelde en intern GTS gestandaardiseerde instrumentatie ten behoeve van lokale data-acquisitie en communicatie met de centrale ICT-systemen die zorgen voor de verwerking van de meetgegevens. Er dient een keuze te worden gemaakt op welke wijze deze gegevens in de toekomst op een efficiënte en effectieve wijze verwerkt kunnen worden.
- In de huidige Meetvoorwaarden Gas - LNB worden geen expliciete eisen gesteld aan de personen die de gespecificeerde onderhouds- en controlewerkzaamheden dienen uit te voeren. Gezien het belang van deze werkzaamheden zullen deze eisen expliciet opgenomen moeten worden. In het verleden zijn deze werkzaamheden door gecertificeerde medewerkers van GTS uitgevoerd binnen het kader van een gecertificeerd kwaliteitssysteem.

In deze toelichting zullen die uitgangspunten worden vastgelegd die gehanteerd worden bij het uitwerken van de wijzigingen van de Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene die nodig zijn om de bovengenoemde punten op te lossen. Andere wijzigingen ten opzichte van de Meetvoorwaarden Gas - LNB worden niet meegenomen. Aan de meetinrichting worden dus dezelfde eisen gesteld als voorheen.

Overzicht alternatieven: werkwijze van andere Europese TSO's

Op basis van de documenten die openbaar beschikbaar zijn, is een overzicht gemaakt op welke wijze in Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk wordt omgegaan met de aansluiting. In alle bovengenoemde landen geldt op dit moment al dat het "resterende deel van de aansluiting" door de afnemer zelf dient te worden gerealiseerd. Daarnaast is er kennis genomen van ervaringen van Gasunie Deutschland. Het overzicht is weergegeven in bijlage 3.

Zoals onderstaand zal worden betoogd, sluit het inspectiemodel, waarbij de netbeheerder op gezette tijden inspecteert of de meting voldoet aan de eisen, het best aan bij de huidige werkwijze in de ons omringende landen. In zowel Duitsland als het Verenigd Koninkrijk is er (facultatief) sprake van een derde partij die verantwoordelijk is voor één of meer deelfacetten (ontwerp, installatie, beheer & onderhoud en meetdata-uitwisseling) van de gasmeting. Deze rol is slechts beperkt vergelijkbaar met

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

de rol van de Nederlandse meetverantwoordelijke in het meetproces. In België is de afnemer in principe verantwoordelijk voor de meting.

Verkenning alternatieven: technische oplossingen

Voor het aanpassen van de Meetvoorwaarden Gas - LNB en hoofdstuk 5 van de Aansluitvoorwaarden Gas - LNB is het noodzakelijk om vooraf een aantal keuzes te maken. In dit deel wordt een voorstel gepresenteerd voor deze keuzes, waarbij is getracht deze keuzes zoveel mogelijk in lijn te brengen met de gangbare praktijk in Nederland en/of Europa.

Situering meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting

In Duitsland en het Verenigd Koninkrijk is expliciet opgenomen dat het aansluitpunt en de meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting zich fysiek dicht bij elkaar bevinden. In Duitsland wordt gesproken over een gebruikelijke afstand van minimaal 25 meter en ten hoogste 200 meter. In het Verenigd Koninkrijk worden geen fysieke afstanden genoemd, maar is opgenomen dat beide faciliteiten zich zo dicht mogelijk aan weerszijde van het overdrachtpunt moeten bevinden. In België is weliswaar niet expliciet vermeld dat beide faciliteiten zich op één locatie moeten bevinden maar is het op basis van de resterende informatie moeilijk voor te stellen dat het aansluitpunt en de meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting op afzonderlijke locaties gelegen zijn.

Het hanteren van het uitgangspunt dat aansluitpunt en de meetinrichting in het resterend deel van de aansluiting, verenigd dienen te zijn op één locatie, die zo dicht als technisch mogelijk bij het net van GTS gelegen dient te zijn¹, heeft voor de afnemer als nadeel dat hij in de meeste gevallen buiten het terrein van zijn verbruiksinstallatie een extra faciliteit dient te realiseren en beheren.

Het fysiek ontkoppelen van het aansluitpunt en de meting in het resterende deel van de aansluiting heeft tot gevolg dat er aanvullende randvoorwaarden dienen te worden opgesteld om te borgen dat er geen gas ongemeten het systeem kan verlaten. Een dergelijke voorwaarde dient daartoe in de Aansluitvoorwaarden te worden opgenomen.

Gemaakte keus: Aansluitpunt en de meting in het resterende deel van de aansluiting hoeven niet op één fysieke locatie te worden ondergebracht. In de gasvoorwaarden dient geregeld te worden dat de meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting te allen tijde representatief is voor de hoeveelheid gas die overgedragen wordt op het overdrachtpunt dat wil zeggen dat geborgd is dat er geen gas ongemeten het systeem kan verlaten.

Beschikbaarstellen telemetrie en datacommunicatie faciliteiten

In alle onderzochte landen is door de betreffende TSO op het aansluitpunt een telemetrie en datacommunicatievoorziening geïnstalleerd ten behoeve van informatieuitwisseling (dispatching, comptabele meetdata). Nadeel van deze optie is dat in dat geval altijd het terrein van de afnemer betreden dient te worden voor beheer- en onderhoudsactiviteiten aan de telemetrie en datacommunicatievoorziening. Dit is echter in lijn met de huidige situatie.

---

¹⁾ In de praktijk blijkt dat het lang niet altijd mogelijk is om het afsluiterschema direct bij de leiding te realiseren. Dit speelt bijvoorbeeld in het Rijnmondgebied waar geen ruimte aanwezig is in de pijpleidingstraat of geen toestemming verkregen wordt. In dergelijke gevallen zal er dus sprake zijn van een verbindingsleiding tussen de daadwerkelijke aftakking op het GTS netwerk (T-stuk) en het afsluiterschema.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Gemaakte keus: De voorzieningen ten behoeve van datauitwisseling (telemetrie en datacommunicatie) worden door GTS gerealiseerd bij de meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting. De afnemer dient er zorg voor te dragen dat de relevante signalen en voorzieningen voor telemetrie beschikbaar zijn op het aansluitpunt.

Verzegeling van instrumentatie voor de volumebepaling

Het aanbrengen van verzegelingen op de instrumentatie is een gebruikelijke werkwijze in Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk. Ook bij GTS is het gebruikelijk dat de gasmeter en het EVHI van een verzegeling worden voorzien conform de Metrologiewet (voorheen IJkwet).

In de huidige versie van de Meetvoorwaarden Gas - LNB is nu al opgenomen dat de gebruikte gasmeters en EVHI bij aanschaf dienen te voldoen aan de MID en voldoen daarmee automatisch aan de voorwaarden die gesteld worden in de Metrologiewet. Voorstel is om verzegeling conform de Metrologiewet voor gasmeters en EVHI's als een verplichting in de Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene op te nemen. Dit betekent dat een erkend keurder² werkzaamheden aan het metrologische gedeelte van de gasmeter en het EVHI moet uitvoeren. De afsluiters van een eventuele omloop om de meter dienen ook voorzien te worden van een GTS verzegeling.

Gemaakte keus: Opnemen verplichting in de Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene tot aanbrengen van wettelijke verzegeling conform de Metrologiewet voor de gasmeter en het EVHI. Daarnaast dient een specifieke GTS verzegeling te worden aangebracht op eventuele omlopen waarmee de gasstroom om de meetstraat kan worden heen geleid.

Bepaling van de gaskwaliteit

In België en Duitsland is het gebruikelijk dat de TSO de gaskwaliteitsbepaling uitvoert. In het Verenigd Koninkrijk geldt deze verplichting niet en dient de meting door de afnemer te worden uitgevoerd. Vanuit de Europese situatie is er dus niet direct een voorkeur aan te geven. Ten aanzien van de gaskwaliteitsbepaling kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt:

- De huidige werkwijze, waarbij GTS verantwoordelijk is voor de bepaling van de gaskwaliteit op aansluitingen kan zonder aanpassingen worden overgenomen. Een gevolg van deze werkwijze is dat daar waar mogelijk gewerkt wordt met een gaschromatograaf die de gaskwaliteit bepaalt voor meerdere aansluitingen en dat slechts indien het voor het realiseren van de juiste meetnauwkeurigheid noodzakelijk is dat de gaskwaliteit bij de aansluiting wordt bepaald, dit daar gebeurt. Dit heeft verder als gevolg dat er ook geen discussie ontstaat over het mogelijk ongelijkwaardig behandelen van de "oude" en de "nieuwe" aansluitingen.
- Voor het beheer en onderhoud van de instrumentatie voor het bepalen van de gaskwaliteit is specifieke expertise nodig. Deze kennis is veelal niet bij de aangeslotene beschikbaar en ook niet bij de meetverantwoordelijken. De ervaring die GTS opgedaan heeft bij invoeders is dat er op het gebied van de bepaling van de gaskwaliteit regelmatig problemen zijn, wat leidt tot extra werk bij zowel invoeders als GTS.

---

²) De bevoegdheden van de erkend keurder zijn vastgelegd in de ministeriële regeling "Regeling erkende keurders meetinstrumenten" WJZ 7081713, houdende regels inzake een erkenning als bedoeld in artikel 11, eerste lid, en 21, tweede lid, van de Metrologiewet.

In principe staat het partijen vrij om erkend keurder te worden. Op dit moment zijn de meeste erkende meetverantwoordelijken ook gecertificeerd als erkend keurder. Ook binnen Gasunie zijn er een aantal medewerkers gecertificeerd in de rol van erkend keurder.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

- Er bestaat in Nederland geen mogelijkheid voor een wettelijke verzegeling van instrumenten die gebruikt worden voor de bepaling van de gaskwaliteit. Dit zou betekenen dat een en ander door middel van reguliere inspecties door GTS dient te worden geborgd, zoals nu ook bij invoeders geschiedt, eventueel nog aangevuld met een eigen verzegeling.
- Indien blijkt dat het gaskwaliteitsysteem een gaschromatograaf vereist op het aansluitpunt dan dient hiervoor een en ander te worden ingericht bij de meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting bij de aangeslotene, zoals de aanwezigheid van elektriciteit, datacommunicatie en een behuizing. In het kader van het beschikbaar stellen van telemetrie en datacommunicatievoorzieningen bij de meetinrichting in het resterende deel van de aansluiting zijn de basisvoorzieningen hiervoor reeds aanwezig.

Gemaakte keus: GTS blijft het gaskwaliteitsysteem verzorgen conform de huidige Meetvoorwaarden Gas - LNB. Dit betekent dat de aangeslotene alleen de gasvolumes dient aan te leveren richting GTS en GTS vervolgens de energiebepaling voor haar rekening neemt. De aangeslotene dient bij haar meetinrichting de mogelijkheid te faciliteren voor plaatsing van een gaschromatograaf inclusief alle benodigde toebehoren (monsternamepunt, data-acquisitie en gasflessen).

Opnemen van Gasunie Technische Standaards in ontwerprijlijnen

Uit de inventarisatie van de werkwijze van de buitenlandse TSO's komt naar voren dat er veel vastgelegd wordt over de technische uitvoeringsvorm van het resterende gedeelte van de aansluiting. In Duitsland en het Verenigd Koninkrijk wordt hiervoor verwezen naar documenten, (ontwerp)richtlijnen van de onafhankelijke brancheorganisaties (DVGW in Duitsland, IGEM in het Verenigd Koninkrijk). In België is een en ander door de TSO opgenomen in de aansluitovereenkomst.

Bij GTS is het ontwerp van het gasontvangststation geborgd door middel van ontwerp-richtlijnen en instrumentspecificaties die vastgelegd zijn in Gasunie Technische Standaards. Het gebruik van de Gasunie Technische Standaards biedt een aantal voordelen:

- De Gasunie Technische Standaards geven een detail invulling van de functionele eisen zoals gesteld in de Meetvoorwaarden Gas - LNB. Het beschikbaar stellen van deze documenten geeft sturing aan de technische invulling van het ontwerp van de installatie. Doordat de (meet)installatie afgeleid is van de huidige GOS opzet worden fouten vermeden. Dit levert zowel voor de aangeslotene als voor GTS voordelen op.
- Gebruik van Gasunie Technische Standaards zorgt er voor dat de oplijning van de installatie, ongeacht de ontwerper, een grotere uniformiteit vertonen dan wanneer alleen op basis van de functionele eisen uit de Meetvoorwaarden Gas - LNB wordt ontworpen. Dit betekent dat GTS in staat is om haar periodieke inspecties snel en doelmatig uit te voeren. Daarnaast heeft het ook voor de afnemer waarschijnlijk voordelen omdat het voor het uitbesteden van het beheer- en onderhoud een grotere markt ontstaat.

GTS heeft er daarom voor gekozen om voor de comptabele volumebepaling de betreffende Gasunie Technische Standaards in een (ontwerp)hulp/handreiking op te nemen.

Inspectie/controle methodiek meetinrichting

Voor GTS is het belangrijk dat de meetdata die aangeleverd worden voor een meetinrichting die gerealiseerd is en beheerd wordt door een derde partij correct is een hoge beschikbaarheid heeft en tijdig wordt aangeleverd. Hoewel het meten voor industriële aansluitingen op het landelijk

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

gastransportnet conform de Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene nieuw is, geldt dit niet in zijn algemeenheid. Het is wenselijk om voor deze nieuwe categorie aansluitingen aan te sluiten bij een werkwijze die voor andere categorieën aansluitingen al in gebruik is.

Er komen dan twee verschillende beheersmodellen in aanmerking:

- Het 'inspectiemodel' waarbij de verantwoordelijkheid voor de meetinrichting en de rest van installatie volledig bij de aangeslotene ligt en GTS regelmatig inspecties uitvoert op de naleving. Dit model wordt nu al door GTS gehanteerd voor de voedingstations en de overdrachtspunten met Neighbouring Network Operators. Dit model wordt in het buitenland ook vaak gehanteerd voor de vergelijkbare categorie aansluitingen.
- Het 'meetverantwoordelijkemodel' waarbij de verantwoordelijkheid voor de meetinrichting bij een hiervoor door TenneT gecertificeerd bedrijf komt te liggen. Deze werkwijze wordt voor de gasgrootverbruikaansluitingen in de netten van de regionale netbeheerders gehanteerd. De eisen waaraan een dergelijke meetverantwoordelijke dient te voldoen in het kader van de bovengenoemde categorie meetinstallaties is volledig vastgelegd in de Meetvoorwaarden Gas - RNB. Zie bijlage 2 voor een nadere toelichting.

Beide modellen hebben specifieke voor- en nadelen. In deze toelichting zullen deze beide modellen op een aantal aspecten met elkaar worden vergeleken en zal een aanbeveling worden gedaan voor een model. Bij het uitwerken van het inspectiemodel is gebruik gemaakt van de kennis die al gedurende diverse jaren is opgedaan bij Gasunie Deutschland. Voor het meetverantwoordelijkemodel is gebruik gemaakt van de Meetvoorwaarden Gas - RNB waarbij nagegaan is of een vergelijkbare opzet gemaakt kan worden, ondanks dat de eisen die gelden voor de regionale netten afwijken van de specifieke eisen die gelden voor het landelijk net.

Het inspectiemodel sluit aan bij de huidige werkwijze die GTS volgt bij andere categorieën aansluitingen (bergingen, voedingspunten) op het GTS net. In dergelijke gevallen is GTS betrokken is bij alle fases van de totstandkoming van een aansluiting. Zoals blijkt uit het overzicht sluit deze werkwijze aan bij wat gebruikelijk is bij de TSO's in de ons omringende landen:

- Betrokken bij alle fases van de totstandkoming van de meetinrichting. Dit betekent inzage in de plannen en mogelijkheid tot het bijwonen van de commissioning activiteiten en de opstart.
- Op verzoek van de TSO of erkende programmaverantwoordelijke mogelijkheid tot het uitvoeren van inspecties op het moment dat de installatie operationeel is.

Invoering van het inspectiemodel betekent dat er potentieel een tweetal werkzaamheden bij GTS komt te liggen. Zoals gezegd zijn deze taken nu ook al belegd voor de andere categorieën aansluitingen van GTS.

Een andere optie is om specifieke taken in de Meetvoorwaarden Gas - LNB - Meting door aangeslotene toe te wijzen aan een meetverantwoordelijke zoals het geval is in de Meetvoorwaarden Gas - RNB. Zoals aangegeven in bijlage 2 is er geen directe overlap met de taken die een meetverantwoordelijke nu dient uit te voeren in kader van metingen in het net van een regionale netbeheerder en de taken die dienen worden uitgevoerd in kader van een aansluiting op het landelijk gastransportnet. Het betekent dus dat de huidige meetverantwoordelijken behoorlijk zullen moeten investeren in kennis en kunde om deze taak naar behoren te kunnen uitvoeren.

Bijlage 1 Toelichting op de voorgestelde wijzigingen

Gemaakte keuze: Er wordt uitgegaan van het inspectiemodel waarbij de taken en plichten voor de meetinrichting worden toegewezen aan de afnemer. Er wordt geen separate marktrol 'meetverantwoordelijke' opgenomen in de voorwaarden. In het kader van het inspectiemodel krijgt GTS de tekeningen voor de meetinstallatie vooraf te zien en dient deze goed te keuren.

Data verwerking

De optimale wijze voor het verwerken van de data is sterk afhankelijk van de randvoorwaarden. De werkwijze die gehanteerd wordt bij voedingspunten en overdrachtspunten met internationale neighbouring network operators (NNO) is voor aangeslotenen niet bruikbaar aangezien bij aangeslotenen het herleid volume wordt overgedragen en niet de energie zoals bij de NNO's. Dit is het gevolg van het voorstel om het gaskwaliteitsysteem door GTS te laten uitvoeren. Dit betekent dat de bestaande route voor data aanlevering en verwerking door derde partijen niet toepasbaar is voor aangeslotenen.

Door aan te sluiten bij de huidige route voor gasontvangstations is zowel de near real-time als de off-line verwerking eenvoudig en efficiënt te verwezenlijken. Deze route bestaat eruit dat:

- De signalen van het EVHI inclusief storingsinformatie en eventueel de gasmeter worden aangeboden door de aangeslotene op het lokaal data-acquisitiesysteem dat in eigendom en beheer is van GTS.
- De data uit dit lokaal data-acquisitiesysteem wordt via de gebruikelijke wijze overgedragen richting de near real-time en off-line data verwerkingsystemen bij GTS. Eventuele automatische correcties worden op basis van de door het EVHI en/of lokaal data-acquisitiesysteem aangeleverde storingsinformatie automatisch doorgevoerd.
- De data wordt door een GTS inspecteur beoordeeld en op basis daarvan wordt bij twijfel in overleg met de aangeslotene de wijze van correctie afgesproken.

Gemaakte keus: De data acquisitie vindt plaats via de huidige standaard stations oplijning, waarbij het lokale data acquistiesysteem in eigendom en beheer van GTS is. De data verwerking vindt plaats door GTS via de standaard route waarbij de aangeslotene verantwoordelijk is voor de aanwezigheid van de juiste meetdata in de GTS systemen.

Bijlage 2 Meetverantwoordelijkheid en veiligheidsinstructies bij RNB

Inleiding

Een meetverantwoordelijke (MV) heeft tot taak om:

- een meter te leveren en te plaatsen;
- de meter af te lezen of, in geval van uitlezing op afstand, de meetdata te collecteren;
- aan de hand van de meetdata de verbruiken vast te stellen en te valideren;
- de verbruiksgegevens te verzenden naar netbeheerders;
- de meter periodiek te controleren en te onderhouden

Dit geldt zowel voor de elektriciteits- als gasaansluitingen op de netten van de regionale netbeheerders en de elektriciteitsaansluitingen op het net van TenneT.

Regelgeving

De grootverbruiker draagt zelf zijn meetverantwoordelijkheid. De grootverbruiker zal die doorgaans overdragen aan een daarvoor speciaal toegeruste professionele partij: een meetbedrijf met een erkenning als "meetverantwoordelijke". De taken, rechten en plichten van een meetverantwoordelijke wat betreft aardgas staan omschreven in de Meetvoorwaarden Gas - RNB. Deze taken, rechten en verplichtingen komen vooral tot uiting in paragraaf 1.2.3 "het overdragen van meetverantwoordelijkheid" en in bijlage B3.2 "Erkenningsregeling voor meetverantwoordelijken". Meer inhoudelijk betreffen de taken van de meetverantwoordelijke de hoofdstukken 4, 5 en 6 van de Meetvoorwaarden Gas - RNB: het plaatsen, beheren en eventueel verwisselen van de meetinrichting en de meetgegevensverzameling (datacollectie).

Dat de meetinrichting zich, in geval van een aansluiting op een regionaal gastransportnet, in of zeer nabij het overdrachtspunt van de aansluiting bevindt, volgt met name uit paragraaf 2.1.2 van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, waar in artikel 2.1.2.3 staat vermeld: "De comptabele meting vindt plaats op het overdrachtspunt."

TenneT TSO B.V. is de aangewezen instantie die controleert of aan de eisen is voldaan (voor zowel elektriciteit als gas). Als dit het geval is, wordt aan het meetbedrijf een erkenning verleend en spreek je van een meetverantwoordelijke. Alle meetverantwoordelijken staan vermeld in het zogenaamde MV-register.

Gasmeterbeheer

Het merendeel van de meetverantwoordelijken is aangesloten bij de Vereniging Meetverantwoordelijken Nederland. Naast belangenbehartiging wordt via deze vereniging ook op vrijwillige basis invulling gegeven aan de wettelijke periodieke controle van de gasmeters en EVHI's middels een steekproefmethodiek die wordt afgestemd met Verispect en uitgevoerd wordt door KIWA (gas) en KEMA (electriciteit). Het voordeel van het gezamenlijk uitvoeren van deze activiteit is dat de kosten voor de individuele meetverantwoordelijken lager uitvallen. Dit is het gevolg van de statistiek die geldig is voor steekproeven; met toenemende populatiegrootte neemt de steekproefgrootte niet evenredig toe. De eisen die gesteld worden aan gasmeters in het netwerk van een regionale netbeheerder wijken dermate af van de eisen die gesteld worden aan een gasmeter in het landelijk net (als gevolg van de hogere druk) dat hier geen synergie voordeel is te behalen.

Veiligheid

De VIAG 2010 is van toepassing op de bedrijfsvoering van gasvoorzieningsystemen die in eigendom, beheer en/of onderhoud zijn van of bij gasnetbeheerders, alsmede op de werkzaamheden aan, met of

Bijlage 2   Meetverantwoordelijkheid en veiligheidsinstructies bij RNB

nabij die gasvoorzieningsystemen die in opdracht van de gasnetbeheerders worden uitgevoerd. Deze gasvoorzieningsystemen hebben een gasdruk groter dan 200 mbar en t/m 8 bar in hogedruk-netten en t/m 200 mbar in lage druk netten. Systemen met een gasdruk groter dan 8 bar vallen niet onder de VIAG 2010.

De VIAG 2010 is opgesteld voor gasvoorzieningsystemen die bedoeld zijn voor het transport en/of de distributie van (geodoriseerd) aardgas (of een aan aardgas gelijkwaardig gas dat dezelfde toepassing heeft), vanaf het gasontvangstation tot en met het aansluitpunt (hoofdkraan/meter) bij de klant. Voor netten met een nominale bedrijfsdruk groter dan 8 bar zijn de richtlijnen van de gasnetbeheerder van het landelijk HD-transportnet en/of de specifieke richtlijnen van de regionale gasnetbeheerders van toepassing.

De VIAG 2010 en de VIAG-veiligheidswerkinstructies waarborgen een uniforme regelgeving op het gebied van veilig werken aan de gasvoorzieningsystemen. Per netbeheerder kunnen aanvullend een aantal bedrijfspecifieke (veiligheids)werkinstructies en/of procedures van kracht zijn.

Onverminderd het bepaalde in de wettelijke voorschriften geldt de VIAG 2010 met betrekking tot alle voorkomende werkzaamheden en handelingen aan, of in de nabijheid van de gasvoorzieningsystemen van de netbeheerders, en dus als zodanig voor alle hierbij betrokken werknemers in dienst van de netbeheerders.

Deze veiligheidsinstructie geldt tevens voor personen die de genoemde werkzaamheden en/of handelingen in de gasvoorzieningsystemen van de netbeheerders uitvoeren en daarbij niet in dienst zijn van de netbeheerders (onder andere medewerkers van aannemingsbedrijven).

Bijlage 3 Eisen Europese TSO

In de ons omringende landen is het al gebruikelijk dat het aansluitpunt wordt gerealiseerd door de netbeheerder en het resterende deel van de aansluiting door de afnemer zelf. Deze bijlage bestaat uit een korte inventarisatie van de praktijk op basis van een literatuuronderzoek en een telefonisch gesprek met Gasunie Deutschland.

Aspect	België	Duitsland	Verenigd Koninkrijk	Nederland (RNB)
Overeenkomst	Ja <i>Aansluitingsovereenkomst</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i> <i>Messstellenrahmenvertrag (BNetzA)</i>	Ja <i>Network Exit Agreement (NExA)</i> <i>National Grid Gas Construction Agreement</i>	Ja Aansluit- en transportovereenkomst
Normbladen van een onafhankelijke organisatie/vereniging beschikbaar?	Nee	Ja DVGW	Ja IGEM (Institution of Gas Engineers and Managers)	Nee
Opbouw aansluiting	Gasontvangstation inclusief aansluitleiding in beheer bij de Eindafnemer Aansluitingspunt in beheer van de TSO	Gas-Druckregel- und Messanlage wird von dem dort benannten Vertragspartner betrieben Netzanschlusspunkt gehört dem TSO (bestaat uit leidingen en installaties). Het Netzanschlusspunkt bevindt zich op het terrein van de Anschlussnehmer Der Abstand der Anschlusseinrichtung bis zur GDRM analage sollte in der Regel mindestens 25 m und höchstens 200 m betragen <i>Netzanschlussbedingungen</i>	Operator operates the Operator Offtake Facilities and the Gas Consuming Plant Point at which the Operator Offtake Facility are connected to the System constitutes a Supply Meter Point. The Operator Offtake Facilities (filters, [preheaters], [regulators], measurement [and telemetry] installed at or immediately downstream of the Premises Supply Meter Point TSO operates the National Grid Gas Minimum Offtake Facilities (valve and associated monitoring and control equipment) (installed at or immediately upstream of the Premises Supply Meter Point) <i>Network Exit Agreement</i>	Aansluitpunt tot en met de gasmeter. Enexis brochure: Voor een veilige installatie achter de meter laat u een erkende installateur het werk doen. De installatie achter de meter is namelijk uw eigendom en deze moet aan de geldende veiligheidsvoorschriften voldoen.
Worden er technische eisen gesteld aan de installatie?	Ja <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja, DVGW Regelwerk, DIN-Normen en OGE Technische Mindestanforderungen (TMA)-GDMR en OGE TMA-Mess Voldoen aan OGE GL 340-502 en GL 340-503 (tenzij anders afgesproken) <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Ja Supply Point Measurement Equipment conform OFGEM COP1c, National Grid T/SP/ME and IGE/GM/1 'Flow Metering Practice for pressures between 38 and 100 Bar' <i>Network Exit Agreement</i>	Ja Veiligheidsvoorschriften (Liander artikel 11 lid 1 van de Gaswet) Vakbekwaam persoon (Regeling voor Erkenning van Gas-technische Installateurs (REG 1994) Liander
Eisen meetapparatuur	Wet- en regelgeving, fabrieksvoorschriften en technische eisen in operationele procedures <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Er wordt met name verwezen naar betreffende documenten in het DVGW Regelwerk <i>Annex TMA-GDMR TMA-Mess Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Voor gaschromatograaf ISO 15971, ISO 10723, National Grid T/SP/ME/1	Ja Erkend meetverantwoordelijke is een verplichting – <i>Meetvoorwaarden Gas - RNB</i>
Indeling gasontvangstation in klassen	Ja Op basis van bedrijfsdruk (3) <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Vergleichsmessung (sog Dauerreihenshaltung) bei Q > 10.000 m ³ /h (n) Boven een Q > 50.000 m ³ /h (n) kann OGE verlangen dat een kleinere onzekerheidsband voor de gasmeter worden afgesproken <i>Annex TMA-Mess Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Nee	Nee
Wordt (erkende) meetverantwoordelijke als rol benoemd	Nee	Ja Er is sprake van een Messstellenbetreiber (Ein Netzbetreiber ode rein Dritter der die Aufgabe des Messstellenbetriebs wahrnimmt. Er bestaat een gestandaardiseerd Messstellenvertrag en Messrahmenvertrag. Voor OGE	Ja Er wordt gesproken van een OAMI (Ofgem Approved Meter Installers). Betreft alleen de installatie en inspectie van gasmeters <i>Ofgem COP/1c</i>	Ja Erkenning via TenneT TSO

Bijlage 3 Eisen Europese TSO

Aspect	België	Duitsland	Verenigd Koninkrijk	Nederland (RNB)
Werkzaamheden (erkend) meetverantwoordelijke gecodificeerd?	Nee	hangen hieraan de Annexen TMA-GDRM, TMA-Mess, Inbetriebnahme von Netzanschlüssen und Messeinrichtungen am Netz der Open Grid Europe GmbH Ja Messzugangsverordnung (MessZV)	Ja COP/1c (Code of Practice for all Higher Pressure and all other Low Pressure Meter Installations not covered by COP/1a or COP/1b)	Ja Meetvoorwaarden Gas - RNB
Voorleggen plannen aan netbeheerder	Ja TSO dient vooraf akkoord te geven voor elke aansluiting. TSO kan aansluiting weigeren om economische, technische, vergunnings- en/of veiligheidsredenen <i>Aansluitovereenkomst</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Messeinrichtungen an Netzkopplungspunkten und Messeinrichtungen zur Gasbeschaffenheitsmessung sind im Vorfeld mit OGE abzustimmen <i>Annex TMA-Mess Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Niet bekend. Lijkt overigens niet waarschijnlijk	Nee
Voorleggen documenten na studie maar voor bouw	Ja Lijst met aanwezige apparaten, inclusief de berekeningen en de karakteristieken van deze apparaten <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Anschlussnehmer unterrichtet OGE über den geplanten Anlagenaufbau. Dazu stellt er ausreichende Konstruktionsunterlagen zur Verfügung <i>Annex TMA-GDMR Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Niet bekend. Lijkt overigens niet waarschijnlijk	Nee
Overhandigen documenten na bouw	Ja As built plannen <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Anlagendokumentation über Bau und Abnahme der Eingangsleitung und GDRM <i>Inbetriebnahme von Netzanschlüssen und Messeinrichtungen am Netz der OGE</i>	Niet bekend. Lijkt overigens niet waarschijnlijk	Nee
Rol netbeheerder bij in bedrijfstelling	Ja Installatie mag alleen in bedrijf worden genomen in bijzijn van de TSO en er dient aan een aantal eisen te zijn voldaan Veiligheidscontrole door Erkend Controle-organisme <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Termine für Prüfung Abnahme und Inbetriebnahme der Anlage werden OGE rechtzeitig mitgeteilt. Die Prüfung der fertig montierte Anlage wird von einem DVGW-Sachverständigen durchgeführt. OGE hat das Recht, einen Beauftragten zu dieser Prüfung zu entsenden <i>Annex TMA-Mess Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Ja Operator shall produce a commissioning procedure in accordance with National Grid T/SP/ME1, IFGEM IGE/GM/1, IGE/GM4, Ofgem COP/1c and relevant metering standards (ISO). Dient goedgekeurd te worden door TSO. <i>Network Exit Agreement</i> TSO accept the metering system for custody transfer of gas once the system has been validated in accordance with the procedures that have been agreed. <i>National Grid T/SP/ME/1</i> Door Operator Voor gaschromatograaf geldt ISO 10723 met een required bias/uncertainty van 0,14 MJ op de calorische waarde <i>Network Exit Agreement</i>	Nee
Heeft netbeheerder toegang tot het station	Ja TSO heeft op elk moment toegang tot het station <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Messstellenbetreiber bzw. Anschlussnehmer/angrenzende Netzbetreiber gewähren OGE jederzeit den Zugang zur Messeinrichtung <i>Annex TMA-GDMR Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Ja National Grid Gas and the Relevant Shippers shall have the right of access at all times for the purposes of Annex C to the Supply Point Measurement Equipment and to the Operator Offtake Facilities for the purposes of determining whether the Operator is in compliance with the warranty given under Clause 14. <i>Network Exit Agreement</i>	
Telemetrie aansluitingen door netbe-	Ja <i>Aansluitovereenkomst</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Der Anschlussnehmer gestattet Open Grid Europe	Ja Annex C of NExA: All gas measurement data as detailed	Nee

Bijlage 3 Eisen Europese TSO

Aspect heerder?	België	Duitsland	Verenigd Koninkrijk	Nederland (RNB)
Verzegeling van apparatuur door netbeheerder	Ja TSO mag alle by-pass-afsluiters, kleppen, ventielen, en schakelkasten naar eigen goedvinden verzegelen <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	zusätzlich und unabhängig zu einer ggf. vorhandenen Anlage zum Abruf von Fernwirkdaten die Installation einer Kommunikationseinheit für den Abruf von Messdaten aus der dem NAP zugeordneten Gas-Druckregel- und Messanlage. Open Grid Europe trägt die Herstellungs- und Beschaffungs-kosten für die Kommunikationseinheit. <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i> Gedeeltelijk Messgeräten die der Abrechnung dienen, müssen geeicht sein. Amtliche Plomben an geeichten Messgeräten dürfen nicht verletzt werden Die Messstellenbetreiber hat OGE rechtzeitig vor der Durchführung einer Nacheichung zu verständigen. OGE is berechtigt, eine Beauftragten zur Teilnahme an der Eichung zu senden Vorhandene Zählerumgangsammatur wird von OGE in geschlossene Zustand plombiert <i>Annex TMA-Mess</i> <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	in the Natural Grid Gas Construction Agreement shall be provided as telemetry signals to National Grid Gas <i>Network Exit Agreement</i> Nee, Operator dient bij een verificatie waarbij TSO en relevante shipper aanwezig moegen zijn de meter te verzegelen en deze verzegeling wordt pas weer verbroken op het moment dat een nieuwe verificatiemeting voorzien is <i>Network Exit Agreement</i> Metrologische verzegeling is alleen nodig van meters indien wettelijk voorgeschreven <i>Ofgem COP/1c</i>	Nee Verzegeling door erkend meetverantwoordelijke
Bepaling calorische waarde	Door TSO verzorgt ook administratieve Z-correctie <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Niet duidelijk. Uit informatie van GUD blijkt dat dit inprincipe een "verantwoordelijkheid" is van de netbeheerder	Door Operator Installatie dient plaats te vinden conform ISO 15971 en National Grid T/SP/ME/1 <i>Network Exit Agreement</i>	Nee
Verwerking Meetdata	Eindafnemer moet wekelijks (station met telemetrie) / dagelijks (station zonder telemetrie) voor elke straat, stand gasmeter telwerk, stand normaal volume telwerk, de temperatuur en de druk registreren en tenminste 3 maanden bewaren	De kosten voor Einrichtungen van TSO zur Fernübertragung komen voor rekening van Anschlussnehmer <i>Annex TMA-GDMR</i> <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i> Die technischen Mengenermittlung erfolgt durch OGE. Grundsätzlich benötigt OGE hierfür sämtliche Zählerstände, Messdrücke, Messtemperaturen sowie Durchflussmengen einschließlich Statusmeldungen. Bei Energiemessanlagen kommen die Gasbeschaffenheitswerte hinzu <i>Annex TMA-Mess</i> <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	All gas measurement data as detailed in the Natural Grid Gas Construction Agreement shall be provided as telemetry signals to National Grid Gas National Grid Gas shall own all information relating to the quantities in or rate at which gas is oftaken from the System at the Premises Supply Meter Point which is obtained by means of any equipment specified in Annex C, it being acknowledged that subject always to Clause 9.3 a Party may at all times use such information freely in relation to that Party's business. <i>Network Exit Agreement</i>	Aanlevering van meetdata vindt plaats door Erkend Meetverantwoordelijke conform Meetvoorwaarden Gas – LNB
Wordt gas geodori-seerd door netbe-heerder	Nee Eindafnemer is verantwoordelijke dat aan de wettelijke eisen wordt voldaan <i>Operationele Procedures</i> (goedgekeurd door CREG)	Niet bekend In de guideline 340-502 wordt wel gemeld dat odorant geïnjecteerd dient te worden benedenstreams van de gasmeter	Niet bekend	Ja
Uitvoeren herberekeningen	In samenspraak tussen TSO, afnemer en shipper. Specifiek opgenomen dat bij onbekende tijdsduur van de fout, de fout gedacht wordt te beginnen halverwege deze tijdsduur. <i>Aansluitovereenkomst</i> (goedgekeurd door CREG)	Indien blijkt dat niet voldaan is aan de afgesproken foutgrenzen dan voert de netbeheerder een herberekening uit <i>Annex TMA-Mess</i> <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Specifiek opgenomen dat bij onbekende tijdsduur van de fout, de fout gedacht wordt te beginnen halverwege deze tijdsduur. In detail aangegeven hoe verrekening dient plaats te vinden <i>Network Exit Agreement</i>	Erkend meetverantwoordelijke levert meetdata (gecorrigeerd) op

Bijlage 3 Eisen Europese TSO

Aspect	België	Duitsland	Verenigd Koninkrijk	Nederland (RNB)
Onbemeten gas		Eventuele storingen waarbij ongemeten gas wordt onttrokken dienen direct te worden gemeld bij OGE <i>Annex TMA-Mess</i> <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	In principe dient alle gas dat onttrokken wordt gemeten te worden. Ongemeten gas en gas dat verloren gaat bij incidenten wordt op een case by case basis overlegd <i>Network Exit Agreement</i>	
Afhandeling disputen over aansluitovereenkomst	Bemiddeldienst van de regulator Vervolgens bij voorafgaand akkoord de arbitragedienst georganiseerd door de regulator of de rechtbank <i>Aansluitovereenkomst</i> (goedgekeurd door CREG)	Reglung von Streitfällen. Schiedsgericht bestaande uit drie Schiedrichtern <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	In annex G van het Network Exit Agreement is een dispu-tenproces vastgelegd. <i>Network Exit Agreement</i>	
Wijze van operatie / onttrekking van gas uit het transportsysteem	Nee Er dient wel een meerjarige prognose afgegeven te worden indien er sprake is van veranderingen in de afzet en/of capaciteit	Ja Anschlussnehmer ist verpflichtet Auspeisemeldungen an TSO mitzuteilen (Edig@s of nader overeen te komen op een andere wijze) <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Ja Offtake Rate Changes and Ramp Rates. Hierbij wordt deels gerefereerd naar Network Code Sections J4.5, J4.6, J4.7 en J5.7 <i>Network Exit Agreement</i>	Nee
Beschikbaarheidsis	Nee	Nee	Nee In Network Exit Agreement is informatie opgenomen over planned maintenance (negotiable) <i>Network Exit Agreement</i>	
Beheer en Onderhoudsvoorschriften	Nee Wel een verplichting voor eindafnemer om gasontvangststation te onderhouden, te herstellen en te vervangen. De installaties bedrijfsklaar en bedrijfszeker te houden en zijn installaties te exploiteren als een Voorzichtige en Zorgvuldige Operator (begrip is gedefinieerd) <i>Aansluitovereenkomst</i> (goedgekeurd door CREG)	Ja Die Instandhaltung der GDRM anlage hat nach DVGW Arbeitsblatt G495 zu erfolgen <i>Annex TMA-GDMR</i>	Ja Operator shall produce a maintenance procedure in accordance with National Grid T/SP/ME1, IFGEM IGE/GM/1, IGE/GM4 and Ofgem COP/1c. Dient goedgekeurd te worden door TSO Operator beheert en onderhoudt gaschromatograaf conform National Grid T/PM/GQ/3 en T/SP/ME/1 en BS 15971 en voert performance evaluatie uit na onderhoud ISO 10723 <i>Network Exit Agreement</i>	Ja De afnemer draagt zorg voor het goed onderhoud. Hij is verplicht de netbeheerder alle verlangde gegevens betreffende de gasinstallatie aan de netbeheerder te verstrekken (Liander)
Uitvoeren inspecties		Bei Wartungen, Reparaturen und sonstige Eingriffe in die Anlage, die für die ordnungsgemäße Messung und Abrechnung von Bedeutung sind, sind OGE rechtzeitig (mind 3 Werktage) vorher anzuzeigen. OGE behält sich das Recht vor, einen Beauftragten zur Überwachung zu entsenden <i>Annex TMA-Mess</i> <i>Netzanschlussvertrag (OGE)</i>	Op basis van een verzoek van TSO dient de Operator een inspectie toe te staan van het Supply Point Measurement Equipment. De Operator is verantwoordelijk voor het bewaren van alle test en kalibratiedata voor een periode van 3 jaar. <i>Network Exit Agreement</i> National Grid shall be afforded to audit the measurement system and associated records/documentation annually <i>National Grid T/SP/ME/1</i>	Nee

Aansluitvoorwaarden Gas - LNB

- Aansluitpunt

Redactioneel

Bij vaststelling dient de nummering gerationaliseerd te worden, de huidige nummering wordt gehanteerd om de vergelijking te vergemakkelijken.

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

INHOUDSOPGAVE

- 1   ALGEMENE BEPALINGEN
- 1.1   Werkings sfeer en Definities
- 1.2   Leverings-, aansluit- en transportovereenkomst

- 2   GASINSTALLATIEVERBINDING

- 3   AANSLUITINGPUNT
- 3.1   Aanlegvraag van het aansluitpunt
- 3.2   Leveringsdruk
- 3.3   Gaskwaliteit
- 3.4   Capaciteit
- 3.5   Beheer
- 3.6   Overdrachtpunt
- 3.7   Samenstelling en locatie van het aansluitpunt

- 4   OMGEVING VAN DE AANSLUITING [VERVALLEN]

- 5   METEN EN REGELEN

- 6   SAMENWERKING
- 6.1   Werkzaamheden
- 6.2   Communicatie
- 6.3   Continuïteit

- 7   BIJZONDERE BEPALINGEN
- 7.1   Administratie
- 7.2   Compensatie
- 7.3   Slotbepaling

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

1 ALGEMENE BEPALINGEN

1.1 Werkingssfeer en Definities

1.1.0 Deze Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluitpunt hebben betrekking op aangeslotenen met een aansluiting op het landelijk gastransportnet die gas afnemen voor eigen verbruik, waarbij uitsluitend het aansluitpunt is of wordt aangelegd door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet.

1.1.1 Deze Aansluitvoorwaarden Gas - LNB – Aansluitpunt bevatten de voorwaarden met betrekking tot de wijze waarop de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en een ~~direct~~ aangeslotene de aansluiting en het landelijk gastransportnet technisch en operationeel compatibel laten zijn en blijven, zodanig dat de gasinstallatie van aangeslotene veilig aan het landelijk gastransportnet verbonden is en blijft, en het gas overeenkomstig de Meetvoorwaarden Gas - LNB – Meting door aangeslotene kan worden gemeten en op gecontroleerde wijze aan het landelijk gastransportnet kan worden onttrokken. Deze Aansluitvoorwaarden Gas - LNB – Aansluitpunt beogen de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van de aansluiting te waarborgen en het milieu te ontzien.

1.1.2 Begrippen, die in de Gaswet of de Begrippenlijst Gas zijn gedefinieerd, hebben de in de Gaswet of Begrippenlijst Gas gedefinieerde betekenis en zijn in de hierop volgende tekst vetgedrukt. Om misverstanden te voorkomen, onder gasinstallatie wordt ook het resterende deel van de aansluiting verstaan, inclusief de meetinrichting.

1.2 Leverings- aansluit-, en transportovereenkomst

1.2.1 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet stelt alleen gas op via de aansluiting het aansluitpunt beschikbaar indien aan de beschikbaarstelling een leverings-, aansluit- en een ~~transportovereenkomst~~ ten grondslag liggen en een erkende programmaverantwoordelijke de programmaverantwoordelijkheid draagt.

1.2.2 Indien één of ~~beide~~ meer van de in 1.2.1 bedoelde overeenkomsten op enig moment is dan wel zijn beëindigd of opgeschort, zonder dat er aansluitend een nieuwe leverings-, aansluit- of transportovereenkomst is afgesloten, is aangeslotene verplicht de netbeheerder van het landelijk gastransportnet hierover onmiddellijk te informeren.

1.2.3 Indien een leverancier surseance van betaling is verleend respectievelijk failliet is verklaard en de erkende programmaverantwoordelijke zijn programmaverantwoordelijkheid tijdelijk continueert overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.3.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB, is aangeslotene gehouden tot het vergoeden van de extra kosten die de erkende programmaverantwoordelijke in dit kader maakt.

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

2 GASINSTALLATIEVERBINDING

2.9 De ~~gasinstallatieverbinding~~ mag geen gevaar opleveren voor het ongestoord functioneren van het ~~landelijk gastransportnet~~ noch voor personeel van de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ of van door de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ ingeschakelde derden. Om hieraan te voldoen zal de ~~aangeslotene~~ in ieder geval, maar niet uitsluitend, in overleg met de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~, de volgende maatregelen treffen:

- a. — de ~~gasinstallatieverbinding~~ voorzien van apparatuur die drukpendelingen in het ~~landelijk gastransportnet~~ voorkomt.
- b. — de ~~gasinstallatieverbinding~~ voorzien van een terugslagvoorziening, indien de ~~gasinstallatie~~ dan wel het bedienen van de ~~gasinstallatie~~ aanleiding kan geven tot het terugstromen van ~~gas~~ in het ~~landelijk gastransportnet~~.

2.10.1 Indien ~~aangeslotene~~ de in 2.9 gespecificeerde maatregelen niet wil treffen of indien naar het oordeel van de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ de ~~gasinstallatieverbinding aansluiting~~ daar onvoldoende aan voldoet, —

2.10.1 ~~Aangeslotene~~ dient ~~aangeslotene~~ in plaats daarvan er voor te zorgen dat de ~~gasinstallatie~~ (blijft) voldoe(n)t aan de ~~bij of krachtens de wet gestelde voorwaarden~~ op het gebied van veiligheid, opdat de ~~gasinstallatie~~ geen gevaar zal opleveren voor het ongestoord functioneren van het ~~landelijk gastransportnet~~ noch voor personeel van de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ of voor door de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ ingeschakelde derden. ~~In dat geval is het bepaalde in 2.10.2 tot en met 2.10.5 van toepassing.~~

2.10.1a ~~Aangeslotene~~ dient er voor te zorgen dat de ~~gasinstallatie~~ (blijft) voldoe(n)t aan de ~~bij of krachtens de wet gestelde voorwaarden op het gebied van meting en telemetrie, opdat de gasinstallatie geen afbreuk zal doen aan het ongestoord functioneren van het landelijk gastransportnet.~~

2.1.1b ~~Aangeslotene~~ dient er voor te zorgen dat het resterende deel van de ~~aansluiting door middel van een inschrijving in de openbare registers op grond van artikel 3:17 BW is afgegrensd van het landelijk gastransportnet.~~

2.10.2 Alvorens een ~~aansluiting~~ in gebruik wordt gesteld, zal ~~aangeslotene~~ naar genoegen van de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ dienen aan te tonen dat de ~~gasinstallatie~~ voldoet aan het bepaalde in 2.10.1.

Alvorens de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de verbinding tussen het aansluitpunt en de gasinstallatie zal realiseren en het aansluitpunt in gebruik zal stellen, zal aangeslotene naar genoegen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet dienen aan te tonen dat de gasinstallatie voldoet aan het bepaalde in 2.1.1 en 2.1.1a, dat de gasinstallatie is afgegrensd van het landelijk gastransportnet en dat de meting voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – meting door aangeslotene. Indien aangeslotene naar genoegen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft aangetoond dat de gasinstallatie voldoet aan het bepaalde in 2.1.1 en 2.1.1a, dat de gasinstallatie is afgegrensd van het landelijk gastransportnet en dat de meting voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – meting

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

door aangeslotene, zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de verbinding tussen het aansluitpunt en de gasinstallatie realiseren en het aansluitpunt in gebruik stellen.

- 2.10.3 **Aangeslotene** is voorts verplicht om aanpassingen aan de **gasinstallatie**, van zodanige aard dat deze van betekenis kunnen zijn voor de veiligheid of het ongestoord functioneren van het **landelijk gastransportnet**, tijdig voorafgaand aan het uitvoeren hiervan aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** te melden.

Alvorens een aansluitpunt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet opnieuw in gebruik wordt gesteld, zal aangeslotene naar genoegen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet dienen aan te tonen dat de gasinstallatie voldoet aan het bepaalde in 2.1.1 en 2.1.1a en dat de meting voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – meting door aangeslotene. Indien aangeslotene naar genoegen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft aangetoond dat de gasinstallatie voldoet aan het bepaalde in 2.1.1 en 2.1.1a en dat de meting voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – meting door aangeslotene, zal het aansluitpunt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet opnieuw in gebruik worden gesteld.

- 2.10.4 Bij gerede twijfel dient Aangeslotene is verplicht de documentatie betreffende de bouw, modificatie en het onderhoud van de gasinstallatie zodanig actueel te houden dat aangeslotene bij gerede twijfel op ieder moment op verzoek en naar genoegen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te kunnen kan aantonen dat zijn gasinstallatie voldoet aan de bij of krachtens 2.10.1 en 2.1.1a gestelde voorwaarden, zo nodig onder verstrekking aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet van alle gegevens met betrekking tot de bouw en het onderhoud van de gasinstallatie deze documentatie. Eventuele hieruit voortvloeiende kosten komen voor rekening van aangeslotene, indien blijkt dat de gasinstallatie inderdaad niet voldoet aan de of krachtens 2.10.1 gestelde voorwaarden.

- 2.10.5 Wanneer **aangeslotene** niet voldoet aan het bepaalde in 2.10.1 tot en met 2.10.4, is de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bevoegd de **gasinstallatie** voor rekening van **aangeslotene** te (laten) onderzoeken. Indien de **gasinstallatie** blijkens dit onderzoek naar het oordeel van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** niet voldoet aan de bij of krachtens 2.10.1 en 2.1.1.a gestelde voorwaarden, is **aangeslotene** verplicht de gebreken voor zijn rekening binnen de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** opgegeven termijn en op de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** opgegeven wijze te herstellen. Daarenboven heeft de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de bevoegdheid om het aansluitpunt af te sluiten indien de gasinstallatie gevaar oplevert voor het ongestoord functioneren van het landelijk gastransportnet of voor personeel van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet of van door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ingeschakelde derden. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van deze maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden, die gerelateerd zijn aan de inspanningen die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft moeten verrichten en de kosten die hij heeft moeten maken in

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

verband met het afsluiten van het aansluitpunt en het ongedaan maken hiervan. Deze maatregel zal ~~niet eerder~~ ongedaan worden gemaakt ~~dan~~ nadat de reden voor het treffen van deze maatregel is weggenomen en de kosten van de maatregel en van het ongedaan maken daarvan door **aangeslotene** aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zijn vergoed. ~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van de maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden.~~ De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is overigens niet verplicht uit eigen beweging na te gaan of is voldaan aan het bepaalde in 2.10.1 tot en met 2.10.5.

~~2.11.2~~ **Aangeslotene** staat er voor in dat de afname van **gas** niet zodanig is dat de veiligheid en/of doelmatige en betrouwbare werking van het **landelijk gastransportnet** in gevaar wordt dan wel kan worden gebracht. **Aangeslotene** is verplicht om, indien een dergelijke situatie zich toch voordoet of dreigt voor te doen, de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onverwijld en zo mogelijk, tijdig voorafgaand aan die situatie te informeren en de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ter zake gegeven aanwijzingen op te volgen.

3 AANSLUITPUNT

3.1 Aanlegvraag van het aansluitpunt ~~de aansluiting en toegang~~

~~3.1.0~~ De voorwaarden opgenomen in deze paragraaf gelden zolang de technische voorwaarden ten aanzien van taken, rechten en plichten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de **afnemer** met betrekking tot de aanleg, beheer en onderhoud van de **aansluiting** nog niet door de Raad zijn vastgesteld.

3.1.1 Een **aangeslotene** die een **aansluitpunt** wenst op het **landelijk gastransportnet** dient daartoe een aanvraag in bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** met behulp van een formulier dat te vinden is op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Het verzoek dient ten minste de volgende gegevens te bevatten:

- de gewenste maximale capaciteit van de aansluiting in kWh/h;
- de gewenste leveringsdruk in bar(o);
- de (beoogde) locatie van de gasverbruikinstallatie op een kadastrale kaart;
- de gewenste datum van inbedrijfname van het **aansluitpunt**.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** neemt per gasverbruikinstallatie één aanvraag tegelijkertijd in behandeling.

3.1.2 Na ontvangst van de in 3.1.1 bedoelde aanvraag bepaalt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of deze aanvraag realiseerbaar is. Bij het bepalen of de gewenste datum van inbedrijfname van het aansluitpunt realiseerbaar is, wordt beoordeeld of de termijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden redelijkerwijs technisch haalbaar is. Binnen twee maanden na ontvangst van de in 3.1.1 bedoelde aanvraag meldt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of het **aansluitpunt** conform de in 3.1.1 bedoelde aanvraag te realiseren is. Indien dit mogelijk is, doet de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** hiertoe een

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

aanbieding in de vorm van een investeringsovereenkomst met een geldigheidsduur van drie maanden.

Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransport** niet in staat is binnen twee maanden na ontvangst van de in 3.1.1 bedoelde aanvraag te melden of de aanvraag te realiseren is, dient zij **aangeslotene** uiterlijk zes weken na het indienen van de aanvraag hierover te informeren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan eenmalig de termijn verlengen met maximaal twee maanden.

3.1.3   Voordat het **aansluitpunt** conform de in 3.1.1 bedoelde aanvraag zal worden gerealiseerd, dient **aangeslotene** een investeringsovereenkomst te ondertekenen.

3.1.4   Indien het **aansluitpunt** conform de in 3.1.1 bedoelde aanvraag niet te realiseren is, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit schriftelijk toelichten. Op verzoek van en in overleg met **aangeslotene** kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een studie uitvoeren naar maatregelen in het **landelijk gastransportnet** die het **aansluitpunt** conform de in 3.1.1 bedoelde aanvraag wel mogelijk maken. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan aan het uitvoeren van deze studie nadere voorwaarden verbinden. Indien uit de studie voortvloeit dat na het nemen van maatregelen in het **landelijk gastransportnet** het **aansluitpunt** conform de in 3.1.1 bedoelde aanvraag wel kan worden gerealiseerd, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet aangeslotene** een aanbieding doen voor het realiseren van een **aansluitpunt** in de vorm van een investeringsovereenkomst met een geldigheidsduur van drie maanden.

3.1.5   Voordat het **aansluitpunt** conform 3.1.4 zal worden gerealiseerd, dient **aangeslotene** een investeringsovereenkomst te ondertekenen en dient de capaciteit zoals opgenomen in de in 3.1.1 bedoelde aanvraag op het beoogde **aansluitpunt** gecontracteerd te worden voor een termijn van tien jaar.

3.1.1   Het tot stand brengen van een **fysieke verbinding** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** vindt plaats op grond van een tussen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de **aangeslotene** te sluiten **aansluitovereenkomst**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal een eventuele weigering om de **fysieke verbinding** tot stand te brengen binnen een redelijke termijn schriftelijk toelichten. Als de **aansluiting** die de **afnemer** heeft aangelegd voldoet aan het bepaalde in artikel 3.1.5, de **gasinstallatieverbinding** voldoet aan de eisen genoemd in artikel 2.9 en de **gasinstallatie** aan de eisen genoemd onder 2.10.1 of voldaan is aan het bepaalde in 2.10.2, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **fysieke verbinding** van de **aansluiting** of de gehele **aansluiting** realiseren, tenzij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een beroep op artikel 15 van de Gaswet kan doen.

3.1.2   De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de **aangeslotene** bepalen in onderling overleg de termijn waarbinnen de **fysieke verbinding** dan wel de gehele **aansluiting** zal worden gerealiseerd. De **netbeheerder** van het **landelijk**

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

~~gastransportnet~~ en de ~~aangeslotene~~ zullen zich inspannen om zo spoedig mogelijk te beschikken over de vereiste vergunningen.

3.1.3 De ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ en de ~~aangeslotene~~ bepalen in onderling overleg de plaats waar de ~~fysieke verbinding~~ zal worden gerealiseerd.

3.1.4 De ~~aangeslotene~~ draagt er zorg voor dat de toegang tot de ~~aansluiting~~, alsmede tot het gebouw of deel van een gebouw waarin een meet- en regelinrichting van de ~~aansluiting~~ wordt opgesteld, voor de ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ is gewaarborgd, voorzover dit voor de ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ noodzakelijk is ter waarborging van de veiligheid van het ~~gastransportnet~~ en de systeemintegriteit.

3.1.5 Indien de ~~afnemer~~ zelf de ~~aansluiting~~ aanlegt, exclusief de ~~fysieke verbinding~~, worden de technische eisen waaraan de ~~aansluiting~~ exclusief de ~~fysieke verbinding~~ moet voldoen, en de technische eisen ten aanzien van beheer en onderhoud van de ~~aansluiting~~, in overleg tussen de ~~aangeslotene~~ en de ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ bepaald. De ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ zal hierbij geen onredelijk zware eisen stellen. De ~~netbeheerder~~ stelt de ~~fysieke verbinding~~ in gebruik na inspectie en goedkeuring door de ~~netbeheerder~~ van het door de ~~afnemer~~ aangelegde deel van de ~~aansluiting~~. Tevens zullen de eisen waaraan het gebouw of deel van een gebouw, waarin de ~~aansluiting~~ wordt opgesteld, moet voldoen, in onderling overleg tussen de ~~aangeslotene~~ en de ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ worden bepaald.

3.1.6 De ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ zal leidingen ten behoeve van de ~~aansluiting~~ verbinden met het ~~landelijk gastransportnet~~ indien die leidingen rechtmatig zijn vervaardigd of in de handel zijn gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel rechtmatig zijn vervaardigd of in de handel zijn gebracht in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die voldoen aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de in 3.1.5 bedoelde normen wordt nagestreefd.

3.2 Leveringsdruk

3.2.1 De ~~netbeheerder~~ van het ~~landelijk gastransportnet~~ en ~~aangeslotene~~ bepalen in onderling overleg de leveringsdruk. De druk op het overdrachtpunt is gelijk aan de heersende leidingdruk ter plaatse van het aansluitpunt.

De maximale operationele druk, de maximale incidentele druk en de minimale leidingdruk worden vastgelegd in de aansluitovereenkomst. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal hier niet van afwijken, behoudens het bepaalde in 3.4.3 en 6.1.4. Indien door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet of aangeslotene wordt vastgesteld dat hiervan toch is afgeweken, zullen de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene elkaar daarover zo spoedig mogelijk informeren.

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal het gas met de afgesproken leveringsdruk beschikbaar stellen op het overdrachtpunt, onverminderd het bepaalde in 6.1.4.~~

3.2.2 [Vervallen]

~~Indien aangeslotene de conform 3.2.1 afgesproken leveringsdruk wenst te wijzigen, zal hij hierover tijdig met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in overleg treden. Op basis van de door aangeslotene verstrekte gegevens doet de netbeheerder van het landelijk gastransportnet onderzoek naar de mogelijkheid een andere leveringsdruk te realiseren. Het verzoek van aangeslotene zal niet op onredelijke gronden door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet worden geweigerd. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan met de aangeslotene aan een wijziging nadere financiële en operationele voorwaarden overeenkomen verbinden die verband houden met die gewijzigde leveringsdruk.~~

3.2.3 [Vervallen]

~~Indien door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet of aangeslotene wordt vastgesteld dat het gas op het overdrachtpunt niet beschikbaar is gesteld met de afgesproken leveringsdruk, zullen de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene elkaar daarover zo spoedig mogelijk informeren.~~

3.3 Gaskwaliteit

3.3.1 Indien aangeslotene een aansluitpunt heeft op een gedeelte van het landelijk gastransportnet dat H-gas transporteert, voldoet de gaskwaliteit op het overdrachtpunt aan de volgende voorwaarden:

Gaskwaliteit	Minimaal	Maximaal	Eenheid
Wobbe index (*)	47	57,5	MJ/m ³ -(n)
Zuurstof gehalte	-	0,5	mol%
Anorganisch gebonden zwavel in H ₂ S (**)	-	5	mg/m ³ -(n)
Alkylthiolen-S gehalte (**)	-	16	mg/m ³ -(n)
Totaal zwavel gehalte (**)	-	45	mg/m ³ -(n)
Waterdauwpunt	-	-8	°C bij geleverde druk
Condensaatdauwpunt	-	-2	°C bij geleverde druk

Gaskwaliteit	Waarde	Eenheid
Wobbe index (*)		
Europoort/Maasvlakte	48,3 – 57,20	MJ/m ³ (n)
Rest Zuid-Holland + Noord-Holland	48,3 – 56,92	
Limburg	49,0 – 56,92	
Overige provincies	47,0 – 56,92	
Relatieve dichtheid	0,555 – 0,700	-
Zuurstof gehalte	≤ 0,5	mol%
Koolstofdioxide	≤ 3	mol%

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

Anorganisch gebonden zwavel in H ₂ S (**)	≤ 5	mg/m ³ (n)
Alkylthiolen S-gehalte (excl odo)	≤ 10	mg/m ³ (n)
Totaal zwavel gehalte (excl odo)	≤ 30	mg/m ³ (n)
Odorant THT (indien geodoriseerd)	10 – 36	mg/m ³ (n)
Waterdauwpunt (elke leveringsdruk)	≤ -8	°C
Aardgascondensaat	≤ 5	mg/m ³ (n) bij -3°C bij elke druk

* E_{Wobbe} exclusief de meet- en regelonnauwkeurigheid van de mengstations.

** Voordat de odorisatie van het gas heeft plaatsgevonden.

3.3.2 Indien **aangeslotene** een **aansluitpunt** heeft op een gedeelte van het **landelijk gastransportnet** dat G-gas transporteert, voldoet de **gaskwaliteit** op het **overdrachtpunt** aan de volgende voorwaarden:

Gaskwaliteit	Minimaal	Maximaal	Eenheid
Wobbe index (*)	43,44	47,11	MJ/m ³ (n)
Zuurstof gehalte	-	0,5	mol%
Anorganisch gebonden zwavel in H ₂ S (**)	-	5	mg/m ³ (n)
Alkylthiolen S-gehalte (**)	-	10	mg/m ³ (n)
Totaal zwavel gehalte (**)	-	45	mg/m ³ (n)
~~Het gas wordt technisch vrij van vloeibare substantie en stof beschikbaar gesteld.~~			

Gaskwaliteit	Waarde	Eenheid
Wobbe index (*)	43,46 – 47,00	MJ/m ³ (n)
Relatieve dichtheid	0,555 – 0,700	-
Zuurstof gehalte	≤ 0,5	mol%
Koolstofdioxide	≤ 8	mol%
Anorganisch gebonden zwavel in H ₂ S (**)	≤ 5	mg/m ³ (n)
Alkylthiolen S-gehalte (excl odo)	≤ 10	mg/m ³ (n)
Totaal zwavel gehalte (excl odo)	≤ 30	mg/m ³ (n)
Odorant THT (indien geodoriseerd)	10 – 36	mg/m ³ (n)
~~Het gas wordt technisch vrij van vloeibare substantie en stof beschikbaar gesteld.~~		

* E_{Wobbe} exclusief de meet- en regelonnauwkeurigheid van de mengstations.

** Voordat de odorisatie van het gas heeft plaatsgevonden.

3.3.3 Indien **aangeslotene** een **aansluitpunt** heeft op een gedeelte van het **landelijk gastransportnet** dat H-gas transporteert, kunnen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene**, indien en voor zover uit het door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** uitgevoerde onderzoek blijkt dat dit mogelijk is, nadere afspraken maken over de **Wobbe index** en de overige kwaliteitsparameters binnen de in 3.3.1 weergegeven bandbreedtes. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan met **aangeslotene** nadere financiële en operationele voorwaarden overeenkomen die verband houden met de nadere afspraken over de **Wobbe index** en de overige kwaliteitsparameters.

3.3.4 ~~Daarboven wordt, als onderdeel van de gaskwaliteit, het gas geodoriseerd beschikbaar gesteld tenzij anders wordt afgesproken. Het gas wordt geacht voldoende~~

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

reukbaar te zijn indien zich op het **overdrachtpunt** tenminste 10 mg/m³ (n) THT in het **gas** bevindt. Het **gas** wordt niet geodoriseerd beschikbaar gesteld tenzij anders wordt overeengekomen in de aansluitovereenkomst. Het is niet uitgesloten dat het ter beschikking gestelde **gas**, vloeibare substantie en/of stof bevat, **aangeslotene** dient hiervoor in de **gasinstallatie** voorzieningen te treffen. Het **gas** wordt beschikbaar gesteld met een temperatuur die gelijk is aan de temperatuur in de leiding ter plaatse van het aansluitpunt.

3.3.5 Indien door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of **aangeslotene** wordt vastgesteld dat het **gas** op het **overdrachtpunt** niet voldoet aan de eisen ten aanzien van (afgesproken) gaskwaliteit, zullen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** elkaar daarover zo spoedig mogelijk informeren.

3.4 Capaciteit

3.4.1 De contractuele capaciteit van ~~de aansluiting~~ het **aansluitpunt**, zijnde de hoeveelheid **gas** die maximaal per uur beschikbaar wordt gesteld, wordt op basis van de door **aangeslotene** verstrekte gegevens op basis van 3.1.1 door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** in onderling overleg vastgesteld en vastgelegd in de aansluitovereenkomst.

3.4.2 ~~Indien **aangeslotene** wijziging verlangt van de conform 3.4.1 vastgestelde capaciteit zal hij hierover tijdig met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in overleg treden. Mede op basis van door **aangeslotene** verstrekte gegevens, doet de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onderzoek naar de mogelijkheden om de gewenste capaciteit te realiseren. Het verzoek van **aangeslotene** zal niet op onredelijke gronden door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** worden geweigerd. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan met de **aangeslotene** financiële en operationele voorwaarden overeenkomen die verband houden met die gewijzigde capaciteit. Indien **aangeslotene** de vastgelegde capaciteit wenst te verhogen, dient **aangeslotene** daartoe een aanvraag in bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** met behulp van een formulier dat te vinden is op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. De artikelen 3.1.2, 3.1.3 en 3.1.4 zijn van overeenkomstige toepassing op het verzoek tot verhogen van de vastgestelde capaciteit.~~

3.4.3 **Aangeslotene** zal de vastgeste~~legde~~de capaciteit niet overschrijden, tenzij de overschrijding het rechtstreeks gevolg is van werkzaamheden als omschreven in 6.1.2 en 6.1.4. Ingeval **aangeslotene** de vastgeste~~legde~~de capaciteit overschrijdt, kan dit er toe leiden dat ~~die capaciteit niet of niet met de afgesproken leveringsdruk ter beschikking kan worden gesteld~~ wordt afgeweken van de minimale leidingdruk zoals vastgelegd in de aansluitovereenkomst. Bovendien wordt elke overschrijding van die capaciteit beschouwd als een situatie als bedoeld in ~~artikel 2.112~~ en is **aangeslotene** verplicht de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voor zover redelijkerwijs mogelijk tijdig voorafgaand aan die situatie te informeren en de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ter zake gegeven aanwijzingen op te volgen. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan in een dergelijke situatie verlangen dat de vastgeste~~legde~~de capaciteit (aan de realiteit) wordt aangepast en kan met **aangeslotene** financiële en operationele voorwaarden overeenkomen die verband houden met die gewijzigde capaciteit.

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

3.5 Beheer

3.5.1 ~~Zolang de technische voorwaarden ten aanzien van taken, rechten en plichten van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de afnemer met betrekking tot de aanleg, beheer en onderhoud van de aansluiting nog niet door de Raad zijn vastgesteld, geldt dat de fysieke verbinding als onderdeel van de aansluiting Het aansluitpunt wordt door of in opdracht van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet wordt bedreven, -onderhouden, verplaatst, aangepast en verwijderd. Onderhouden wordt onder meer verstaan het inspecteren, herstellen, keuren en vervangen van de fysieke verbinding het aansluitpunt. Het is aangeslotene niet toegestaan handelingen te (laten) verrichten aan de fysieke verbinding het aansluitpunt zonder uitdrukkelijke toestemming van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet.~~

~~3.5.2 Zolang de technische voorwaarden ten aanzien van taken, rechten en plichten van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de afnemer met betrekking tot de aanleg, beheer en onderhoud van de aansluiting nog niet door de Raad zijn vastgesteld, geldt dat tot het instellen, justeren, repareren en dergelijke van de apparatuur van de fysieke verbinding uitsluitend de netbeheerder van het landelijk gastransportnet of de door hem geautoriseerde personen bevoegd zijn.~~

3.5.23 Bij (dreigende) calamiteiten dient aangeslotene onmiddellijk contact op te nemen met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de instructies van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet met betrekking tot het gebruik maken van de aansluiting op te volgen.

3.6 Overdrachtspunt

3.6.1 Het overdrachtspunt is het ~~fysieke~~ verbindingspunt tussen enerzijds het aansluitpunt van het landelijk gastransportnet en anderzijds de gasinstallatie van aangeslotene, of tussen enerzijds het landelijk gastransportnet en anderzijds de aansluiting van de aangeslotene, waar het gas het landelijk gastransportnet verlaat; dit verbindingspunt ligt (gezien vanuit het landelijk gastransportnet) één meter achter de isolatiemof van de aansluiting het aansluitpunt, tenzij de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de desbetreffende aangeslotene anders zijn overeengekomen, of — indien de netbeheerder de aansluiting niet in beheer heeft — op een tussen de netbeheerder en aangeslotene onderling overeengekomen verbindingspunt.

3.7 Samenstelling en locatie van het aansluitpunt

3.7.1 Het aansluitpunt omvat

- het afsluiterschema, bestaande uit voorzieningen ten behoeve van beheer en onderhoud aan en besturing van het landelijk gastransportnet en om calamiteiten te beheersen
- voorzieningen die nodig zijn om het aansluitpunt met zwaar transport te bereiken
- noodzakelijke voorzieningen ter beveiliging van het perceel waar het aansluitpunt is gelegen

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

- indien van toepassing, de noodzakelijke voorzieningen waaronder elektriciteit en telemetrie

3.7.2 Het aansluitpunt bevindt zich op een locatie

- die toegankelijk is te maken voor zwaar transport
- waar fysiek ruimte is voor het gehele voor het aansluitpunt benodigde afsluiterschema
- waar benodigde vergunningen reeds verkregen zijn of verkregen kunnen worden

4 OMGEVING VAN DE AANSLUITING [VERVALLEN]

~~4.1 Een meet- en regelinrichting is geplaatst in een gebouw of een deel van het gebouw dat door de aangeslotene ter beschikking is gesteld. Het onderhoud, het schoonmaken en het aanpassen van het gebouw en het terrein waar de aansluiting zich bevindt, geschiedt door aangeslotene volgens de door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet gestelde eisen. Onderdeel van het gebouw zijn alle door aangeslotene in, aan of op het gebouw aangebrachte zaken – waaronder hijswerktuigen en verlichting – ongeacht of die zaken in opdracht, op aanwijzing of op verzoek van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet zijn aangebracht, met uitzondering van de aansluiting zelf.~~

~~4.2 De aanleg en het onderhoud van een, volgens de daarvoor geldende veiligheidsnormen, adequate elektriciteitsinstallatie, alsmede het verbruik van elektriciteit en water ten behoeve van het gebouw en de daarin geplaatste meet- en regelinrichting, komen ten laste van aangeslotene.~~

~~4.3 [Vervallen]~~

~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet is gerechtigd tot het aanleggen, instandhouden en gebruiken van de door haar (voor de uitvoering van haar taken als beheerder van het landelijk gastransportnet) benodigde telecommunicatie-infrastructuur en/of datalijnen in het gebouw en/of op het terrein van of in beheer bij aangeslotene.~~

~~4.4 Ter waarborging van het veilig uitvoeren van werkzaamheden zal aangeslotene slechts werkzaamheden aan het gebouw verrichten in overleg met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet.~~

5 METEN EN REGELEN

~~5.1 De metingen in de aansluiting geschieden door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet conform de Meetvoorwaarden Gas – LNB.~~

~~5.2 Indien aangeslotene meer metingen in de aansluiting wenst dan opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB, zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, indien en voor zover redelijkerwijs mogelijk, aan dit verzoek voldoen. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan in dat geval nadere financiële en operationele voorwaarden met aangeslotene overeenkomen die verband houden met die meerdere metingen.~~

Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

- 5.3 ~~Een minimum meetcapaciteit, dit is de capaciteit waarbij de ondergrens van het meetbereik van de meet- en regelinrichting wordt bereikt, wordt vastgelegd op basis van de door aangeslotene aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verstrekte gegevens. Indien aangeslotene wijziging verlangt van de vastgelegde minimum meetcapaciteit, zal hij hierover tijdig met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in overleg treden. Op basis van de door aangeslotene verstrekte gegevens, doet de netbeheerder van het landelijk gastransportnet onderzoek naar de mogelijkheden om de gewenste minimum meetcapaciteit te realiseren. Een gewijzigde minimum meetcapaciteit wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene vastgelegd. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan met de aangeslotene nadere financiële voorwaarden overeenkomen verbinden die verband houden met die gewijzigde minimum meetcapaciteit.~~
- 5.4 ~~Aangeslotene zal er voor zorgen dat de hoeveelheid afgenomen gas niet structureel en/of planmatig zal komen te liggen in het capaciteitsgebied tussen nul en de minimum meetcapaciteit en zodanige maatregelen nemen opdat een goede inzet van de meet- en regelinrichting wordt gewaarborgd. Aangeslotene is verplicht om de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, indien zich een situatie van een dergelijke overschrijding voordoet of kan voordoen, te informeren, voor zover mogelijk tijdig voorafgaand aan die situatie, en de door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ter zake gegeven aanwijzingen op te volgen. Voorts is aangeslotene verplicht, indien en voor zover hij structureel en/of planmatig de overeengekomen minimum meetcapaciteit overschrijft, met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in overleg te treden over een lagere minimum meetcapaciteit. Op basis van de door desbetreffende aangeslotene verstrekte gegevens, doet de netbeheerder van het landelijk gastransportnet onderzoek naar de mogelijkheden om een lagere minimum meetcapaciteit te realiseren. Een gewijzigde minimum meetcapaciteit wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene vastgelegd. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan met de aangeslotene aan een wijziging nadere financiële voorwaarden overeenkomen verbinden die verband houden met die gewijzigde minimum meetcapaciteit.~~
- 5.5 ~~Indien aangeslotene gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de meet- en regelinrichting niet correct functioneert of een afwijking vertoont, zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de meet- en regelinrichting controleren en zonodig handelend optreden (justeren) volgens het bepaalde in de Meetvoorwaarden Gas – LNB. De kosten hiervan komen voor rekening van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, tenzij een eventueel geconstateerde onnauwkeurigheid de toegestane afwijkingen, zoals gedefinieerd in de Meetvoorwaarden Gas – LNB, niet overschrijft, in welk geval de kosten voor rekening van aangeslotene komen.~~
- 5.1 Al het gas dat stroomt over het overdrachtpunt dient gemeten te worden. De meting geschiedt door aangeslotene conform de Meetvoorwaarden Gas – LNB - Meting door aangeslotene. Aangeslotene zal er voor zorg dragen dat er geen gas wordt onttrokken tussen het overdrachtpunt en de meetinrichting.

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

- 5.2   De **meetinrichting** wordt ontworpen, aangelegd, beheerd en onderhouden door **aangeslotene** en voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de *Meetvoorwaarden Gas – LNB - Meting door aangeslotene*. Alvorens de **meetinrichting** wordt aangelegd of gemodificeerd, dient het ontwerp ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en dient goedkeuring voor het ontwerp verkregen te worden van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.
- 5.3   De **meetinrichting** dient voorzien te zijn van een ruimte waarin het door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** beschikbaar gestelde lokaal data acquisitie-systeem zoals bedoeld in 1.2.5 van de *Meetvoorwaarden Gas LNB – meting door aangeslotene* door of in opdracht van **aangeslotene** wordt geplaatst. Dit lokale data acquisitiesysteem dient conform de specificatie van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** met de **meetinrichting** te worden verbonden. **Aangeslotene** draagt zorg voor de aanleg van de spannings- en telemetrievoorziening in deze ruimte conform de specificatie van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. De in dit artikel genoemde specificaties zijn te vinden op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onder de naam *Specificatie_GTS_bij_meting_door_aangeslotene_* (N.B. redactioneel: de naam bevat geen spaties maar underscores)
- 5.4   De **meetinrichting** dient voorzien te zijn van de mogelijkheid tot aanleg van een monsternamepunt om, indien noodzakelijk, een sonde aan te sluiten ten behoeve van een gaskwaliteitmeting ten behoeve van de bepaling van de gaskwaliteit bij **aangeslotene**. Het monsternamepunt dient zodanig gesitueerd te zijn dat onder alle omstandigheden een representatief monster van het **gas** verkregen wordt en dat in de nabijheid van het monsternamepunt een gaskwaliteitmeting geplaatst kan worden. Bij de **meetinrichting** dient voldoende ruimte te zijn om een gaskwaliteitmeting te plaatsen door of in opdracht van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. **Aangeslotene** draagt zorg voor de aanleg van de spannings- en telemetrievoorziening ten behoeve van de gaskwaliteitmeting conform de specificatie van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, welke te vinden is op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onder de naam *Specificatie_GTS_bij_meting_door_aangeslotene_* (N.B. redactioneel: de naam bevat geen spaties maar underscores)
- 5.5   De functionele eisen met betrekking tot de meting zoals opgenomen in de *Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene* dienen door **aangeslotene** nader te worden ingevuld/uitgewerkt in een meethandboek. Dit meethandboek bevat in ieder geval:
- een omschrijving van de opgestelde apparatuur,
  - de berekeningsmethodes,
  - de wijze van onzekerheidsberekening van de **meetinrichting**,
  - de afhandeling van geconstateerde meetfouten,
  - een opsomming van de contactpersonen en hun bereikbaarheidsgegevens
  - de aan de apparatuur te stellen nauwkeurigheidseisen
  - de methodes en criteria om de kwaliteit van de metingen te waarborgen, evenals de voor het veilig, doelmatig en betrouwbaar functioneren van het **landelijk gastransportnet** benodigde informatievoorziening.

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

- de procedure voor registratie en verrekening met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet van het gasverbruik dat niet door de meetinrichting wordt geregistreerd en het gasverbruik ten behoeve van het bedrijven van de meet- en regelinrichting inclusief verwarming.

De gebruikte methodes en procedures zullen in overeenstemming zijn met de actuele versies van de relevante (internationale) standaarden. Het meethandboek dient door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet goedgekeurd te worden. Indien er geen goedgekeurd meethandboek is, wordt de meting geacht niet te voldoen aan eisen zoals opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – meting door aangeslotene.

5.6   Aangeslotene is verplicht om aanpassingen aan de meetinrichting, van zodanige aard dat deze van betekenis kunnen zijn voor het correct functioneren van de fysieke en administratieve processen rond het landelijk gastransportnet, tijdig voorafgaand aan het uitvoeren hiervan aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te melden.

5.7   Aangeslotene is verplicht de documentatie betreffende de bouw en het onderhoud van de meetinrichting zodanig actueel te houden zodat aangeslotene bij gereede twijfel op ieder moment op verzoek en naar genoegen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aantonen dat zijn meetinrichting voldoet aan de Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene, zo nodig onder verstrekking aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet van de documentatie waarin dit wordt onderbouwd.

5.8   Indien de netbeheerder van het landelijk gastransportnet gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de meetinrichting niet correct functioneert of een afwijking vertoont, zal aangeslotene deze controleren en zo nodig handelend optreden (justeren). De kosten hiervan komen voor rekening van aangeslotene, tenzij een eventueel geconstateerde onnauwkeurigheid de toegestane afwijkingen, zoals gedefinieerd in het meethandboek, niet overschrijdt, in welk geval de kosten voor de controle voor rekening van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet komen.

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet is bevoegd de meetinrichting te (laten) onderzoeken om te beoordelen of door aangeslotene aan de Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene wordt voldaan. Indien de meetinrichting blijktens dit onderzoek niet voldoet aan hetgeen bepaald is in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene, is aangeslotene verplicht de gebreken voor zijn rekening te herstellen binnen de door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet opgegeven termijn en conform de eisen zoals vastgelegd in deze Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluitpunt.

Indien en voor de periode dat de meetinrichting niet voldoet aan hetgeen bepaald is in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene, is de netbeheerder van het landelijk gastransportnet na overleg met betrokkenen – waaronder in elk geval worden begrepen de desbetreffende aangeslotene en de betrokken erkende programmaverantwoordelijke(n) - gerechtigd tot het vaststellen van de meetwaarden.

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

5.69 Indien wordt vastgesteld dat de ~~meet- en regelinrichting~~ niet correct functioneert, maar het tijdstip waarop dit niet-correct functioneren is begonnen niet kan worden bepaald, wordt het niet-correct functioneren geacht te zijn begonnen halverwege de datum waarop het niet-correct functioneren is vastgesteld en de datum van de laatste onbetwiste controle van de ~~meet- en regelinrichting~~. De datum waarop het niet-correct functioneren is vastgesteld, wordt geacht te zijn de datum waarop de controle is uitgevoerd die het niet-correct functioneren ~~volgens 5.5~~ aantoonde. De door de ~~meet- en regelinrichting~~ gemaakte fout gedurende de periode tussen de datum waarop het niet-correct functioneren is begonnen, dan wel wordt geacht te zijn begonnen, en de datum waarop de meter weer naar behoren functioneert, zal in overleg met de ~~netbeheerder van het landelijk gastransportnet aangeslotene~~ door ~~aangeslotene netbeheerder van het landelijk gastransportnet~~ worden geschat. De fout zal niet worden uitgedrukt in uurcorrecties maar in één totale volumecorrectie. Correctie vindt evenwel slechts plaats over een periode ~~van maximaal driehonderdvijfenzestig dagen~~ zoals vastgelegd in B4.4 van de Allocatievoorwaarden Gas voorafgaand aan de datum waarop het niet correct functioneren is vastgesteld, plus het aantal dagen tussen de datum waarop het niet functioneren is vastgesteld en de datum waarop de meter weer naar behoren functioneert.

5.10 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet is gerechtigd tot het gebruik van de voor haar (voor de uitvoering van haar taken als netbeheerder van het landelijk gastransportnet) benodigde telecommunicatie-infrastructuur en/of datalijnen, verbonden aan de meet- en regelinrichting en, indien aanwezig, de gaskwaliteitsmeting conform 5.4 bij aangeslotene. Hierbij zal de netbeheerder van het landelijke gastransportnet het veiligheidsbeleid van aangeslotene in acht nemen.

5.11 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft toegang tot alle aan de meting gerelateerde informatie. Aangeslotene zal de netbeheerder van het landelijk gastransportnet of een derde die door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet gemachtigd is in de gelegenheid stellen de uit te voeren test- en kalibratiewerkzaamheden bij te wonen en zal de resultaten hiervan overleggen.

5.312 Een minimum meetcapaciteit, dit is de capaciteit waarbij de ondergrens van het meetbereik van de meet- en regelinrichting wordt bereikt, wordt vastgelegd op basis van de door aangeslotene aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verstrekte gegevens. Aangeslotene zal er voor zorgen dat de hoeveelheid af te nemen gas structureel en/of planmatig ligt in het capaciteitsgebied tussen de minimum meetcapaciteit en de maximum meetcapaciteit. Aangeslotene zal zodanig gas afnemen dat een correcte inzet van de meetinrichting wordt gewaarborgd; indien aangeslotene hieraan niet voldoet dan wel zal kunnen voldoen, is aangeslotene verplicht om de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, te informeren en de door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ter zake gegeven aanwijzingen op te volgen. Voorts is aangeslotene verplicht, indien en voor zover hij structureel en/of planmatig de vastgelegde minimum meetcapaciteit onderschrijdt dan wel de maximale meetcapaciteit overschrijdt, de meetcapaciteit van de meetinrichting aan te passen en hierover met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in overleg te treden. Een gewijzigde minimum

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

meetcapaciteit wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene vastgelegd in de aansluitovereenkomst.

6   SAMENWERKING

6.1   **Werkzaamheden**

6.1.1   De netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene zullen te allen tijde voldoende informatie uitwisselen en maatregelen nemen, opdat de werkzaamheden aan en de in- en uitbedrijfname van (onderdelen van) ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt, de gasinstallatie en/of het landelijk gastransportnet en/of de daarmee verband houdende telecommunicatievoorzieningen zodanig worden gecoördineerd dat eventuele verstoring van de reguliere beschikbaarstelling van gas tot een minimum wordt beperkt.

6.1.1a   Indien werkzaamheden aan de gasinstallatie het noodzakelijk maken om deze vrij van gas te maken, inclusief het gedeelte tussen het aansluitpunt en de meetinrichting, zal aangeslotene de hoeveelheid ongemeten gas vergoeden aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet tegen de neutrale gasprijs conform 4.1.6.4 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB.

6.1.2   Waar redelijkerwijs noodzakelijk in verband met de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van het landelijk gastransportnet, zullen de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene voor werkzaamheden aan ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt, de gasinstallatie of het landelijk gastransportnet, die gedurende een bepaalde periode een zekere gasafname of gasafnamepatroon op ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt vereisen, met elkaar en met andere netgebruikers samenwerken teneinde gedurende deze periode een dergelijke gasafname of gasafnamepatroon te realiseren.

6.1.3   Door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te verrichten werkzaamheden aan en inspecties van ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt, het lokale data acquisitiesysteem conform 5.3 en de gaskwaliteitsmeting conform 5.4 zullen, zoveel als redelijkerwijs mogelijk, tijdens kantooruren, in overleg met en met inachtneming van het veiligheidsbeleid van aangeslotene worden verricht. Aangeslotene staat er voor in dat de door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aan te wijzen personen te allen tijde toegang hebben tot het gebouw en de aansluiting voor het uitvoeren van werkzaamheden en het verrichten van inspecties, alsmede dat het gebouw en de aansluiting steeds goed bereikbaar zijn.

6.1.4   Indien de netbeheerder van het landelijk gastransportnet voornemens is om, buiten het geval van storing of calamiteiten, werkzaamheden te verrichten aan ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt die kunnen leiden tot onderbreking, vermeerdering of vermindering van de beschikbaarstelling van gas dan wel tot verandering van de condities waaronder het gas beschikbaar wordt gesteld, zullen deze werkzaamheden niet eerder worden uitgevoerd dan nadat over het tijdstip en de tijdsduur van de onderbreking respectievelijk de vermeerdering of vermindering van de

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

beschikbaarstelling van **gas** dan wel de verandering van de condities waaronder het **gas** beschikbaar wordt gesteld, overleg met **aangeslotene** heeft plaatsgevonden. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal bij planning en uitvoering van deze werkzaamheden zoveel als redelijkerwijs mogelijk met de belangen van **aangeslotene** rekening houden.

6.1.5 ~~De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen zo nodig relevante derden tijdig en voorafgaand informeren over werkzaamheden aan het aansluitpunt, de aansluiting, de gasinstallatieverbinding en/of de gasinstallatie en/of het **landelijk gastransportnet** die tot onderbreking, vermeerdering of vermindering van de beschikbaarstelling van **gas** kunnen leiden. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen zoveel als redelijkerwijs mogelijk rekening houden met de belangen van die derden.~~

6.1.56 Indien een calamiteit of storing het aansluitpunt, ~~de aansluiting~~, de **gasinstallatie** en/of het ongestoorde functioneren van het **landelijk gastransportnet** bedreigt, kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de noodzakelijke werkzaamheden onverwijld en zonder voorafgaand overleg met **aangeslotene** ~~of met derden~~ uitvoeren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen in dat geval zoveel als redelijkerwijs mogelijk contact met elkaar onderhouden en samenwerken om de calamiteit of storing dan wel de gevolgen daarvan op te heffen.

6.1.67 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is bevoegd om zonder voorafgaande mededeling aan **aangeslotene** en andere betrokkenen ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt af te sluiten indien dit vereist is wegens direct gevaar voor personen.

6.1.78 **Aangeslotene** respectievelijk de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal noch door middel van ~~de aansluiting~~ en/of de **gasinstallatie** respectievelijk het aansluitpunt, en/of het **landelijk gastransportnet** noch anderszins hinder of schade veroorzaken ~~aanvoor~~ het aansluitpunt en/of het **landelijk gastransportnet** respectievelijk ~~de aansluiting~~ en/of de **gasinstallatie**. **Aangeslotene** zal ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt niet gebruiken voor aarding van elektrische installaties, toestellen, bliksemafleiders en dergelijke, dan wel voor enig ander doel dan onder deze *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB – Aansluitpunt* uitdrukkelijk is toegestaan. **Aangeslotene** zal de door of vanwege de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op de **aansluiting** aangebrachte verzegelingen niet verbreken of laten verbreken.

6.2 Communicatie

6.2.1 Met betrekking tot het bedrijven van het aansluitpunt ~~de aansluiting~~ zullen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** prioriteit geven aan de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van het **landelijk gastransportnet**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen elkaar de nodige medewerking ~~te~~ verlenen bij de toepassing en de uitvoering van het bepaalde in deze *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB – Aansluitpunt* en de controle op de naleving daarvan. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zijn in het bijzonder verplicht elkaar zo spoedig

**Bijlage 4 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt**

mogelijk op de hoogte te stellen van alle gegevens, voorvallen en wijzigingen in omstandigheden of in de feitelijke situatie die voor de uitvoering van deze *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB – Aansluitpunt* van belang (kunnen) zijn, waaronder waargenomen of vermoede (dreiging van) schade, gebreken of onregelmatigheden aan ~~de aansluiting, het aansluitpunt, en/of de gasinstallatie, het gebouw en/of eventuele andere hulpmiddelen, verbreking van de verzegeling daaronder begrepen.~~

6.2.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zijn, onder meer om hetgeen omschreven in 6.2.1 na te kunnen komen, vierentwintig uur per dag en elke dag van het jaar telefonisch dan wel via enig ander overeengekomen communicatiesysteem bereikbaar. Alle relevante adres- en communicatiegegevens worden vastgelegd. Indien deze gegevens wijzigen, dienen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** elkaar hierover uiterlijk tien werkdagen voorafgaand aan wijziging van de gegevens schriftelijk te informeren op het vastgelegde adres.

6.2.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen zich voldoende inspannen te (blijven) beschikken over de benodigde vergunningen en elkaar over de inhoud van die vergunningen en de voorwaarden waaronder zij zijn afgegeven, te (blijven) informeren.

6.3 Continuïteit

6.3.1 **Aangeslotene** verstrekt jaarlijks op verzoek van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voor ~~elke aansluiting elk aansluitpunt~~ informatie over de verwachte capaciteitsbehoefte in de komende vier jaren. **Aangeslotene** zal aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** hierom verzoekt, nadere (achtergrond)informatie verstrekken over de door hem verstrekte gegevens. **Aangeslotene** staat er voor in dat de door hem verstrekte opgaven op zorgvuldige wijze tot stand zijn gekomen en een zo goed mogelijke schatting geven van de toekomstige capaciteitsbehoefte. ~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet en aangeslotene zullen de af te spreken capaciteit met name baseren op de door aangeslotene verstrekte gegevens.~~

7 BIJZONDERE BEPALINGEN

7.1 Administratie

7.1.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** administreert voor iedere **aangeslotene** de relevante gegevens over ~~de aansluiting~~ het aansluitpunt (waaronder de **EAN-code**) en de **EAN-code(s)** van de **leverancier** en erkende **programmaverantwoordelijke**.

7.1.2 Een **leverancier**, een erkende **programmaverantwoordelijke** en een **aangeslotene** kunnen kennis nemen van de in 7.1.1. bedoelde administratie van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Een **leverancier**, een erkende **programmaverantwoordelijke** en een **aangeslotene** hebben het recht hen betreffende onjuistheden in de administratie te doen corrigeren. Daarnaast kunnen een **leverancier** en een erkende **programmaverantwoordelijke** wijzigingen laten

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

aanbrengen in de gegevens die de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in haar administratie heeft opgenomen, indien en voor zover het gaat om gegevens die betrekking hebben op de voor hen relevante **aansluiting/aansluitpunt(en)**. Ingeval een **erkende programmaverantwoordelijke** de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verzoekt gegevens in haar administratie te wijzigen, stemt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit af met de betrokken **leverancier** alvorens de wijziging door te voeren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** informeert **leverancier** en **erkende programma-verantwoordelijke** ten minste één maal per jaar schriftelijk over de voor **leverancier** respectievelijk **erkende programmaverantwoordelijke** relevante gegevens uit haar administratie.

7.1.3 Ingeval **aangeslotene** van **leverancier** en/of **erkende programmaverantwoordelijke** wisselt, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** het verzoek tot wisseling, dat door de nieuwe **leverancier** bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** wordt ingediend, binnen vijf (5) werkdagen na ontvangst daarvan in haar administratie verwerken, indien en voor zover het verzoek volledig en correct is. De (nieuwe) **leverancier** zal het verzoek tot de wisseling indienen volgens de procedure zoals gepubliceerd op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, hetgeen onder meer betekent dat het verzoek bij voorkeur een maand doch uiterlijk 5 (vijf) **werkdagen** vóór de begindatum van de wisseling door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** moet zijn ontvangen. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal, na verwerking van het verzoek in haar administratie, de desbetreffende **leverancier(s)** en de desbetreffende **erkende programmaverantwoordelijke(n)** over de wijziging informeren.

7.1.4 Ingeval **leverancier(s)** en/of **erkende programmaverantwoordelijke(n)** het beschikbaar stellen van **gas** aan **aangeslotene** beëindigen, zal de desbetreffende **leverancier(s)** of **erkende programmaverantwoordelijke(n)** de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** hierover ten minste één maand voor de voorgenomen beëindiging informeren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal deze beëindiging verwerken in haar administratie.

7.2   **Compensatie bij ernstige storingen**

7.2.1 **Aangeslotene** heeft recht op een financiële compensatie bij storingen die voor een periode langer dan 4 uren tot een onderbreking van het transport van **gas** leiden, met uitzondering van voorziene onderbrekingen.

7.2.2 De in 7.2.1 genoemde termijn van 4 uren vangt voor alle door de onderbreking getroffen **aangeslotenen** aan op het moment dat de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de eerste melding van een onderbreking van een **aangeslotene** ontvangt of, indien dat eerder is, op het moment van vaststelling van de onderbreking door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.

7.2.3 De in 7.2.1 genoemde financiële compensatie bedraagt voor de **aangeslotene** € 910,- bij een onderbreking van 4 uur tot 8 uur, vermeerderd met € 500,- voor elke volgende aaneengesloten periode van 4 uur. De uitbetaling dient binnen drie maanden te geschieden.

Bijlage 4   **Voorgestelde codeteksten**
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluitpunt

7.2.4   De duur van onderbreking wordt voor alle door de onderbreking van het transport van **gas** getroffen **aangeslotenen** bepaald als de tijdsduur tussen de in 7.2.2 gedefinieerde aanvang van de onderbreking en het moment dat het transport voor alle door de onderbreking van het transport van **gas** getroffen **aangeslotenen** is hersteld.

7.3   **Slotbepaling**

7.3.1   Deze voorwaarden worden aangehaald als "Aansluitvoorwaarden Gas – LNB = Aansluitpunt".

Aansluitvoorwaarden Gas – LNB - Aansluiting aangelegd door GTS

Redactioneel

In deze versie worden *uitsluitend* de voorgestelde wijzigingen in de bestaande *Aansluitvoorwaarden Gas – LNB* weergegeven, zodat deze voorgestelde wijzigingen eenvoudiger onderscheiden kunnen worden van de voorgestelde wijzigingen in het kader van de wetswijziging per 1 april 2011. Voorgesteld wordt om de naam te wijzigen van *Aansluitvoorwaarden Gas – LNB* in *Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluiting aangelegd door GTS*

**Bijlage 5 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluiting aangelegd door GTS**

1.2 Leverings- ~~aansluit-~~ en transportovereenkomst

- 1.2.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stelt alleen **gas** via de **aansluiting** beschikbaar indien aan de beschikbaarstelling een **leverings-, ~~aansluit-~~ en ~~een~~ transportovereenkomst** ten grondslag liggen en een **erkende programmaverantwoordelijke de programmaverantwoordelijkheid draagt**.
- 1.2.2 Indien één of ~~beide-meer~~ van de in 1.2.1 bedoelde overeenkomsten op enig moment is dan wel zijn beëindigd of opgeschort, zonder dat er aansluitend een nieuwe **leverings-, ~~aansluit-~~ of transportovereenkomst** is afgesloten, is **aangeslotene** verplicht de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** hierover onmiddellijk te informeren.
- 1.2.3 Indien een **leverancier** surseance van betaling is verleend respectievelijk failliet is verklaard en de **erkende programmaverantwoordelijke** zijn **programmaverantwoordelijkheid** tijdelijk continueert overeenkomstig ~~het bepaalde in artikel~~ 3.3.6 van de Transportvoorwaarden Gas - LNB, is **aangeslotene** gehouden tot het vergoeden van de extra kosten die de **erkende programmaverantwoordelijke** in dit kader maakt.

2 GASINSTALLATIEVERBINDING

- ~~2.9 De **gasinstallatieverbinding** mag geen gevaar opleveren voor het ongestoord functioneren van het **landelijk gastransportnet** noch voor personeel van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of van door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ingeschakelde derden. Om hieraan te voldoen zal de **aangeslotene** in ieder geval, maar niet uitsluitend, in overleg met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, de volgende maatregelen treffen:~~
- ~~a. — de **gasinstallatieverbinding** voorzien van apparatuur die drukpendelingen in het **landelijk gastransportnet** voorkomt.~~
- ~~b. — de **gasinstallatieverbinding** voorzien van een terugslagvoorziening, indien de **gasinstallatie** dan wel het bedrijven van de **gasinstallatie** aanleiding kan geven tot het terugstromen van **gas** in het **landelijk gastransportnet**.~~
- ~~2.10.1 Indien **aangeslotene** de in 2.9 gespecificeerde maatregelen niet wil treffen of indien naar het oordeel van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **gasinstallatieverbinding aansluiting** daar onvoldoende aan voldoet, —~~
- 2.10.1 **Aangeslotene** dient ~~aangeslotene~~ in plaats daarvan er voor te zorgen dat de **gasinstallatie** (blijft) voldoende aan de ~~bij of~~ krachtens de wet gestelde voorwaarden op het gebied van veiligheid, opdat de **gasinstallatie** geen gevaar zal opleveren voor het ongestoord functioneren van het **landelijk gastransportnet** noch voor personeel van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of ~~vanvoor~~ door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ingeschakelde derden. In dat geval is het bepaalde in 2.10.2 tot en met 2.10.5 van toepassing.
- 2.10.2 Alvorens een **aansluiting** in gebruik wordt gesteld, zal **aangeslotene** naar genoegen van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dienen aan te tonen dat de **gasinstallatie** voldoet aan het bepaalde in 2.10.1.

**Bijlage 5 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluiting aangelegd door GTS**

- 2.10.3 **Aangeslotene** is voorts verplicht om aanpassingen aan de **gasinstallatie**, van zodanige aard dat deze van betekenis kunnen zijn voor de veiligheid of het ongestoord functioneren van het **landelijk gastransportnet**, tijdig voorafgaand aan het uitvoeren hiervan aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** te melden.
- 2.10.4 Bij gerede twijfel dient **aangeslotene** op ieder moment op verzoek en naar genoegen van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** te kunnen aantonen dat zijn **gasinstallatie** voldoet aan de bij of krachtens 2.10.1 gestelde voorwaarden, zo nodig onder verstrekking aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** van alle gegevens met betrekking tot de bouw en het onderhoud van de **gasinstallatie**. Eventuele hieruit voortvloeiende kosten komen voor rekening van **aangeslotene**, indien blijkt dat de **gasinstallatie** inderdaad niet voldoet aan de of krachtens 2.10.1 gestelde voorwaarden.
- 2.10.5 Wanneer **aangeslotene** niet voldoet aan het bepaalde in 2.10.3 en/of 2.10.4, is de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bevoegd de **gasinstallatie** voor rekening van **aangeslotene** te (laten) onderzoeken. Indien de **gasinstallatie** blijkens dit onderzoek naar het oordeel van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** niet voldoet aan de bij of krachtens 2.10.1 gestelde voorwaarden, is **aangeslotene** verplicht de gebreken voor zijn rekening binnen de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** opgegeven termijn en op de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** opgegeven wijze te herstellen. Daarenboven heeft de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de bevoegdheid om de **aansluiting** af te sluiten. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van de maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden, die gerelateerd zijn aan de inspanningen die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft moeten verrichten en de kosten die hij heeft moeten maken in verband met het afsluiten van het aansluitpunt en het ongedaan maken hiervan. Deze maatregel zal niet eerder ongedaan worden gemaakt dan nadat de reden voor het treffen van deze maatregel is weggenomen en de kosten van de maatregel en van het ongedaan maken daarvan door **aangeslotene** aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zijn vergoed. ~~De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van de maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden.~~ De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is overigens niet verplicht uit eigen beweging na te gaan of is voldaan aan het bepaalde in 2.10.1 tot en met 2.10.5.
- 2.112 **Aangeslotene** staat er voor in dat de afname van **gas** niet zodanig is dat de veiligheid en/of doelmatige en betrouwbare werking van het **landelijk gastransportnet** in gevaar wordt dan wel kan worden gebracht. **Aangeslotene** is verplicht om, indien een dergelijke situatie zich toch voordoet of dreigt voor te doen, de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onverwijld en zo mogelijk, tijdig voorafgaand aan die situatie te informeren en de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ter zake gegeven aanwijzingen op te volgen.
- 3.4.2 Indien **aangeslotene** wijziging verlangt van de conform 3.4.1 vastgestelde capaciteit, zal hij hierover tijdig met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in overleg treden. Mede op basis van de door **aangeslotene**

**Bijlage 5 Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluiting aangelegd door GTS**

verstrekke gegevens, doet de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onderzoek naar de mogelijkheden om de gewenste capaciteit te realiseren. Het verzoek van **aangeslotene** zal niet op onredelijke gronden door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** worden geweigerd. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan met de **aangeslotene** financiële en operationele voorwaarden overeenkomen die verband houden met die gewijzigde capaciteit.

3.4.3 **Aangeslotene** zal de vastgeste~~legde~~de capaciteit niet overschrijden, tenzij de overschrijding het rechtstreeks gevolg is van werkzaamheden als omschreven in 6.1.2 en 6.1.4. Ingeval **aangeslotene** de vastgeste~~legde~~de capaciteit overschrijdt, kan dit er toe leiden dat die capaciteit niet of niet met de afgesproken leveringsdruk ter beschikking kan worden gesteld. Bovendien wordt elke overschrijding van die capaciteit beschouwd als een situatie als bedoeld in ~~artikel 2.11~~ en is de **aangeslotene** verplicht de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voor zover redelijkerwijs mogelijk tijdig voorafgaand aan die situatie te informeren en de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ter zake gegeven aanwijzingen op te volgen. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan in een dergelijke situatie verlangen dat de vastgeste~~legde~~de capaciteit (aan de realiteit) wordt aangepast en kan met de **aangeslotene** financiële en operationele voorwaarden overeenkomen die verband houden met die gewijzigde capaciteit.

5.6 Indien wordt vastgesteld dat de **meet- en regelinrichting** niet correct functioneert, maar het tijdstip waarop dit niet-correct functioneren is begonnen niet kan worden bepaald, wordt het niet-correct functioneren geacht te zijn begonnen halverwege de datum waarop het niet-correct functioneren is vastgesteld en de datum van de laatste onbetwiste controle van de **meet- en regelinrichting**. De datum waarop het niet-correct functioneren is vastgesteld, wordt geacht te zijn de datum waarop de controle is uitgevoerd die het niet-correct functioneren volgens 5.5 aantoonde. De door de **meet- en regelinrichting** gemaakte fout gedurende de periode tussen de datum waarop het niet-correct functioneren is begonnen, dan wel wordt geacht te zijn begonnen, en de datum waarop de meter weer naar behoren functioneert, zal in overleg met **aangeslotene** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** worden geschat. De fout zal niet worden uitgedrukt in uurcorrecties maar in één totale volumecorrectie. Correctie vindt evenwel slechts plaats over een periode ~~van maximaal driehonderdvijfenzestig dagen zoals vastgelegd in B4.4 van de Allocatievoorwaarden Gas~~ voorafgaand aan de datum waarop het niet correct functioneren is vastgesteld, plus het aantal dagen tussen de datum waarop het niet functioneren is vastgesteld en de datum waarop de meter weer naar behoren functioneert.

~~6.1.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen zonodig relevante derden tijdig en voorafgaand informeren over werkzaamheden aan de **aansluiting**, de **gasinstallatieverbinding** en/of de **gasinstallatie** die tot onderbreking, vermeerdering of vermindering van de beschikbaarstelling van **gas** kunnen leiden. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen zoveel als redelijkerwijs mogelijk rekening houden met de belangen van die derden.~~

6.1.65 Indien een calamiteit of storing de **aansluiting**, de **gasinstallatie** en/of het ongestoorde functioneren van het **landelijk gastransportnet** bedreigt, kan de

Bijlage 5   Voorgestelde codeteksten
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB – Aansluiting aangelegd door GTS

netbeheerder van het **landelijk gastransportnet** de noodzakelijke werkzaamheden onverwijld en zonder voorafgaand overleg met **aangeslotene** ~~of met derden~~ uitvoeren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** zullen in dat geval zoveel als redelijkerwijs mogelijk contact met elkaar onderhouden en samenwerken om de calamiteit of storing dan wel de gevolgen daarvan op te heffen.

- 6.1.~~76~~ De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is bevoegd om zonder voorafgaande mededeling aan **aangeslotene** en andere betrokkenen de **aansluiting** af te sluiten indien dit vereist is wegens direct gevaar voor personen.
- 6.1.~~87~~ **Aangeslotene** respectievelijk de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal noch door middel van de **aansluiting** en/of de **gasinstallatie** respectievelijk het **landelijk gastransportnet** noch anderszins hinder of schade veroorzaken voor het **landelijk gastransportnet** respectievelijk de **aansluiting** en/of de **gasinstallatie**. **Aangeslotene** zal de **aansluiting** niet gebruiken voor aarding van elektrische installaties, toestellen, bliksemafleiders en dergelijke, dan wel voor enig ander doel dan onder deze Aansluitvoorwaarden Gas - LNB uitdrukkelijk is toegestaan. **Aangeslotene** zal de door of vanwege de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op de **aansluiting** aangebrachte verzegelingen niet verbreken of laten verbreken.

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

1 Algemene bepalingen

1.1 Werkingsfeer

1.1.1 De *Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene* bevatten de voorwaarden inzake de gashoeveelheidsmetingen (volume- en capaciteit) door **aangeslotenen** op de aansluitingen op het **landelijk gastransportnet** waar **gas** wordt afgenomen voor eigen gebruik, waarbij uitsluitend het **aansluitpunt** is of wordt aangelegd door de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet**.

1.1.2 [vervallen]

1.2 Definities

1.2.1 Begrippen, die in de Gaswet of de Begrippenlijst Gas zijn gedefinieerd, hebben de in de Gaswet of Begrippenlijst Gas gedefinieerde betekenis en zijn in de hierop volgende tekst vetgedrukt.

1.2.2 [vervallen]

1.2.3 [vervallen]

1.2.4 [vervallen]

1.2.5 Onder het lokaal data acquisitiesysteem wordt verstaan het systeem dat op de plaats van de meting drie tellerstanden, te weten de tellerstand van de gasmeter, de niet-herleide gashoeveelheid en de herleide gashoeveelheid van het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI), verzamelt en aan het einde van elk uur registreert. Dit lokaal data acquisitiesysteem is in eigendom en beheer van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.

1.3 Algemene functionele eisen

1.3.1 **Aangeslotene** dient er voor zorg te dragen dat de **meetinrichting** voor de bepaling van gashoeveelheid en gashoeveelheid per uur bestaat uit een **gasmeter**, een temperatuuropmeter, een drukopnemer en een Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI).

1.3.2 De **meetinrichting** voldoet aan de volgende specificaties

- meetonzekerheid in gashoeveelheid op maandbasis	≤ 0,7%
- meetonzekerheid in gashoeveelheid-per uur	≤ 1,0%
- beschikbaarheid data per uur (gemiddelde op jaarbasis)	≥ 99%
- maximale storingsduur meting en/of data acquisitie	24 uur

Deze eisen gelden op basis van 95% betrouwbaarheid.

1.3.3 **Aangeslotene** registreert de voor het meetproces en voor het beheersproces relevante parameters conform hoofdstuk 2 van deze *Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene*. Deze parameters kunnen door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** worden opgevraagd. Na opvraging worden de gegevens binnen 15 **werkdagen** ter beschikking gesteld.

1.3.4 **Aangeslotene** zorgt er voor dat de **meetinrichting** door het lokale data acquisitiesysteem uitleesbaar is met een frequentie van minimaal eenmaal per 5 seconden.

1.3.5 Met de in deze *Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene* bedoelde **meetinrichting** wordt gelijkgesteld een **meetinrichting** die rechtmatig is vervaardigd of in de handel is gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel rechtmatig is vervaardigd of in de handel is gebracht in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die voldoet aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de eisen genoemd in deze *Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene* wordt nagestreefd.

1.4 [vervallen]

1.5 Algemene eisen aan beheer en onderhoud

1.5.1 **Aangeslotene** voert het beheer en onderhoud aan de **meetinrichting**, met uitzondering van het lokale data acquisitiesysteem, zodanig uit dat blijvend wordt voldaan aan de gestelde functionele eisen.

1.5.2 Werkzaamheden aan het lokale data acquisitie systeem van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** mogen uitsluitend verricht worden door medewerkers van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of personen die tot het verrichten van de werkzaamheden zijn gemachtigd door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, of een hiertoe door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gemachtigde voert het beheer en onderhoud aan het lokale data acquisitiesysteem zodanig uit dat blijvend wordt voldaan aan de gestelde functionele eisen.

1.5.3 De uitvoering van de werkzaamheden volgens 1.5.1 en 1.5.2 wordt opgetekend door degene die de werkzaamheden heeft uitgevoerd. Hierbij worden vastgelegd de datum, de aard van de werkzaamheden, de uitvoerder van de werkzaamheden, de resultaten van de controles, alsmede eventuele bijzonderheden. De gegevens vastgelegd door **aangeslotene** worden op verzoek van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** door betreffende **aangeslotene** ter beschikking gesteld. De gegevens vastgelegd door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** worden op verzoek van de betreffende **aangeslotene** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ter beschikking gesteld. Na opvraging worden de gegevens binnen 15 **werkdagen** ter beschikking gesteld.

1.5.4 Nadat een **meetinrichting** of onderdeel daarvan door **aangeslotene** is verwijderd, bewaart deze de relevante ijk- en kalibratiecertificaten ten minste tot 1 jaar na verwijdering. Deze gegevens worden op verzoek van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** door betreffende **aangeslotene** ter beschikking gesteld. Na opvraging worden de gegevens binnen 15 **werkdagen** ter beschikking gesteld.

1.5.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of een door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gemachtigde derde partij mag met eigen apparatuur metingen uitvoeren om de goede werking van de volumeherleiding van de **meetinrichting** te testen.

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

2 Gashoeveelheidmeting

2.1 Algemeen

- 2.1.1 **Aangeslotene** zal er voor zorg dragen dat de hoeveelheid **gas** onder **bedrijfscondities** uitsluitend wordt gemeten met **gasmeters** die voldoen aan de eisen voor **gasmeters** van klasse 1,0 volgens instrument specifieke bijlage MI-002 van **Richtlijn 2004/22/EG** van 31 maart 2004 betreffende meetinstrumenten. **Aangeslotene** zal er voor zorg dragen dat de bepaling van de geleverde hoeveelheid **gas** onder **normaalcondities** uitsluitend plaats vindt met een Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI) dat voldoet aan de eisen volgens instrument specifieke bijlage MI-002 van Richtlijn 2004/22/EG 31 maart 2004 betreffende meetinstrumenten.
- 2.1.2 De bepaling van de geleverde hoeveelheid **gas** onder **normaalcondities** door het Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI) gebeurt met de *ptz-methode*. De *ptz-methode* is een omrekening met behulp van de gemeten druk, de gemeten temperatuur en de berekende **compressibiliteit**
- 2.1.3 **Aangeslotene** dient er voor zorg te dragen dat het **gas** ter plaatse van de meting een temperatuur heeft van ten minste 5°C.
- 2.1.4 **Aangeslotene** dient er voor zorg te dragen dat het **gas** ter plaatse van de meting technisch vrij is van vloeistof en vaste bestanddelen.
- 2.1.5 **Aangeslotene** dient er voor zorg te dragen dat de **meetinrichting** ondergebracht is in een gebouw of onder een overkapping.
- 2.1.6 De **gasmeter** en het Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI), inclusief druk- en temperatuuropnemers, dienen voorzien te zijn van verzegeling en markering. Deze verzegeling en markering dienen conform de van toepassing zijnde EG typegoedkeuringen te zijn. Deze verzegeling mag alleen worden verbroken en worden aangebracht door een daartoe bevoegde instantie of persoon zoals beschreven in de Metrologiewet.

2.2 Configuratie van de meetinrichting

2.2.1 [vervallen]

2.2.2 [vervallen]

2.3 Gasmeter

- 2.3.1 De **gasmeter** is ofwel voorzien van een mechanisch telwerk ofwel gebaseerd op elektronische verwerking van meetsignalen.
- 2.3.1a Een **gasmeter** voorzien van een mechanisch telwerk is uitgerust met een laagfrequente (LF) pulsgever gekoppeld aan het mechanisch telwerk en een hoogfrequente (HF) pulsgever. Dit type **gasmeter** beschikt over een controlemogelijkheid om de correcte werking van de **gasmeter** te verifiëren, bijvoorbeeld een HF/LF-controle. Dit type **gasmeter** is uitgerust met een seriële output waarmee de telwerkstand op afstand uitleesbaar is.
- 2.3.1b Een **gasmeter** gebaseerd op elektronische verwerking van meetsignalen is uitgerust met een seriële output, een elektronisch aangestuurd pulssignaal, seriële communicatie voor diagnostische doeleinden en een voorziening die de werking van de **gasmeter** verzekert tijdens uitval van voedingsspanning. Tevens beschikt dit type **gasmeter** over een elektronisch signaal waarmee het verschil wordt aangegeven tussen een toestand waarin de **gasmeter** correct functioneert en waarin deze niet correct functioneert.
- 2.3.2 De **gasmeter** dient, daar waar beschikbaar, te voldoen aan de (inter)nationale normen (bijvoorbeeld ISO, CEN, NEN) die voor het betreffende type **gasmeter** gepubliceerd zijn. Voor turbinegasmeters is EN12261, voor rotorgasmeters is EN12480 en voor ultrasone-gasmeters is ISO17089 van toepassing.
- 2.3.3 De **gasmeter** moet zijn voorzien van een kalibratiecertificaat van een erkende kalibratieinstelling waarbij geldt dat de gebruikte kalibratiefaciliteit:
- geaccrediteerd is conform ISO/IEC 17025 voor het uitvoeren van dergelijke kalibraties;
  - traceerbaar is naar de Europese Geharmoniseerde Referentie Waarde voor hoge druk aardgas onder stromingscondities;
  - voor kalibratie van turbinegasmeters voldoet aan de eisen zoals gesteld in EN 12261 annex A.
- 2.3.4 Naast de bepalingen uit 2.1.1 geldt dat:
- de flowgewogen gemiddelde miswijzing bij de hoogste druk waarbij gekalibreerd is ongeveer nul bedraagt. Onder "ongeveer nul" wordt verstaan zo dicht bij nul als technisch mogelijk is.
  - bij de hoogste druk waarbij gekalibreerd wordt de miswijzing in het gebied tussen $0,25 \cdot Q_{max}$ en Q_{max} kleiner dan 0,5% is, waarbij Q_{max} het maximale debiet is onder **bedrijfscondities** waarbij de **gasmeter** gebruikt mag worden.
  - in het gebied tussen $0,25 \cdot Q_{max}$ en Q_{max} mag het verschil tussen de miswijzing bij de hoogste druk waarbij gekalibreerd is en de miswijzing bij de laagste druk waarbij gekalibreerd is niet groter zijn dan 0,7%.
  - indien de **gasmeter** is voorzien van een "beperkt opschrift" voor de drukklasse, ze binnen het aangegeven bereik wordt gebruikt.
- 2.3.5 Indien als **gasmeter** een turbinemeter wordt gebruikt dan is deze toepasbaar in de volgende drukklassen:
Drukklasse	Toepasbaar bij een overdruk van	Indien gekalibreerd bij een overdruk van
ANSI 150	Alle drukken	atmosferisch en 8 bar
ANSI 150	Tussen 4 en 8 bar	8 bar ijk; geen lage druk kalibratie
ANSI 300	Alle drukken	8 bar en 20 of 35 bar
ANSI 600	Alle drukken	8 of 20 bar en 50 of 60 bar
- 2.3.6 Indien als **gasmeter** een rotormeter wordt gebruikt dan is deze toepasbaar in de volgende drukklasse:
Drukklasse	Toepasbaar bij een overdruk van	Indien gekalibreerd bij een overdruk van
ANSI 150	Tot 16 bar	atmosferisch en 8 bar
- 2.3.7 **Gasmeters** worden ingebouwd volgens het voorschrift van de fabrikant van de **gasmeter** met dien verstande dat er bij de turbine-gasmeter sprake is van een rechte aanstroamlengte van ten minste 5 maal de nominale leidingdiameter (5D), voorafgegaan door een stroomrichter, en een afstroamlengte van tenminste 2D. Voor een rotorgasmeter geldt geen minimale aan- en afstroamlengte. Bij een ultrasone-gasmeter is er sprake van een rechte aanstroamlengte en afstroamlengte volgens ISO 17089.

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

- 2.3.8 **Aangeslotene** controleert periodiek, door middel van een herkalibratie, of in gebruik zijnde **gasmeters** aan de in 2.3.4. gestelde eisen voldoen. Voor turbinegasmeters en ultrasone **gasmeters** geldt een herkalibratieperiode van 5 jaar, voor rotormeters een herkalibratietermijn van 10 jaar. De kalibratie wordt uitgevoerd onder condities gelijkwaardig aan die van de **meetinrichting**. Bij herkalibratie wordt de **gasmeter** voorafgaand aan de kalibratie niet gereinigd of gereviseerd. Transport van de **gasmeter** dient plaats te vinden volgens de voorschriften van de fabrikant.
- 2.3.9 Voor **meetinrichtingen** met een jaarafname van 250 miljoen m³(n) of meer per meetstraat, wordt met ingang van 1 januari 2013 de door de **gasmeter** gemeten hoeveelheid **gas** gecorrigeerd voor de afwijking van de betreffende **gasmeter** conform het bij deze **gasmeter** behorende kalibratiecertificaat.

2.4 **Bepaling van de hoeveelheid gas onder normaalcondities**

- 2.4.1 Voor de bepaling van de geleverde hoeveelheid **gas** onder **normaalcondities** wordt de door de **gasmeter** bij **bedrijfscondities** gemeten hoeveelheid **gas** met behulp van een Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI) herleid tot m³(n) volgens de volgende formule:

$$V_n = V * \frac{p}{1,01325} * \frac{273,15}{273,15 + t} * \frac{Z_n}{Z}, \text{ waar}$$

V_n : het aantal m³(n);

V : de gemeten hoeveelheid **gas** in m³ bij p en t (**bedrijfscondities**);

p : de absolute druk waaronder het **gas** de volumemeter passeert in bar;

t : de temperatuur waaronder het **gas** de volumemeter passeert in °C.

Z : **compressibiliteit** onder **bedrijfscondities**

Z_n : **compressibiliteit** onder **normaalcondities**

- 2.4.2 De drukopnemer voor het vaststellen van de druk p dient te worden aangesloten op de plaats waar de druk bij kalibratie van de **gasmeter** maatgevend was. De drukopnemer dient te voldoen aan de eisen gesteld in NEN EN 12405-1:2005 en annex A2:2010.
- 2.4.3 Indien een turbine- of een ultrasone-gasmeter wordt toegepast, dient de temperatuuropnemer voor het vaststellen van de temperatuur t geplaatst te zijn in een zogenaamde "meet- en impulsring" achter de **gasmeter**, ofwel direct achter de **gasmeter**, waarbij de maximale afstand tussen uitlaatflens van de **gasmeter** en de temperatuuropnemer 0,5 m bedraagt.
- Indien een rotorgasmeter wordt toegepast dient de meet- en impulsring zich aan de inlaatzijde van de rotormeter te bevinden.
- De temperatuuropnemer dient te voldoen aan de eisen gesteld in NEN EN 12405-1:2005 en annex A2:2010.
- 2.4.4 Het Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI) dient als ingangssignaal voor het bepalen van de gemeten hoeveelheid **gas** onder **bedrijfscondities** V de seriële output van de **gasmeter** te gebruiken.
- 2.4.5 De berekening van de **compressibiliteiten** Z en Z_n in het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI) geschiedt conform de SGERG methodiek (ISO 12213-3) of AGA NX19-mod. Methodiek, afhankelijk van de uitvoering van het EVHI.
- 2.4.6 De voor de werking van het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI) benodigde ingestelde waarden voor de **calorische bovenwaarde**, de **relatieve dichtheid**, het molair percentage CO₂ en het molair percentage N₂ worden door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaald op basis van langjarige gemiddelden van het ter plekke voorkomende **gas** en planningsgegevens van de te verwachten toekomstige gasstromen. Deze waarden worden door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op haar website gepubliceerd. **Aangeslotene** zal deze gepubliceerde waarden hanteren in het EVHI.
- 2.4.7 Op het volgens 2.4.1 bepaalde geleverde hoeveelheid **gas** onder **normaalcondities** wordt door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** nog een correctie toegepast:

$$V'_n = C_f^z * V_n$$

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** past achteraf deze correctie toe voor de invloed van de feitelijke **gaskwaliteit** (op het tijdstip van de meting) op de herleiding van het volume, dat wil zeggen op de door het Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI) bepaalde waarde voor de **compressibiliteit** Z . Deze correctie wordt de Z -correctie genoemd. Bij het bepalen van de omvang van de Z -correctiefactor C_f^z worden de in 2.4.6 genoemde ingestelde waarden gebruikt en de volgens 3.1.5 van de *Meetvoorwaarden Gas – LNB* bepaalde gerealiseerde waarden. Ten gevolge van de Z -correctie worden geen extra eisen gesteld aan de in het EVHI geprogrammeerde ingestelde waarden en is er evenmin sprake van een seizoensafhankelijke instelling. Bij deze correctie wordt gewerkt met de SGERG methodiek of een gelijkwaardige methodiek voor de uiteindelijke bepaling van de **compressibiliteit**.

2.5 [vervallen]

2.6 [vervallen]

2.7 **Beheer en onderhoud meetinrichting**

- 2.7.1 **Aangeslotene** controleert ten minste 3 maal per jaar de **gasmeter** uitwendig op regelmatig lopend telwerk, afwezigheid van vocht achter glas en op een aanvaardbaar geluidsniveau. Tevens wordt de **gasmeter** gesmeerd conform voorschrift van de fabrikant.
- 2.7.2 **Aangeslotene** controleert het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI), de temperatuuropnemer, de drukopnemer met controle apparatuur die voldoet aan de onderstaande eisen:

Onderdeel	Maximaal toegestane afwijking gemeten waarde t.o.v. referentie-waarde	Kalibratiefrequentie
Referentiedrukopnemer	0,1%	2 x per jaar
Referentietemperatuuropnemer	0,1 K	2 x per jaar

- 2.7.3 In het controleproces vindt een bewaking plaats op systematische afwijkingen, zijnde afwijkingen tussen meetinstrumenten en controleapparatuur die meermaals in dezelfde richting voorkomen. Deze bewaking vindt plaats volgens ISO 7871 of een vergelijkbare methode. De bewaking staat bekend onder de naam CUSUM techniek. De CUSUM techniek houdt in dat herhaalde afwijkingen in dezelfde richting tot een correctieve actie leiden indien zij gezamenlijk een drempelwaarde overschrijden, terwijl zij ieder voor zich als "niet significant" beoordeeld zouden worden.

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten
Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

- 2.7.4 De CUSUM techniek dient te worden toegepast op de controle resultaten voor de druk- en temperatuuropmeters.
- 2.7.5 **Aangeslotene** kalibreert één keer per jaar elk Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI). Voor het bepalen van de miswijking van het EVHI wordt een controleapparaat (inclusief referentiedruk en -temperatuuropmeter) parallel geschakeld. De miswijking van het EVHI (herleidingsfout) is het procentuele verschil tussen de met behulp van het EVHI bepaalde conversiefactor en de conversiefactor van het controleapparaat, betrokken op de laatstgenoemde conversiefactor. Een controle van het EVHI bestaat uit ten minste 2 metingen binnen één controle.
- 2.7.6 **Aangeslotene** controleert één keer per jaar de drukopnemer door de drukopnemer van de Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI) te vergelijken met de referentiedrukopnemer van het controleapparaat.
- 2.7.7 **Aangeslotene** controleert één keer per jaar de temperatuuropmeter door de temperatuuropmeter van de Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI) te vergelijken met de referentietemperatuuropmeter van het controleapparaat.
- 2.7.8 [vervallen]
- 2.7.9 [vervallen]
- 2.7.10 Indien bij de controles genoemd in 2.7.5 t/m 2.7.7 **aangeslotene** een afwijking vindt groter dan de toegestane afwijking (zie onderstaande tabel), dan stelt **aangeslotene** de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** hiervan direct in kennis en voert **aangeslotene** binnen 4 weken een vervolgonderzoek en een eventuele justering of vervanging uit. Tevens wordt er een nieuwe controle uitgevoerd.

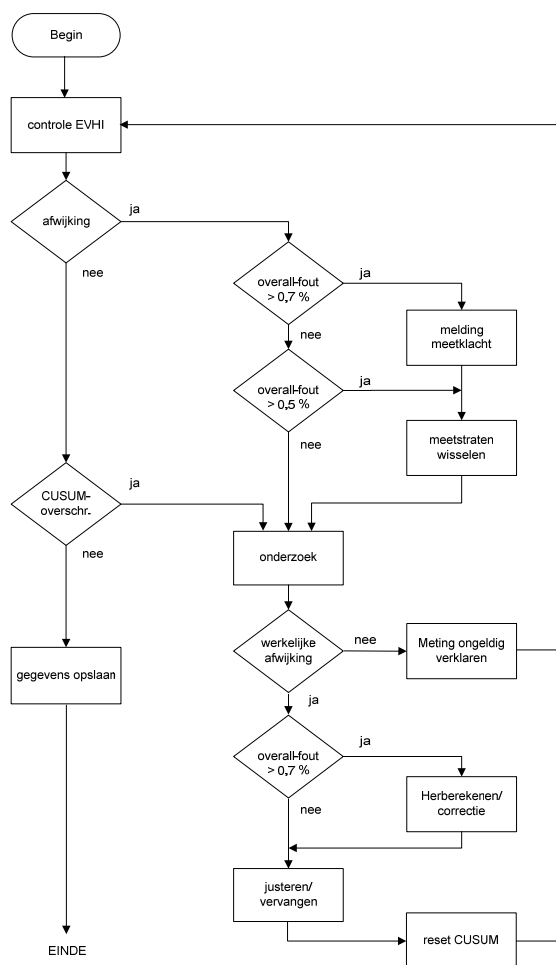
Wanneer de herleidingsfout groter is dan 0,5% dan neemt **aangeslotene** de betreffende in gebruik zijnde **meetinrichting** direct uit bedrijf en wordt een reserve **meetinrichting** in bedrijf genomen. **Aangeslotene** stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** hiervan direct in kennis. Wanneer de herleidingsfout groter is dan 0,7% dan corrigeert **aangeslotene** de meetresultaten conform 4.1.7 of 4.6.5.

Controle frequentie	Te bepalen afwijkingen	maximaal toelaatbare afwijking	
1 x per jaar	Herleidingsfout	0,5 %	
	Verskil herleidingsfout van de 2 metingen	0,3%	
	p-fout	0,4 %	
	CUSUM p	actiegrens	0,45 %
		drempelwaarde	0,08 %
	t-fout	0,5 K	
	CUSUM t	actiegrens	0,45 K
		drempelwaarde overig	0,08 K

- 2.7.11 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan individuele controleresultaten van de betreffende **aansluiting** opvragen bij **aangeslotene**. Na opvraging worden de gegevens binnen 15 **werkdagen** ter beschikking gesteld.

Ter illustratie is het beschreven controleproces samengevat in onderstaand schema:

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten
Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

2.7.12 **Aangeslotene** dient adequaat te reageren in geval van storing van de **meetinrichting**, opdat de meting blijft voldoen aan de algemene functionele eisen conform 1.3.2. Indien **aangeslotene** constateert dat de **meetinrichting** niet correct functioneert of gefunctioneerd heeft, meldt **aangeslotene** dit aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** binnen drie **werkdagen**.

2.8 Lokale data-acquisitie gashoeveelheidsgegevens

2.8.1 [vervallen]

2.8.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** draagt er zorg voor dat de bijdrage van de onnauwkeurigheid van de klok van het lokale data acquisitiesysteem aan de bepaling van de hoeveelheid per uur maximaal 0,05% bedraagt. De klok van het lokale data acquisitiesysteem wordt ten minste dagelijks gesynchroniseerd met een centrale klok. Bij een tijdsynchronisatie met een tijdsverschil groter dan 18 seconden vindt er een correctie op de uurwaarden plaats op basis van dat tijdsverschil.

2.8.3 **Aangeslotene** biedt de tellerstand vanuit de **gasmeter** en de niet-herleide gashoeveelheid en de herleide gashoeveelheid vanuit het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI) aan middels seriële verbinding aan het lokale data acquisitiesysteem van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Een gedetailleerde technische beschrijving van deze seriële verbinding staat vermeld op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. De overdracht van -de telwerkstand van de **gasmeter** naar het lokale data acquisitiesysteem vindt indien mogelijk plaats op basis van een ander signaal dan het signaal dat gebruikt wordt voor de herleiding door het EVHI. De telwerken van het lokaal data acquisitiesysteem worden afgeleide telwerken genoemd. De afgeleide telwerken lopen synchroon met primaire telwerken van de **gasmeter** en het EVHI. **Aangeslotene** dient er voor te zorgen dat de genoemde tellerstand vanuit de **gasmeter** en de niet herleide gashoeveelheid en de herleide gashoeveelheid vanuit het EVHI door het lokale data acquisitiesysteem uitleesbaar zijn met een frequentie van minimaal eenmaal per 5 seconden

2.8.4 [Vervallen]

2.8.5 De door de **meetinrichting** gegenereerde storingsinformatie wordt door **aangeslotene** middels een seriële verbinding aan het lokale data acquisitiesysteem van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangeboden. **Aangeslotene** dient er voor te zorgen dat deze storingsinformatie door het lokale data acquisitiesysteem uitleesbaar is met een frequentie van minimaal eenmaal per 5 seconden. Het lokale data acquisitiesysteem legt met de data de door de **meetinrichting** gegenereerde storingsinformatie vast.

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

3 [Vervallen]

4 Verwerking van de gegevens

4.1 Verwerking van de meetgegevens

4.1.1 De meetgegevens en de door de **meetinrichting** gegenereerde storingsinformatie worden minimaal eenmaal per dag door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verzameld en verwerkt.

4.1.2 [vervallen]

4.1.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** controleert de gegevens conform 4.1.1 bij de verwerking op volledigheid en verifieert de gegevens.

4.1.4 Bij de verificatie van de gashoeveelheidmeting vindt door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** controle plaats op de juiste overbrenging van de signalen van de **gasmeter** naar het Elektronische Volume Herleidings Instrument (EVHI) en van de juiste herleiding door het EVHI. Deze verificatie vindt plaats op de data per **uur**. Eenzelfde verificatie vindt plaats op maandbasis, met het oogmerk eventuele lange-termijn effecten op te sporen. Metingen die niet voldoen aan gestelde criteria worden aan **aangeslotene** gemeld die hierop een nader onderzoek zal instellen.

4.1.5 [Vervallen]

4.1.6 [Vervallen]

4.1.7 Eventueel door de **meetinrichting** gegenereerde storingsinformatie en andere bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding zijn tot een automatische correctie van de meetgegevens door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Een nader door **aangeslotene** ingesteld onderzoek naar de juistheid van de gegevens kan aanleiding zijn voor een handmatige correctie van de meetgegevens door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.

4.1.8 Alle gevonden fouten in de gashoeveelheidmeting worden door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gecorrigeerd.

4.1.9 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** houdt alle correcties in de data in logboeken bij. In deze logboeken worden minimaal vermeld de originele meetwaarde, de vervangende meetwaarde, de reden van wijziging, de wijze van wijziging, het tijdstip van wijziging en de uitvoerder van de wijziging.

4.2 [Vervallen]

4.3 **Correctieprocedures Gashoeveelheidmeting vóór het verstrijken van de termijn voor het verzenden van de correcties van de definitieve allocatie**

4.3.1 Onder de omstandigheden die volgens 4.1.7 leiden tot een automatische correctie vallen in ieder geval: spanningsuitval op de gehele **meetinrichting** of een onderdeel daarvan en storingsmeldingen van apparatuur.

4.3.2 Indien over een bepaalde periode geen waarden per **uur** beschikbaar zijn maar de totale hoeveelheid die gedurende die periode gemeten is wel bekend is, verdeelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** deze totale hoeveelheid over de periode overeenkomstig een qua belastingcurve vergelijkbare periode indien deze overeenkomstigheid plausibel is.

4.3.3 [Vervallen]

4.4 **Bepaling uur- en maandwaarden**

4.4.1 Het afgeleide telwerk van de herleide hoeveelheid van het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI) bepaalt de gashoeveelheid per **uur**, eventueel gecorrigeerd conform 4.3 en 2.4.7.

4.4.2 De geleverde **hoeveelheid energie** per **uur** wordt bepaald door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en is gelijk aan de gemeten hoeveelheid **gas**, bepaald volgens 4.4.1, maal de **calorische bovenwaarde** van dit **gas** in het betreffende **uur**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt hiertoe de **gaskwaliteit** op het **aansluitpunt** conform de *Meetvoorwaarden Gas – LNB* uitgaande van één of meerdere gaskwaliteitsmetingen met een nauwkeurigheid die leidt tot een nauwkeurigheid van de bepaling van de **hoeveelheid energie** die gelijk is aan of beter dan de specificaties in 1.3.2 van de *Meetvoorwaarden Gas – LNB*.

4.4.3 Een hoeveelheid **gas** die niet aan een **uur** is toe te schrijven bestaat uit een hoeveelheid niet herleid **gas** die niet aan een **uur** is toe te schrijven, welke hoeveelheid **gas** het 'restvolume dV' wordt genoemd, en een hoeveelheid herleid **gas** die niet aan een **uur** is toe te schrijven, welke hoeveelheid **gas** het restvolume ΔV_n wordt genoemd.

Het restvolume dV bestaat uit de som van het eventuele verschil tussen het volume bepaald met de **gasmeter** en het niet herleide volume bepaald door het Elektronisch Volume Herleidings Instrument (EVHI).

Het restvolume dV wordt per dag herleid met de gemiddelde gerealiseerde herleidingfactor voor de betreffende dag voor de betreffende **meetinrichting**. Tevens wordt een daggemiddelde Z-correctiefactor voor de gerealiseerde **gaskwaliteit** uitgerekend en toegepast.

4.4.4 Voor het restvolume ΔV_n wordt per dag een daggemiddelde Z-correctiefactor voor de gerealiseerde **gaskwaliteit** uitgerekend en toegepast.

4.4.5 Restvolumes dV en ΔV_n kunnen ook ontstaan bij tijdsynchronisatie van de interne klok van de data acquisitie apparatuur.

4.4.6 Indien de vaststelling van restvolumes dV en ΔV_n door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** plaatsvindt per dag gerekend van 0.00 **uur** tot 24.00 **uur** worden deze toegeschreven aan de **gasdag** met dezelfde datumaanduiding als de kalenderdag.

4.4.7 Per maand wordt de som van de dagwaarden van het herleide en Z-gecorrigeerde restvolume dV plus de som van de dagwaarden van het Z-gecorrigeerde restvolume ΔV_n bepaald en vermenigvuldigd met de maandgemiddelde volumegewogen **calorische bovenwaarde**. Het resultaat wordt 'restenergie' genoemd.

Bijlage 6 Voorgestelde codeteksten Meetvoorwaarden Gas – LNB – Meting door aangeslotene

- 4.4.8 De geleverde **hoeveelheid energie** per maand is gelijk aan de som van de hoeveelheden per **uur** volgens 4.4.2. plus de hoeveelheid restenergie conform 4.4.7.
- 4.4.9 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voorziet meetgegevens van een kenmerk waarmee wordt aangegeven of ze voldoen aan de eisen aan de meetonzekerheid in **hoeveelheid energie per uur** conform 1.3.2 van de *Meetvoorwaarden Gas - LNB*. Dit kenmerk wordt het nauwkeurighedskenmerk genoemd. Meetgegevens worden standaard geacht nauwkeurig te zijn. Meetgegevens waarvan na correctie volgens 4.3 niet met zekerheid kan worden bepaald of ze voldoen aan de algemene eisen zoals geformuleerd in 1.3.2. van de *Meetvoorwaarden Gas – LNB* worden gemarkeerd als 'onnauwkeurig'. Meetgegevens welke gecorrigeerd zijn conform 4.3.2 worden geacht nauwkeurig te zijn.
- 4.5 [Vervallen]
- 4.6 *Afhandeling correcties na het verstrijken van de termijn voor het verzenden van de correcties van de definitieve allocatie***
- 4.6.1 Indien **aangeslotene** dan wel de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de meetresultaten niet juist zijn, dienen zij elkaar hierover zo spoedig mogelijk te informeren, met vermelding van de gegronde reden(en). Indien over de meetresultaten naar aanleiding van deze mededeling verschil van mening tussen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** ontstaat, zullen zij een nader onderzoek instellen, elkaar over de uitkomst van dit onderzoek informeren en in onderling overleg trachten het geschil op te lossen. Onverminderd het gestelde in artikel 19 van de Gaswet kunnen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en **aangeslotene** gezamenlijk een derde partij benoemen om het geschil tussen hen op te lossen indien zij samen geen overeenstemming bereiken. Deze derde partij kan eveneens nader onderzoek instellen. De kosten van deze derde partij en van dit onderzoek komen voor rekening van degene die in het ongelijk wordt gesteld.
- 4.6.2 Indien de situatie, bedoeld in 4.6.1 zich voordoet en dit leidt tot een correctie, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de betrokken **erkende programmaverantwoordelijke(n)** hierover informeren en hem (hen), indien en voor zover noodzakelijk, betrekken bij het overleg waarin wordt getracht het geschil op te lossen.
- 4.6.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** of **aangeslotene** kan het initiatief nemen tot een correctie naar aanleiding van:
- de herkalibratie van de **gasmeter**: indien het flow gewogen gemiddelde meer dan 0,5% afwijkt
  - de interne controles conform 2.7: indien daaruit blijkt dat de meetonzekerheid van de 1.3.2 gestelde grens van 0,7% wordt overschreden
  - fouten die door toedoen van menselijk handelen zijn ontstaan
- Deze correcties worden uitgevoerd conform de methode in 5.10 van de *Aansluitvoorwaarden Gas - LNB - Aansluitpunt*.
- 4.6.4 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voert correcties uitsluitend uit indien de daarin betrokken **hoeveelheid energie** meer bedraagt dan 25000 kWh ($\cong 2559 \text{ m}^3(n;35,17)$) per maand.
- 4.6.5 Correcties worden verwerkt als **hoeveelheid energie** per maand en hebben derhalve geen invloed op de reeds toegewezen **hoeveelheid energie per uur**.
- 4.6.6 Indien ten gevolge van een correctie twijfel is ontstaan omtrent de **hoeveelheid energie per uur** in de periode van de correctie zal overleg plaatsvinden tussen **aangeslotene**, zijn **erkende programmaverantwoordelijke(n)** en de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.
- 4.7 Indien **aangeslotene** niet in staat blijkt om meetgegevens aan te leveren binnen de gestelde termijnen, kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** na overleg met betrokkenen – waaronder in elk geval worden begrepen de desbetreffende **aangeslotene** en de betrokken **erkende programmaverantwoordelijke(n)** – de meetwaarden vaststellen met behulp van door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geschatte waardes.

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

Aanwezig

Namens representatieve organisaties:
Cogen: ir. C. den Blanken Msc;
Energie-Nederland:: G. Frans en mr. N.R. Geerts-Zandveld (tot ca. 13.00 uur);
LTO-Glaskracht: ir. R.P.A. van der Valk;
VA: M. Sanders en L. Schoonus;
VEMW: ir. J.J.M. van de Worp;
VGGP: ir. M.C. Bouwer;
VMNed: H. Jonkman en M.J. Hagen.

Namens de gezamenlijke netbeheerders:
GTS: dr. W.T.A. Borghols; mr. C. Boverhof, ir. P.J.M.M. van Weesenbeeck en J.S. Duym;
Netbeheer Nederland: ir. J. Janssen.

Voorzitter: drs. J.L.T. Blommaert;
Secretaris: mr. W.H. van Oorspronk.

Afwezig

FME-CWM, NOGEPa, PAWEX, TenneT, VNCI, VGN, VNG, VNO-NCW, VOEG en ZLTO.

(.....)

2 Voorstel tot wijziging van de Aansluitvoorwaarden Gas-LNB en de Meetvoorwaarden Gas-LNB in verband met plicht van de netbeheerder grootverbruikers (alleen) van aansluitpunt te voorzien etc. (concept-brief aan NMa met bijlagen).

GTS geeft, onder verwijzing naar de uitgebreide schriftelijke toelichting, een korte toelichting op de onderhavige voorstellen. GTS is er tot de wijziging van de wet per 1 april 2011 altijd van uitgegaan dat het Inb-net alles omvatte t/m de gasontvangststations bij haar aangesloten. Doordat de wetgever het deel na het zogenaamde aansluitpunt van een aangeslotene als vrij heeft aangemerkt, is hierin wijziging gekomen. Het onderhavige voorstel beoogt hieraan uitwerking te geven. Het uitgangspunt is dat er voor bestaande aangesloten niets verandert en dat potentiële nieuwe aangesloten het deel na het aansluitpunt zelf kunnen én moeten realiseren. Hoewel GTS het deel na het aansluitpunt desgewenst nog wel mag aanleggen etc., kiest GTS ervoor dit niet meer te doen.

De voorzitter stelt de vertegenwoordigde representatieve organisaties vervolgens eerst in de gelegenheid algemene opmerkingen over het onderhavige voorstel te maken.

Algemeen

VEMW deelt mede grote fundamentele bezwaren tegen de onderhavige voorstellen te hebben. Zij komt daar aanstonds nader op terug. VEMW wijst er voorts op dat het stuk "Aansluiting aangelegd door GTS" [bijlage 4a] pas op 2 oktober jl. is verspreid, hetgeen conform het reglement veel te laat is. Dit stuk kan daarom volgens VEMW formeel niet behandeld worden. Het voorstel is ook niet voorzien van een duidelijke toelichting over het hoe en waarom van dit voorstel noch van een artikelsgewijze

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

toelichting. Gegeven de tijdsdruk die er volgens GTS is, heeft VEMW het voorstel wel globaal doorgenomen.

VEMW interpreteert de voorstellen thans zo dat er twee situaties onderscheiden worden: één waarbij GTS de –bestaande- aansluiting heeft aangelegd en waarover zij het beheer wil continueren én één waarbij de aansluiting door derden is aangelegd (bestaand) of gaat worden (nieuw). Voor die laatste situatie wil GTS het beheer beperken tot het aansluitpunt in plaats van tot de aansluiting. VEMW vindt het opsplitsen van de aansluitingen op grond van de partij die de aansluiting heeft gerealiseerd onwenselijk. Daarbij is opvallend dat de versie “Aansluiting aangelegd door GTS” slechts 6 pagina’s omvat en de versie “Aansluitpunt” maar liefst 25, terwijl de gezamenlijke netbeheerders in de eerste aangeven dat deze versie inhoudelijk dezelfde informatie bevat.

VEMW somt vervolgens enkele wettelijke uitgangspunten op, op grond waarvan zij meent dat het door de gezamenlijke netbeheerders gemaakte onderscheid niet juist is.

1. De grens tussen het Inb-net (inclusief de aansluiting) enerzijds en de gasinstallatie van de aangeslotene anderzijds ligt volgens de wet op het overdrachtspunt.
2. Volgens de Gaswet strekken de wettelijke taken en bevoegdheden van de landelijk netbeheerder zich uit t/m de aansluiting die onderdeel uitmaakt van het Inb-net.
3. De Gaswet is helder in het feit dat het aansluitpunt een deel is van de aansluiting.
4. Een afnemer heeft het recht de aansluiting te laten aanleggen, wijzigen en onderhouden door een derde (vrije markt); het betreft een keuzerecht en niet een verplichting.
5. Het aansluitpunt, onderdeel van de aansluiting, is echter een monopolie van de netbeheerder.

VEMW stelt voorts vast dat de voorstellen ertoe strekken dat de vrije markt wordt onthouden aan de bestaande aansluitingen die zijn aangelegd door GTS. De facto zal dit meer dan 95% van de aansluitingen betreffen. Dit betekent dat de voorstellen ertoe strekken dat nagenoeg alle aansluitingen de facto onder het monopolie gehouden worden en onttrokken worden aan de vrije markt. Dit is volgens VEMW in strijd met de wetgeving, onacceptabel en onwenselijk.

Voorts benadrukt VEMW dat de verantwoordelijkheid van de landelijk netbeheerder niet ophoudt bij het aansluitpunt wanneer de aansluiting door een derde wordt aangelegd, gewijzigd en onderhouden. Het hebben van een vrije markt voor het aanleggen, wijzigen en onderhouden van aansluitingen staat los van de wettelijke taken en bevoegdheden van de landelijk netbeheerder, en die laatste strekken volgens VEMW t/m de aansluiting: d.w.z. tot het overdrachtspunt en niet t/m het aansluitpunt.

De beveiligingsvoorzieningen net vóór het overdrachtspunt begrenzen volgens VEMW de aansluiting. In het voorstel voor het aansluitpunt (3.7.1 pagina 15) worden volgens VEMW alle beveiligingsvoorzieningen in het aansluitpunt gestopt, waarmee het aansluitpunt volgens VEMW een soort kleine aansluiting wordt. Dat kan volgens VEMW echter niet, omdat het aansluitpunt een deel van de aansluiting is en niet het einde.

Concluderend vindt VEMW de voorstellen in strijd met de wetgeving, onacceptabel en onwenselijk. Zij ziet graag nieuwe voorstellen tegemoet die wel voldoen aan wet- en regelgeving, en die voorzien zijn van een adequate toelichting, voor wat de wezenlijke wijzigingen betreft van een artikelsgewijze toelichting.

Cogen vraagt wat de overwegingen van de Minister van EL&I en/of de Kamer zijn geweest om de aangelegenheden rondom de grotere aansluitingen zo te regelen als is gedaan. Verder meent Cogen dat gaskwaliteit in bredere zin dan thans is gebeurd, geregeld moet worden.

VA sluit zich aan bij VEMW en Cogen en vraagt zich af of aangeslotenen capabel zijn om het deel na het aansluitpunt zelf te regelen en zelf te beheren. Voorts vraagt VA zich af of GTS geen zorgplicht heeft, in die zin dat dit deel overgedragen kan worden aan GTS. Omgekeerd vraagt VA zich af of een

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

bestaande aangeslotene ook het deel van zijn bestaande aansluiting na het aansluitpunt van GTS kan overnemen. Verder vraagt VA of in de meetvoorwaarden een strikte scheiding is gemaakt tussen `verbruikende aansluitingen` en `invoedende aansluitingen`. VA constateert dat er zeer wordt aangedrongen op standaardisatie etc. Naarmate de gassamenstelling variabeler wordt, wordt de energiewaardebepaling volgens VA ook belangrijker. VA vraagt of aangeslotenen zelf in staat gesteld worden de energiewaarde te bepalen. Volgens VA is dit niet de bedoeling, maar uit het oogpunt van doelmatigheid acht VA het gewenst dat GTS dit in overweging neemt. Voor wat de volumemeting betreft zijn de codes volgens VA zeer nauwkeurig. Omdat de energiewaardebepaling door GTS geschiedt, zijn daarvoor volgens VA helemaal geen criteria. VA acht dit laatste niet terecht.

Ook LTO-Glaskracht heeft soortgelijke vragen als de overige representatieve organisaties. Met name vraagt zij zich af hoe een en ander uitwerkt en of het wel past binnen de huidige wet- en regelgeving, bijvoorbeeld voor bestaande aangeslotenen. Ook LTO-Glaskracht vraagt zich af of GTS een bepaalde zorgplicht heeft en zo ja hoe het daar mee zit.

Energie Nederland heeft geen vragen.

VMNed vraagt zich af of het praktisch en doelmatig is dat het lokale datacollectiesysteem bij GTS blijft. VMNed waarschuwt ervoor dat nu meer partijen bij de volumemeting betrokken zijn, en de wijze waarop volumemeting nu plaatsvindt, het risico met zich meebrengt dat indien de meting niet juist is de meetverantwoordelijke en GTS naar elkaar kunnen verwijzen etc. VMNed zou graag zien dat een en ander versimpeld werd.

Namens de gezamenlijke netbeheerders geeft GTS vervolgens een reactie op de gemaakte opmerkingen.

GTS heeft van tevoren ter zake overleg gehad met sommige representatieve organisaties en de onderhavige reacties had zij derhalve verwacht. GTS is van mening dat, niet alleen door de wijzigingen van de Gaswet die in 2011 in werking zijn getreden, de Gaswet niet consistent respectievelijk duidelijk is geformuleerd. Sommige onderdelen interpreteert zij totaal anders dan bijvoorbeeld VEMW. GTS heeft hiervoor reeds aandacht gevraagd bij het Ministerie van EL&I en hoopt dat in de nieuwe Gaswet een en ander goed geregeld wordt.

Voor wat betreft bijlage 4a over bestaande aansluitingen deelt GTS mede dat de tekst hiervan ook in bijlage 4 is opgenomen en in de toelichting daarop is toegelicht. Uitsluitend als service heeft GTS de relevante bepalingen voor bestaande aansluitingen nog eens in een apart document weergegeven. Desgewenst hoeft dit stuk [bijlage 4a] derhalve in het geheel niet in het GEN behandeld te worden; de inhoud ervan kan ook aan de hand van het eerste stuk [bijlage 4] worden behandeld. Het verwijt van VEMW over te late verspreiding treft derhalve volgens GTS geen doel.

De conclusie van VEMW dat thans twee situaties zijn te onderscheiden, onderschrijft GTS. Dat de grens tussen het Inb-net en de gasinstallatie bij het overdrachtspunt ligt, onderschrijft GTS eveneens. Over hetgeen tot het Inb-net respectievelijk tot de gasinstallatie behoort, verschilt GTS van mening met VEMW. Het overdrachtspunt komt in de visie van de gezamenlijke netbeheerders bij nieuwe aansluitingen aan het einde van het aansluitpunt te liggen.; hHetgeen vanuit het gastransportnet bezien na het aansluitpunt ligt, komt volgens de gezamenlijke netbeheerders tot de gasinstallatie (of het particuliere net) van de aangeslotene te behoren. De meetinrichting komt vanuit het gastransportnet bezien, achter het overdrachtspunt, binnen de gasinstallatie, te liggen.

GTS kent meestal niet de situatie van één afsluiter bij het aansluitpunt. GTS kent een afsluiterschema, bestaande uit alle voorzieningen zoals drie afsluiters en omlopen die nodig zijn om beheer en onderhoud van het aansluitpunt te kunnen verrichten en om het gastransport ingeval van calamiteiten te kunnen continueren.

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

De visie van VEMW over wettelijke taken en bevoegdheden van de landelijk netbeheerder bevreemdt GTS. In het verleden was GTS verantwoordelijk t/m het gasontvangstation bij een aangeslotene. GTS heeft dat altijd graag zo willen houden. Van de zijde van VEMW(-leden) is er in het verleden steeds sterk op aangedrongen dat het aanleggen, wijzigen, onderhouden etc. van aansluitingen vrij zouden worden gelaten. Het heeft veel moeite gekost om de politiek ervan te overtuigen dat ten minste het aansluitpunt bij grotere aansluitingen voorbehouden moet blijven aan de netbeheerder. In dit licht is de huidige terugtrekkende beweging van VEMW om de verantwoordelijkheid voor de vrije delen toch weer naar de netbeheerder te schuiven, vreemd en onaanvaardbaar.

GTS bestrijdt vervolgens dat het de bedoeling is dat veiligheidsvoorzieningen als drukbeveiligingen onderdeel van het aansluitpunt gaan uitmaken. In de nieuwe situatie wordt de druk niet meer door GTS geregeld en beveiligd, maar is dit de verantwoordelijkheid van de aangeslotene.

Naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen en gestelde vragen over het onthouden van de vrije markt aan bestaande aangeslotenen, benadrukt GTS dat bestaande aansluitingen in eigendom en beheer van GTS zijn. Het wijzigen en onderhouden daarvan gebeurt volgens GTS derhalve door GTS. Het zou volgens GTS een wanorde worden en gevaren voor veiligheid opleveren etc. indien meerdere partijen werkzaamheden aan deze aansluitingen zouden mogen gaan uitvoeren.

GTS bestrijdt vervolgens dat bij nieuwe aangeslotenen de verantwoordelijkheid van GTS verder zou gaan dan het aansluitpunt. GTS herhaalt nogmaals dat het niet de bedoeling is de drukbeveiliging daarheen te verplaatsen (of te voorzien in een dubbele drukbeveiliging). Ter plekke wordt duidelijk dat het betreffende artikel 3.7.1 niet handelt over de gastechnische beveiliging maar om de beveiliging van het perceel met het aansluitpunt tegen ongewenste handelingen van derden. Desgewenst kan de betreffende passage van de onderhavige voorstellen nader verduidelijkt worden.

Naar aanleiding van de reactie van Cogen deelt GTS mede dat volgens de Memorie van Toelichting van wetsvoorstel 31904 bij de huidige regeling blijkaar een rol heeft gespeeld dat er in het verleden door netbeheerders wel eens misbruik is gemaakt door te hoge tarieven te vragen voor aanleg van kleine aansluitingen. GTS denkt dat de Minister van EL&I en de Tweede Kamer de consequenties niet hebben overzien toen zij voor de huidige regeling voor de grote aansluitingen aan het landelijk gas-transportnet kozen. Voor wat de gaskwaliteit betreft deelt GTS mede dat voor zover bij nieuwe aansluitingen het gasontvangstation bij aangeslotenen niet meer tot het Inb-net behoort, de landelijk netbeheerder de middelen mist om bepaalde activiteiten uit te voeren en de aangeslotene daar zelf verantwoordelijk voor wordt (zoals condensaat- en stofvangers).

Naar aanleiding van de reactie van VA deelt GTS mede ervan uit te gaan dat grotere aangeslotenen capabel zijn het deel na het aansluitpunt aan te leggen, te beheren etc. respectievelijk hiervoor een derde in te schakelen, nu zij hiervoor zelf gepleit hebben. Zoals eerder aangegeven meent GTS dat zij ter zake geen zorgplicht heeft. Indien dat wel het geval zou zijn, had GTS het aanleggen ervan etc. ook tot taak willen/moeten hebben, zodat zij er zelf voor kan zorgen dat het goed gebeurt.

Het overdragen van de delen van de bestaande aansluitingen na het aansluitpunt aan aangeslotenen die dat willen, zal zoals eerder aangegeven volgens GTS tot allerlei discussies leiden en acht GTS onwenselijk en rechtens onnodig.

Verder benadrukt GTS nogmaals dat de onderhavige voorstellen geen betrekking hebben op invoerende aansluitingen. Voor de laatste zijn speciale invoedvoorwaarden in februari 2010 bij de NMa ingediend.

Naar aanleiding van de opmerkingen/vragen van VA en VMNed over de energiewaardebepaling en de data-acquisitie licht GTS vervolgens nader toe hoe deze worden voorgesteld te regelen. De volumemeterinrichting wordt bij nieuwe aansluitingen de verantwoordelijkheid van de aangeslotene. De data-acquisitie en de verwerking van de data blijven uit doelmatigheidsoogpunt bij GTS. Dit laatste vanwe-

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

ge het belang dat GTS de near-real-time processen, zoals het balanceren van het Inb-net, goed uit kan voeren en de dataverwerking eenduidig wordt uitgevoerd. GTS blijft ook vanuit het oogpunt van doelmatigheid ook het gaskwaliteitssysteem verzorgen. De aangeslotene dient de gasvolumes aan te leveren en GTS neemt de energiebepaling voor haar rekening. De aangeslotene dient bij haar meetinrichting de mogelijkheid te faciliteren voor plaatsing van een gaschromatograaf. Het is echter niet de bedoeling dat in alle gevallen een gaschromatograaf geplaatst wordt. In beginsel volstaan de huidige 60 à 70 gaschromatografen om voor alle circa 1150 GOSsen op het Inb-net de gaskwaliteit goed te bepalen. Voor wat de vraag van VA betreft welke criteria worden gehanteerd voor energiewaardebepaling wijst GTS er allereerst op dat hiervoor de bepalingen in de meetvoorwaarden gas – LNB betreffende volumemeting en calorische waardebepaling van belang waren. Doordat GTS nu niet meer verantwoordelijk is voor de volumemeting, is thans een scheiding aangebracht tussen volume en gaskwaliteit. Volgens de Meetvoorwaarden Gas – LNB mag er op alle punten in het Inb-net maximaal 1% meetonnauwkeurigheid voor energie zijn op maandbasis en 2% op uurbasis. In het voorliggende stuk worden alleen eisen gesteld aan de nauwkeurigheid voor volume. Dit komt doordat GTS de bepaling van de gaskwaliteit blijft uitvoeren volgens de Meetvoorwaarden Gas – LNB. Uit het voorliggende document volgt dan geen eis meer aan de nauwkeurigheid op energiebasis. GTS geeft aan een referentie naar de gaskwaliteitsmeting en de eisen die daaraan gesteld worden, toe te zullen voegen, zodat de totale eis voor de nauwkeurigheid op energiebasis gelijk is aan de eis volgens de meetvoorwaarden gas - LNB.

Naar aanleiding van vragen van LTO-Glaskracht over bestaande aansluitingen in beheer bij aangesloten verbruikers, benadrukt GTS nog dat een groepsmaatschappij van haar beheer en onderhoud van deze aansluitingen na het aansluitpunt uitvoert. Voor wat de overige opmerkingen/vragen van LTO-Glaskracht betreft verwijst GTS naar haar reeds gemaakte opmerkingen. (P.M. In een naschrift benadrukt GTS dat het slechts één aansluiting betreft.)

VEMW betwijfelt of bijlage 4a betreffende bestaande aansluitingen alleen teksten betreft die ook in bijlage 4 zijn opgenomen. Bijlage 4a regelt hoe wordt omgegaan met bestaande aansluitingen en dat betreft 95% van alle aansluitingen. VEMW blijft er derhalve bij dat dit stuk conform het reglement drie weken vóór de vergadering verspreid had moeten worden.

VEMW herhaalt vervolgens nogmaals dat het in strijd is met de Gaswet en de ministeriële regeling betreffende de gasvoorwaarden om het deel na het aansluitpunt tot de gasinstallatie te laten behoren. Het doet er niet toe wie het vrije deel van de grote aansluiting aanlegt, het gaat volgens VEMW behoren tot het gastransportnet en de wettelijke taken van GTS strekken zich hierover uit.

De voorzitter beëindigt vervolgens dit deel van de discussie. Hij concludeert dat het verschil van inzicht in de betekenis en gevolgen van de Gaswet tussen representatieve organisaties én de gezamenlijke netbeheerders heden niet opgelost kan worden en stelt voor desalniettemin over te gaan tot artikelsgewijze behandeling van het codewijzigingsvoorstel. De representatieve organisaties stemmen hiermee in, zij het dat VEMW hierbij benadrukt dat zij gelet op haar algemene commentaar geen uitputtende detail-studie gemaakt heeft van de voorstellen, maar wel een aantal opmerkingen heeft om de kwaliteit van een nieuw voorstel te kunnen verbeteren.

Artikelsgewijze behandeling

Bijlage 4: Aansluitpunt
Ad 2.1.2 en 3.6.1

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

VEMW is benieuwd waar de rest van de aansluiting is gebleven en welke voorwaarden daaraan gesteld worden indien het aansluitpunt gereguleerd is en de gasinstallatie is afgegrensd van het landelijk gastransportnet. Deze opmerking wordt ingegeven door de opvatting van VEMW dat de rest van de aansluiting ook tot het landelijk gastransportnet (het gereguleerde kader) behoort en niet tot de gasinstallatie. GTS benadrukt dat in haar visie “de rest” tot de gasinstallatie behoort en in die visie de tekst juist is.

Aansluitend merkt Energie-Nederland op dat formuleringen juridisch gezien soms verbetering behoeven. Volgens Energie-Nederland sluiten begrippen soms niet goed op elkaar. GTS nodigt Energie-Nederland uit met concrete voorbeelden hiervan te komen.

Ad 2.1.4

VEMW informeert welke documentatie hierin bedoeld wordt.

De voorzitter benadrukt dat het hier gaat om een kwalitatieve omschrijving en dat het aan de aangeslotene is om aan te tonen dat zijn gasinstallatie aan de betreffende gestelde voorwaarden voldoet.

Ad 2.1.5

Energie-Nederland vraagt waarom onderzoek nog nodig is indien conform 2.1.1. – 2.1.4 al is bepaald dat iets niet voldoet. GTS benadrukt dat 2.1.5 regelt dat, indien een aangeslotene niet voldoet aan 2.1.1 t/m 2.1.4 (dus niet aantoonbaar dat zijn installatie voldoet), de netbeheerder gerechtigd is de gasinstallatie zelf te (laten) onderzoeken.

Ad 3.1.5

Energie-Nederland vraagt waarom de capaciteit hier voor een termijn van tien jaar gecontracteerd dient te worden. GTS wijst erop dat GTS investeringskosten in het net alleen terug kan en mag verdienen indien deze voldoen aan de doelmatigheidstoets van de NMa. 3.1.5 ziet op aansluitpunten waarvoor bijzondere netinvesteringen gedaan moeten worden. Teneinde de NMa te kunnen aantonen dat deze netinvesteringen noodzakelijk zijn, wil GTS de onderhavige eis stellen.

Energie-Nederland vindt een verplichting om tien jaar exit-capaciteit te contracteren erg lang en weet niet of dit voor haar achterban acceptabel is. VEMW sluit zich hierbij aan. Energie-Nederland en VEMW geven beide aan hierop nog te willen terug komen. (PM VEMW heeft dit spoedig na de vergadering gedaan en aangegeven een tegenstander te zijn van het verplicht contracteren van capaciteit voor zo'n lange periode, van i.c. 10 jaar). Indien er te weinig transportcapaciteit is, dan dient dit volgens VEMW duidelijk te worden uit het KCD en dient GTS tijdig te investeren en zorg te dragen voor die benodigde capaciteit. Er zijn volgens VEMW mechanismen zoals de “aanmerkelijke investeringen” en “uitbreidings-investeringen” die de landelijk netbeheerder het comfort moeten geven over het kunnen terugverdienen van de investeringen. Het verplicht langjarig committeren aan een uitbreiding van capaciteit is een verkapte vorm van de netgebruiker te laten voorfinancieren. Dat voorfinancierenlaatste is volgens VEMW echter aan de netbeheerder en niet aan de netgebruiker.

Cogen informeert waar in 3.1.4 de toets is of het niet een algemeen congestieprobleem betreft wat sowieso opgelost moet worden. Cogen meent dat de regulering niet mag/kan verlangen dat een netgebruiker zich eerst moet verbinden 10 jaar lang exit-capaciteit te contracteren alvorens de noodzakelijke netinvesteringen gedaan worden. VEMW vindt dat dit punt ook besproken dient te worden in de NMA-Klankbordgroep over de toekomstige regulering.

GTS geeft aan dat het hier om specifieke netuitbreidingen gaat die het gevolg zijn van de specifieke vraag om een aansluiting op een bepaald punt. Dit heeft niets te maken met een algemeen tekort aan

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

capaciteit dat inderdaad uit het KCD zou moeten blijken. Dit soort specifieke capaciteitsuitbreidingen zal nooit in een KCD te vangen zijn, maar zal wel op doelmatigheid getoetst worden.

Ad 3.3.1, 3.3.2 en 3.3.4

Naar aanleiding van deze bepalingen over de gaskwaliteit vraagt Cogen zich af of de eisen die aan gaskwaliteit gesteld worden voor wat betreft het Inb-net en de rnb-netten niet gelijk getrokken moeten worden. De onderhavige bepalingen zijn volgens Cogen bovendien verre van compleet. Cogen wil voorts graag een duidelijke discussie over verantwoordelijkheden etc. GTS wijst erop dat de betreffende bepalingen deel uitmaken van het codewijzigingsvoorstel voor invoedvoorwaarden dat bij de NMa in behandeling is. In het onderhavige voorstel wordt alleen voorgesteld een paar eisen (op het gebied van waterdauwpunt, condensatdauwpunt etc.) te schrappen, omdat deze niet meer door GTS beïnvloed kunnen worden als GTS alleen het aansluitpunt aanlegt en beheert. GTS verwijst voorts naar een in voorbereiding zijnd voorstel voor een Verzamelwet in verband met het Energierapport etc., op grond waarvan GTS meer wettelijke taken krijgt ten aanzien van de gaskwaliteit en er een m.r. wordt voorzien voor invoed- en exit-spec's van het gas. Cogen is er voorstander van dat een en ander in de codes wordt geregeld (in plaats van in de wet of in een m.r.).

Naar aanleiding van de thans geschrapte passages vraagt VA of het schrappen alleen gevolgen heeft voor nieuwe aansluitingen. GTS bevestigt dit laatste. VA vraagt verder wat dit schrappen nu voor een nieuwe aangeslotene betekent. Waar moet een aangeslotene rekening mee houden? Haalt GTS wat uit het gas? Gelden ter zake dan geen normen (meer)? GTS benadrukt dat de aangeslotene zelf voor de doorgehaalde zaken verantwoordelijk wordt, omdat hiervoor voorzieningen bij de aangeslotene nodig zijn. GTS zal onderzoeken of het mogelijk is ter zake richtsnoeren te geven, waarin kan worden aangegeven waarmee GTS in het verleden rekening heeft gehouden.

(P.M. Na de vergadering meldt GTS dat zij in individuele gevallen aan kan geven welke keuze zij zelf gemaakt zou hebben voor de installatie. Het is niet mogelijk is hiervoor algemene richtlijnen te geven, aangezien de keuze mede beïnvloed wordt door de positie in het net.)

Vervolgens wordt besloten de behandeling van het onderhavige punt op te schorten en conform eerder besluit eerst de rest van de agenda te behandelen.

(.....)

Vervolgens wordt de behandeling van agendapunt 2. voortgezet.

Ad 3.4.1

VEMW vraagt of "wordt gesteld" terecht is gewijzigd in: "kan worden gesteld". GTS concludeert dat dit inderdaad niet terecht is.

Ad 3.7 jo 5.4

Volgens VA moet in 3.7 kwaliteitsmeting worden toegevoegd. GTS is het hier niet mee eens. Aan aansluitpunten moeten volgens GTS zo min mogelijk eisen gesteld worden. Ter plaatse van het aansluitpunt is bijvoorbeeld vaak geen elektriciteit beschikbaar. Omdat het overdrachtspunt zich vaak buiten het perceel van de aangeslotene zal bevinden en het niet mogelijk c.q. niet wenselijk is dat de aangeslotene aldaar allerlei voorzieningen treft, wordt aanvaard dat meting op het perceel van de aangeslotene plaatsvindt. Dit betekent echter niet, zoals VA suggereert, dat de laatste bullet onder 3.7.1 dan ook kan vervallen. Onder omstandigheden wil GTS de mogelijkheid hebben ter plaatse van het overdrachtspunt afsluiters aan te sturen en data uit te lezen.

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

VA is blij dat er thans een norm is voor gaskwaliteit. VA vraagt zich af wat er gebeurt indien de norm ergens niet gehaald wordt en met name of er dan aldaar een gaschromatograaf geplaatst wordt. GTS bevestigt dat dit laatste dan zal moeten gebeuren. VA wil graag dat dit expliciet in de gasvoorwaarden wordt opgenomen. Volgens GTS is dit niet nodig omdat geregeld is dat GTS aan norm moet voldoen.

Ad 5

LTO vraagt of bepaalde voorwaarden (5.3 e.v.) niet beter in de Meetvoorwaarden ondergebracht zouden kunnen worden. GTS heeft de procedurele aangelegenheden betreffende het meten bewust in de Aansluitvoorwaarden gehandhaafd en stelt voor hierin geen wijziging aan te brengen.

Ad 5.1

In de visie van VEMW, waarin de rest van de aansluiting tot het gastransportnet behoort, kan er geen gas worden onttrokken tussen het overdrachtspunt en de meetinrichting.

Ad 5.5

LTO-Glaskracht vraagt wat de aanleiding is een meethandboek te eisen en wat de sancties zijn bij het ontbreken ervan. GTS benadrukt dat in de meetvoorwaarden staat aan welke eisen moet worden voldaan; in het meethandboek moet staan welke concrete apparatuur er is, hoe deze wordt onderhouden etc.

Ad 5.8

Volgens LTO-Glaskracht loopt de tweede alinea niet goed. GTS zal dit nagaan.

Ad 5.12

LTO-Glaskracht verzoekt "goede inzet van de meetinrichting" anders te formuleren. GTS zal nagaan of dit mogelijk is.

Ad 7.2

Namens de gezamenlijke netbeheerders wordt meegedeeld dat de NMa inmiddels een besluit heeft genomen over wijziging van de compensatieregeling.

Ad 7.2.1

Naar aanleiding van een vraag van Energie-Nederland deelt GTS mede dat de wet prevaleert boven de codes, de codes prevaleren boven de aansluit- en transportovereenkomst en de aansluit- en transportovereenkomst prevaleert boven de algemene voorwaarden.

Ad 7.2.3

Energie-Nederland deelt in dit verband mede dat zij met GTS overlegt over aansprakelijkheid.

Vervolgens komt bijlage 4a (Aansluiting aangelegd door GTS) aan de orde.

Bijlage 4a (Aansluiting aangelegd door GTS)

Ad 1.2.1

Energie-Nederland vraagt wat de consequenties zijn voor aangeslotenen die nog geen aansluitovereenkomst hebben getekend en nu wel geregeld wordt dat er alleen gas via de aansluiting beschikbaar gesteld wordt indien er onder andere een aansluitovereenkomst is. GTS verwacht dat tegen de tijd dat

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

het onderhavige voorstel in werking is, alle aangeslotenen een aansluitovereenkomst getekend zullen hebben.

Ad 2.1.5

In de zin “De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van de maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden.” vindt VEMW “nadere” te onbepaald. GTS wijst erop dat dit bestaande tekst is. Welke voorwaarden op grond van deze zin gesteld kunnen worden, hangt af van de concrete omstandigheden. De netbeheerder zal altijd redelijk moeten zijn.

Ad 6.1.5

VEMW informeert waarom het oude 6.1.5 vervalt. Aangeslotenen willen zich volgens VEMW kunnen instellen op werkzaamheden die consequenties kunnen hebben voor de beschikbaarheid en betrouwbaarheid; dat hoort bij een goede dienstverlening van de netbeheerder. In het nieuwe 6.1.5 (voorheen 6.1.6) is “of met derden” doorgehaald. VEMW wil de reden hiervan weten. GTS wijst erop dat de tekst is gewijzigd omdat GTS zich geen situatie kan voorstellen dat derden getroffen kunnen worden door werkzaamheden aan het aansluitpunt van een ander. In het verleden bestonden zogenaamde “doorleveringen”, waarbij achter de gasinstallatie van een derde werd afgeleverd. Al deze situaties zijn omgevormd tot private netten, waarbij de private netbeheerder tot taak heeft haar aangeslotenen te informeren over werkzaamheden. Vandaar dat het oude 6.1.5 is geschrapt. Dienovereenkomstig is in het oude 6.1.6 “of met derden” geschrapt.

Tenslotte wordt bijlage 5 (Meetvoorwaarden Gas-LNB – Meting door aangeslotene) behandeld.

Bijlage 5 (Meting door aangeslotene)

LTO-Glaskracht informeert of ter zake inhoudelijke wijzigingen worden voorgesteld. GTS wijst erop dat doordat de bestaande voorwaarden ervan uitgingen dat meting door GTS werd verricht en bij nieuwe aansluitingen de meting de verantwoordelijkheid van de aangeslotene wordt, de formulering wat is aangepast om aan dezelfde functionele eisen te kunnen voldoen.

De voorzitter beëindigt vervolgens de discussie. De representatieve organisaties kunnen nog binnen een week een -aan hun mondelinge inbreng aangepaste- commentarenmatrix inleveren. De voorzitter concludeert vervolgens dat de tekst van de voorstellen conform toezegging op onderdelen nog bezien zal worden en de voorstellen vervolgens aan de NMa zullen worden aangeboden.

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

commentaar betreft art. / onderdeel	categorie representatieve organisatie										ontvangen commentaar	reactie van NBNL of NEDU	consequenties voor codetekst	
	kleinverbruik huishoudelijk	kleinverbruik kleinzakelijk	grootverbruik	grootsch. e-productie / gasinvoerders	grootsch. industr. e-productie	kleinsch. regelb. e-productie	net regelb. e-prod. / kleinsch. gasinvoerders	handelaren (programmaverantwoordelijken)	leveranciers (retailers)	meedrijven				particuliere neteigenaren (onthefpinghouders)
Mening over het voorstel als geheel (of: hoofdthema 1)														
			x	x	x					x	VEMW	VEMW heeft grote fundamentele bezwaren tegen de ingediende codewijzigingsvoorstellen.	Zie begeleidende brief.	Geen
			x	x	x					x	VEMW	Met het op 2 oktober 2012 aangeboden voorstel 'Aansluitvoorwaarden Gas LNB - Aansluiting aangelegd door GTS (AaGTS) zijn de netbeheerders te laat om het voorstel formeel te kunnen behandelen tijdens het GEN van 11 oktober 2012. De in het Reglement van het Gebruikersplatform overeengekomen periode is immers 3 weken.	Het op 2 oktober aangeboden document bevat dezelfde informatie als de grijze stukken in de op 20 september verspreide stukken. Het extra document is slechts verstrekt als extra service. Zie voetnoot ① voor de tekst die bij de verspreiding van dit extra document is gebruikt.	Geen
			x	x	x					x	VEMW	Het voorstel AaGTS is niet voorzien van een duidelijke toelichting over het hoe en waarom van dit voorstel met artikelsgewijs een toelichting op de wezenlijke wijzigingen. VEMW interpreteert de voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders thans zo dat er twee situaties onderscheiden worden: één waarbij GTS de - bestaande - aansluiting heeft aangelegd en waarover zij het beheer wil continueren en één waarbij de aansluiting door derden is aangelegd (nieuw) of gaat worden (nieuw). Voor die laatste situatie wil GTS het beheer beperken tot het aansluitpunt in plaats van de aansluiting. VEMW vindt het opsplitsen van de aansluitingen op grond van de partij die de aansluiting heeft gerealiseerd onwenselijk. Daarbij is opvallend dat de versie AaGTS (aansluiting) slechts 6 pagina's omvat en de AP (aansluitpunt) maar liefst 25 terwijl de gezamenlijke netbeheerders in AaGTS redactioneel aangeven dat 'deze versie bevat inhoudelijk de zelfde informatie ...'	- De gewijzigde artikelen in de AaGTS zijn identiek aan de artikelen in het voorstel betreffende het aansluitpunt en vallen daarom onder dezelfde toelichting. - Het feit dat er twee situaties onderscheiden worden staat in de toelichtende brief, ook reeds in de versie die in het GEN besproken is. - GTS zal trachten in nader overleg met VEMW te treden ten aanzien van de verschillende visies op het beheer van de aansluiting. - Zoals in de redactionele opmerking op pagina 2 van de AaGTS staat (en ook al stond in de versie naar het GEN) bevat deze versie uitsluitend de voorgestelde wijzigingen in de bestaande Aansluitvoorwaarden Gas - LNB.	Geen
			x	x	x					x	VEMW	Een aantal wettelijke uitgangspunten: 1. De grens tussen het landelijke gastransportnet (inclusief de aansluiting) enerzijds en de gasinstallatie van de aangeslotene anderzijds ligt vol-	De visie van de netbeheerders ten aanzien van het gebruik en de bedoe-ling van het wettelijk kader verschilt van die van VEMW. Onderstaand wordt de visie van de netbeheerders gegeven. 1. De grens tussen het landelijke	Geen

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

									gens de wet op het overdrachtspunt.	gastransportnet enerzijds en de gasinstallatie van de aangeslotene anderzijds ligt volgens de wet op het overdrachtspunt.	
									2. Volgens de Gaswet strekken de wettelijke taken en bevoegdheden van de landelijk netbeheerder zich uit tot en met de aansluiting, die onderdeel uitmaakt van het landelijk gastransportnet.	2. Volgens de Gaswet vanaf 1 april 2011 strekken de wettelijke taken en bevoegdheden van de landelijk netbeheerder zich uit tot en met het deel van de aansluiting, dat onderdeel uitmaakt van het landelijk gastransportnet, te weten het aansluitpunt.	
									3. Voorts is de Gaswet helder in het feit dat het aansluitpunt een deel is van de aansluiting.	3. Het aansluitpunt valt onder de verantwoordelijkheid van de netbeheerder, de gasinstallatie onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotenen.	
									4. Een aangeslotene heeft het recht de aansluiting te laten aanleggen, wijzigen en onderhouden door een derde (vrije markt), als keuze, niet verplichting.	4. De netbeheerder mag volgens de artikelen 10b en 10c het resterende deel van de aansluiting aanleggen, maar is hiertoe niet verplicht.	
									5. Het aansluitpunt, onderdeel van de aansluiting, is echter een monopolie van de netbeheerder.	5. Het aansluitpunt is een monopolie van de netbeheerder	
									6. Artikel 6 MR Gas en toelichting geeft duidelijk aan dat de aansluiting een belangrijk deel van het gastransportnet vormt uit oogpunt van veiligheid en netintegriteit.	6. Artikel 6 van de MR-Gas luidt o.a.: <i>De voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel a, van de wet, bevatten met betrekking tot de aansluiting:</i> <i>a. de technische specificaties waaraan de aansluiting moet voldoen;</i> <i>b. de taken, rechten en plichten van de netbeheerders en afnemers met betrekking tot de aanleg, het beheer en onderhoud van de aansluiting; [...]</i> De toelichting luidt o.a.: <i>[...] Om de veiligheid, doelmatigheid en netwerkintegriteit te waarborgen is het tevens van belang dat duidelijk is welke taken, rechten en plichten netbeheerders en afnemers hebben met betrekking tot de aanleg, het beheer en het onderhoud van de aansluiting. Ingevolge het eerste lid, onderdeel b, moet deze verantwoordelijkheidsverdeling daarom in de voorwaarden worden opgenomen.[...]</i> De netbeheerders zijn van mening dat het voorliggende voorstel voldoet aan de eisen die de MR er aan stelt.	
		x	x	x			x	VEMW	VEMW stelt vast dat de voorstellen er toe strekken dat de vrije markt van aansluiting wordt onthouden aan de bestaande aansluitingen die zijn aangelegd door de LNB Gas. De facto zal dit voor meer dan 95 procent van de bestaande aansluitingen gelden. Dit betekent dat de voorstellen ertoe strekken dat nagenoeg alle aansluitingen de facto onder het monopolie gehouden worden en onttrokken worden aan de vrije markt. Dit is in strijd met de wetgeving, onacceptabel en onwenselijk.	Ten aanzien van de bestaande aansluitingen geldt dat deze volledig (zowel het aansluitpunt als het resterende deel van de aansluiting) in eigendom en beheer van GTS zijn. Naar de mening van GTS is dit niet in strijd met de wetgeving. GTS is bereid om in overleg te gaan met VEMW om te onderzoeken of en hoe er voor deze bestaande aansluitingen een vrije markt kan ontstaan. Hierbij geldt van de kant van GTS wel dat er naar haar mening slechts één partij verantwoordelijk kan zijn voor het resterende deel van de aansluiting met het oog op veiligheid, doelmatigheid en aansprakelijkheid.	Geen
		x	x	x			x	VEMW	De verantwoordelijkheid van de LNB Gas houdt niet op bij het aansluitpunt wanneer de aansluiting door een derde is aangelegd, gewijzigd en wordt onderhouden. Het	Naar de mening van de netbeheerders valt het aansluitpunt onder de verantwoordelijkheid van de netbeheerder, de gasinstallatie onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotenen.	Geen

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

					hebben van een vrije markt voor het aanleggen, wijzigen en onderhouden van aansluitingen staat los van de wettelijke taken en bevoegdheden van de LNB Gas, en die strekken tot en met de aansluiting, tot het overdrachtpunt, niet het aansluitpunt.	Wanneer het resterende deel van de aansluiting onder de verantwoordelijkheid van de aangeslotene (door een derde) is aangelegd, maakt dit resterende deel van de aansluiting deel uit van de gasinstallatie. Voor nieuwe aansluitingen bevindt het overdrachtpunt zich tussen het aansluitpunt en de gasinstallatie. GTS deelt de mening van VEMW dat de netbeheerder verantwoordelijk is tot het overdrachtpunt.		
	x	x	x		x VEMW	De begrenzing van de aansluiting zijn de beveiligingsvoorzieningen, niet vóór het overdrachtpunt. In het voorstel (3.7.1 AP, blad 15 van 25) worden alle beveiligingsvoorzieningen in het aansluitpunt gestopt waarmee het aansluitpunt een soort kleine aansluiting wordt. Dat kan echter niet, immers, het aansluitpunt is een deel van de aansluiting, niet het einde.	Met de "beveiligingsvoorzieningen" in artikel 3.7.1 worden bedoeld de fysieke voorzieningen die nodig zijn om te voorkomen dat derden het aansluitpunt kunnen bereiken en eventueel schade kunnen aanrichten. Hierbij moet gedacht worden aan hekken, camera's e.d. en zo nodig communicatieverbindingen om deze te kunnen bedienen. Zonder deze beveiligingsvoorzieningen kan het aansluitpunt niet veilig en doelmatig in gebruik worden gehouden door GTS, daarom zijn ze inbegrepen in het wettelijke begrip "aansluitpunt".	"noodzakelijke beveiligingsvoorzieningen" is vervangen door "noodzakelijke voorzieningen ter beveiliging van het perceel waar het aansluitpunt is gelegen".
	x	x	x		x VEMW	Concluderend vindt VEMW de voorstellen in strijd met de wetgeving, onacceptabel en onwenselijk. Wij zien graag een nieuw voorstel tegemoet dat wel voldoet aan de wet- en regelgeving, en dat voorzien is van een adequate toelichting, artikelsgewijs voor de wezenlijke wijzigingen.	De netbeheerders delen deze mening van VEMW niet en constateren dat geen andere representatieve organisatie zich op een vergelijkbare wijze als VEMW opstelt. Daarom wordt het voorstel wel aan de NMa aangeboden.	Geen
			X		Cogen	Cogen vraagt wat de overwegingen van de Minister van EL&I en/of de Kamer zijn geweest om de aangelegenheden rondom de grotere aansluitingen zo te regelen als is gedaan.	Volgens de Memorie van Toelichting van wetsvoorstel 31904 heeft bij het opstellen van de huidige regeling blijkaar een rol gespeeld dat er in het verleden door netbeheerders wel eens misbruik is gemaakt door te hoge tarieven te vragen voor aanleg van kleine aansluitingen. GTS denkt dat de Minister van EL&I en de Tweede Kamer de consequenties niet hebben overzien toen zij voor de huidige regeling voor de grote aansluitingen aan het landelijk gastransportnet kozen.	Geen
			X		Cogen	Verder meent Cogen dat gaskwaliteit in bredere zin dan thans is gebeurd, geregeld moet worden.	Voor wat de gaskwaliteit betreft deelt GTS mede dat voor zover bij nieuwe aansluitingen het gasontvangstation bij aangeslotenen niet meer tot het landelijk gastransportnet behoort, de landelijk netbeheerder de middelen mist om bepaalde activiteiten uit te voeren en de aangeslotene daar zelf verantwoordelijk voor wordt (zoals condensaatvangers en stoffilters). Verder is gaskwaliteit onderdeel van het codewijzigingsvoorstel Invoedvoorwaarden en exitpecificaties van februari 2010 en van een wetswijzigingsproces. Daarom zijn de netbeheerders van mening dat het in dit voorstel (afgezien van hetgeen bovenstaan is gezegd) ongemoeid gelaten moet worden.	Geen
			X		VA	VA vraagt zich af of aangeslotenen	GTS gaat ervan uit dat aangeslotenen	Geen

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

					capabel zijn om het deel na het aansluitpunt zelf te regelen en zelf te beheren.	capabel zijn het deel na het aansluitpunt aan te leggen, te beheren etc. respectievelijk hiervoor een derde in te schakelen, nu zij hiervoor zelf gepleit hebben.	
			X	VA	Voorts vraagt VA zich af of GTS geen zorgplicht heeft, in die zin dat dit deel overgedragen kan worden aan GTS. Omgekeerd vraagt VA zich af of een bestaande aangeslotene ook het deel van zijn bestaande aansluiting na het aansluitpunt van GTS kan overnemen.	Zoals eerder aangegeven meent GTS dat zij ter zake geen zorgplicht heeft. Indien dat wel het geval zou zijn, had GTS het aanleggen ervan etc. ook tot taak willen/moeten hebben, zodat zij er zelf voor kan zorgen dat het zodanig gebeurt dat het aansluit bij de bestaande beheer- en onderhoudprocessen bij GTS. Indien dit namelijk niet het geval is kunnen dergelijke activiteiten niet efficiënt worden uitgevoerd. Daarbij is het vanwege de notificatie ook niet mogelijk dat GTS in de code exact voorschrijft hoe een dergelijke aansluiting er uit zou moeten zien. Het overdragen van de delen van de bestaande aansluitingen na het aansluitpunt aan aangeslotenen die dat willen, zal zoals eerder aangegeven volgens GTS tot allerlei discussies leiden en acht GTS onwenselijk en rehtens onnodig; daarnaast zou ook dit tot inefficiënties leiden. GTS is wel bereid in individuele gevallen in overleg te willen gaan over overdracht van de gehele aansluiting, uitgezonderd het aansluitpunt.	Geen
			X	VA	Verder vraagt VA of in de meetvoorwaarden een strikte scheiding is gemaakt tussen 'verbruikende aansluitingen' en 'invoedende aansluitingen'.	GTS benadrukt nogmaals dat de onderhavige voorstellen geen betrekking hebben op invoedende aansluitingen. Voor de laatste zijn speciale invoedvoorwaarden in februari 2010 bij de NMa ingediend.	Geen
			X	VA	Naarmate de gassamenstelling variabel wordt, wordt de energiewaardebepaling volgens VA ook belangrijker. VA vraagt of aangeslotenen zelf in staat gesteld worden de energiewaarde te bepalen. Volgens VA is dit niet de bedoeling, maar uit het oogpunt van doelmatigheid acht VA het gewenst dat GTS dit in overweging neemt.	GTS blijft vanuit het oogpunt van doelmatigheid het gaskwaliteitssysteem verzorgen. De aangeslotene dient de gasvolumes aan te leveren en GTS neemt de energiebepaling voor haar rekening. De aangeslotene dient bij haar meetinrichting de mogelijkheid te faciliteren voor plaatsing van een gaschromatograaf (GC) door of in opdracht van GTS. Het is echter niet de bedoeling dat in alle gevallen een GC geplaatst wordt. In beginsel bestaan de huidige 60 à 70 GC's om voor alle circa 1150 GOSsen op het landelijk gastransportnet de gaskwaliteit goed te bepalen. In de ogen van GTS zou het beheer van een of enkele GC's door aangeslotenen het proces zeker niet doelmatiger maken.	Geen
			X	Va	Voor wat de volumemeting betreft zijn de codes volgens VA zeer nauwkeurig. Omdat de energiewaardebepaling door GTS geschiedt, zijn daarvoor volgens VA helemaal geen criteria. VA acht dit laatste niet terecht.	Voor wat de vraag van VA betreft welke criteria worden gehanteerd voor energiewaardebepaling wijst GTS er allereerst op dat hiervoor de bepalingen in de Meetvoorwaarden Gas - LNB betreffende volumemeting en calorische waardebepaling van belang zijn. Doordat GTS niet meer verantwoordelijk is voor de volumemeting bij aangeslotenen met alleen een aansluitpunt, zijn in de Meetvoorwaarden Gas - LNB Meting door aangeslotenen alleen bepalingen opgenomen met betrekking tot de nauwkeurigheid van	Artikel 4.4.2 is uitgebreid met de tweede zin, die luidt: De netbeheerder van het landelijk gastransportnet bepaalt hiertoe de gaskwaliteit op het aansluitpunt conform de Meetvoorwaarden Gas - LNB uitgaande van één of meerdere gas-

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

						de volumemeting. De bepaling van de gaskwaliteit blijft GTS uitvoeren conform de Meetvoorwaarden Gas – LNB. In deze voorwaarden zijn de eisen opgenomen met betrekking tot de meetnauwkeurigheid voor energie. Conform deze voorwaarden mag er op alle punten in het landelijk gastransportnet maximaal 1% meetnauwkeurigheid voor energie zijn op maandbasis en 2% op uurbasis. In de Meetvoorwaarden Gas – LNB Meting door aangeslotene waren daarom geen eisen opgenomen met betrekking tot de nauwkeurigheid op energiebasis. Een referentie naar de gaskwaliteitsmeting en de eisen die daaraan gesteld worden is toegevoegd, zodat de totale eis voor de nauwkeurigheid op energiebasis in de Meetvoorwaarden Gas – LNB Meting door aangeslotene gelijk is aan de eis volgens de Meetvoorwaarden Gas – LNB.	kwaleiteitsmetingen met een nauwkeurigheid die leidt tot een nauwkeurigheid van de bepaling van de hoeveelheid energie die gelijk is aan of beter dan de specificaties in 1.3.2 van de Meetvoorwaarden Gas – LNB.			
	X		X		X	LTO-Glaskracht	Met name vraagt zij zich af hoe een en ander uitwerkt en of het wel past binnen de huidige wet- en regelgeving, bijvoorbeeld voor bestaande aangeslotenen.	Voor bestaande aansluitingen in beheer bij GTS verandert er niets naar de mening van GTS. Er is momenteel één aansluiting niet in beheer bij GTS, hiervoor voert momenteel een groepsmaatschappij van GTS beheer en onderhoud uit. Voor deze aansluiting gaat het nieuwe codevoorstel ook gelden, maar deze aansluiting voldoet reeds aan de eisen in het codevoorstel.	Geen	
	X		X		X	LTO-Glaskracht	Ook LTO-Glaskracht vraagt zich af of GTS een bepaalde zorgplicht heeft en zo ja hoe het daar mee zit.	Zie antwoord op vraag van VA.	Geen	
					X	VMNed	VMNed vraagt zich af of het praktisch en doelmatig is dat het lokale datacollectiesysteem bij GTS blijft.	De volumemeteenrichting wordt bij nieuwe aansluitingen de verantwoordelijkheid van de aangeslotene. De data-acquisitie en de verwerking van de data blijven uit doelmatigheidsoogpunt bij GTS. Dit laatste vanwege het belang dat GTS de near-real-time processen, zoals de informatievoorziening richting de programmaverantwoordelijke (Portfolio Onbalans Signaal) ten behoeve van het balanceren van het landelijkgastransportnet, goed uit kan voeren en de dataverwerking eenduidig wordt uitgevoerd.	Geen	
					X	VMNed	VMNed waarschuwt ervoor dat nu meer partijen bij de volumemeting betrokken zijn, en de wijze waarop volumemeting nu plaatsvindt, het risico met zich meebrengt dat indien de meting niet juist is de meetverantwoordelijke en GTS naar elkaar kunnen verwijzen etc. VMNed zou graag zien dat een en ander versimpeld werd.	Naar de mening van GTS is in de nieuwe situatie de aangeslotene verantwoordelijk voor de volumemeting. GTS heeft hier op haar voedingspunten al 40 jaar ervaring mee en weet dat dit proces betrouwbaar is en beheerst kan worden uitgevoerd. Verder wordt deze wijze van werken ook in het buitenland met succes gehanteerd.	Geen	
Artikelsgewijs commentaar										
						VEMW	Gelet op het algemene commentaar hebben wij geen uitputtende detailstudie gemaakt van de voorstellen, maar wel een aantal opmerkingen om de kwaliteit van een nieuw voorstel te kunnen verbeteren.			

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

2.1.2. Bijlage 4 Blad 5 van 25 En 3.6.1 Bijlage 4 Blad 14 van 25	x	x	x			x	VEMW	Als het aansluitpunt gereguleerd is en de gasinstallatie is afgegrensd van het landelijk gastransportnet, waar is dan de rest van de aansluiting gebleven en welke voorwaarden worden daaraan gesteld? Die rest van de aansluiting behoort namelijk ook tot het landelijk net, het gereguleerde kader, en maakt geen onderdeel uit van de gasinstallatie.	Zoals in 1.1.2 expliciet is opgeschreven, maakt voor nieuwe aansluitingen het resterende deel van de aansluiting onderdeel uit van de gasinstallatie en derhalve niet van het landelijk gastransportnet.	Geen	
								Aansluitend merkt Energie-Nederland op dat formuleringen juridisch gezien soms verbetering behoeven. Volgens Energie-Nederland sluiten begrippen soms niet goed op elkaar. GTS nodigt Energie-Nederland uit met concrete voorbeelden hiervan te komen.	GTS heeft helaas geen concrete voorbeelden ontvangen.	Geen	
2.1.4 Bijlage 4	x	x	x			x		VEMW informeert welke documentatie hierin bedoeld wordt.	Het gaat hier om een kwalitatieve omschrijving en dat het aan de aangeslotene is om aan te tonen dat zijn gasinstallatie aan de betreffende gestelde voorwaarden voldoet.	Geen	
2.1.5 Bijlage 4 2.1.5 Bijlage 4a Blad 4 van 6		x	x	x			x	VEMW	De formulering 'De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van de maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden.' De term 'nadere' is te ruim en algemeen en dient verder uitgewerkt te worden.	De tekst is nader gespecificeerd.	De nieuwe tekst luidt: De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan aan het ongedaan maken van deze maatregel nadere financiële en operationele voorwaarden verbinden, die gerelateerd zijn aan de inspanningen die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft moeten verrichten en de kosten die hij heeft moeten maken in verband met het afsluiten van het aansluitpunt en het ongedaan maken hiervan.
2.1.5 Bijlage 4			x					Energie Nederland	Energie-Nederland vraagt waarom onderzoek nog nodig is indien conform 2.1.1. – 2.1.4 al is bepaald dat iets niet voldoet.	2.1.5 regelt dat, indien een aangeslotene niet voldoet aan 2.1.1 t/m 2.1.4 (dus niet aantoon dat zijn installatie voldoet), de netbeheerder gerechtigd is de gasinstallatie zelf te (laten) onderzoeken.	Geen
3.1.5. Bijlage 4 Blad 9 van 25	x	x	x			x	VEMW; Energie Nederland	VEMW is tegenstander van het verplicht contracteren van capaciteit voor zo'n lange periode, in dit geval 10 jaar. Indien er te weinig transportcapaciteit is, dan dient dit duidelijk te worden uit het KCD en dient de LNB Gas tijdig te investeren en zorg te dragen voor die benodigde capaciteit. Er zijn mechanismes zoals de Aanmerkelijke (AI) en Uitbreidingsinvesteringen (UI) die de landelijk netbeheerder het comfort moeten geven over het	Het verplicht laten contracteren van capaciteit heeft niet te maken met het voorfinancieren van een uitbreiding van transportcapaciteit. Uitbreiding van transportcapaciteit wordt immers gefinancierd uit de gezamenlijke transporttarieven (entry en exit) en niet uit de exitcapaciteit op een specifiek punt. GTS moet echter wel voor de toezichthouder aantonen dat de uitbreiding van de transportcapaciteit doelmatig is, hetgeen niet zo is indien de extra capaciteit slechts enkele	Geen	

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

									kunnen terugverdienen van de investeringen. Het verplicht langjarig committeren aan een uitbreiding van capaciteit is een verkapt vorm van de netgebruiker te laten voorfinancieren. Dat is aan de netbeheerder, niet de netgebruiker	aren gebruikt wordt. In dat geval draaien namelijk alle netgebruikers op voor een ondoelmatige uitbreiding van capaciteit. Om de doelmatigheid aan te tonen wordt in deze voorwaarden een contractduur van 10 jaar voorgesteld.		
3.3.1, 3.3.2, 3.3.4 bijlage 4			x						Cogen	Naar aanleiding van deze bepalingen over de gaskwaliteit vraagt Cogen zich af of de eisen die aan gaskwaliteit gesteld worden voor wat betreft het Inb-net en de rnb-netten niet gelijk getrokken moeten worden. De onderhouds bepalingen zijn volgens Cogen bovendien verre van compleet. Cogen wil voorts graag een duidelijke discussie over verantwoordelijkheden etc.	GTS wijst erop dat de betreffende bepalingen deel uitmaken van het codewijzigingsvoorstel voor invoer-voorwaarden dat bij de NMa in behandeling is. In het onderhoudsvoorstel wordt alleen voorgesteld een paar eisen (op het gebied van waterdauwpunt, condensatiedauwpunt etc.) te schrappen, omdat deze niet meer door GTS beïnvloed kunnen worden als GTS alleen het aansluitpunt aanlegt en beheert.	Geen
									VA	Naar aanleiding van de thans geschrapte passages vraagt VA of het schrappen alleen gevolgen heeft voor nieuwe aansluitingen. GTS bevestigt dit laatste. VA vraagt verder wat dit schrappen nu voor een nieuwe aangeslotene betekent. Waar moet een aangeslotene rekening mee houden? Haalt GTS wat uit het gas? Gelden er zake dan geen normen (meer)?	GTS benadrukt dat de aangeslotene zelf voor de doorgehaalde zaken verantwoordelijk wordt, omdat hiervoor voorzieningen bij de aangeslotene nodig zijn. Het is niet mogelijk hiervoor algemene richtlijnen te geven, aangezien de keuze mede beïnvloed wordt door de positie in het net. GTS begrijpt dat dit lastig is voor de aangeslotenen, maar dit is het gevolg van het vrijgeven van faciliteiten die eerst onderdeel waren van het landelijk gastransportnet.	Geen
3.4.1. Bijlage 4	x	x	x					x	VEMW	VEMW vraagt of "wordt gesteld" terecht is gewijzigd in: "kan worden gesteld".	GTS concludeert dat dit inderdaad niet terecht is.	De wijziging is ongedaan gemaakt.
Ad 3.7 jo 5.4 Bijlage 4				x					VA	Volgens VA moet in 3.7 kwaliteitsmeting worden toegevoegd.	GTS is het hier niet mee eens. Aan aansluitpunten moeten volgens GTS zo min mogelijk eisen gesteld worden. Ter plaatse van het aansluitpunt is bijvoorbeeld vaak geen elektriciteit beschikbaar. Omdat het overdrachtpunt zich vaak buiten het perceel van de aangeslotene zal bevinden en het niet mogelijk c.q. niet wenselijk is dat de aangeslotene aldaar allerlei voorzieningen treft, wordt aanvaard dat meting op het perceel van de aangeslotene plaatsvindt. Dit betekent echter niet, zoals VA suggereert, dat de laatste bullet onder 3.7.1 dan ook kan vervallen. Onder omstandigheden wil GTS de mogelijkheid hebben ter plaatse van het overdrachtpunt afsluiters aan te sturen en data uit te lezen.	Geen
				x					VA	VA is blij dat er thans een norm is voor gaskwaliteit. VA vraagt zich af wat er gebeurt indien de norm ergens niet gehaald wordt en met name of er dan aldaar een gaschromatograaf geplaatst wordt.	GTS bevestigt dat dit laatste dan zal moeten gebeuren.	Geen
				x					VA	VA wil graag dat dit expliciet in de gasvoorwaarden wordt opgenomen..	Volgens GTS is dit niet nodig omdat geregeld is dat GTS aan de norm moet voldoen zoals opgenomen in 4.4.2.	Geen
Hoofdstuk 5 Bijlage 4	x		x					x	LTO- Glaskracht	LTO vraagt of bepaalde voorwaarden (5.3 e.v.) niet beter in de Meetvoorwaarden ondergebracht zouden kunnen worden.	GTS heeft de procedurele aangelegenheden betreffende het meten bewust in de Aansluitvoorwaarden gehandhaafd; de meettechnische aspecten staan in de Meetvoorwaar-	Geen

Bijlage 7 Relevant deel van het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 11 oktober 2012

5.1 bijlage 4	x	x	x			x	VEMW	In de visie van VEMW, waarin de rest van de aansluiting tot het gastransportnet behoort, kan er geen gas worden onttrokken tussen het overdrachtpunt en de meetinrichting.	den. Zie reactie bij 2.1.2	Geen
5.5 bijlage 4	x			x		x	LTO- Glaskracht	LTO-Glaskracht vraagt wat de aanleiding is een meethandboek te eisen en wat de sancties zijn bij het ontbreken ervan.	GTS benadrukt dat in de meetvoorwaarden staat aan welke eisen moet worden voldaan; in het meethandboek moet staan op welke wijze in de gegeven situatie aan deze eisen wordt voldaan, zoals welke concrete apparatuur er geplaatst is en hoe deze wordt beheerd en onderhouden etc. Er is aan deze bepaling toegevoegd wat de gevolgen zijn van het ontbreken van het meethandboek. Dit zal er volgens 2.1.2 toe leiden dat het aansluitpunt niet in gebruik gesteld zal worden.	Laatste zin van 5.5. toegevoegd, die luidt: Indien er geen goedgekeurd meethandboek is, wordt de meting geacht niet te voldoen aan eisen zoals opgenomen in de Meetvoorwaarden Gas – LNB – meting door aangeslotene.
5.8 bijlage 4	x			x		x	LTO- Glaskracht	Volgens LTO-Glaskracht loopt de tweede alinea niet goed.	De zin is herschikt.	De zin is herschikt.
5.12 bijlage 4	x			x		x	LTO- Glaskracht	LTO-Glaskracht verzoekt "goede inzet van de meetinrichting" anders te formuleren.	Het woord "goede" is vervangen door "correcte".	Zin aangepast.
6.1.5 Bijlage 4 6.1.5 Bijlage 4a Blad 5 van 6	x	x	x			x	VEMW	Waarom vervalt dit artikel? Aangesloten willen zich kunnen instellen op werkzaamheden die consequenties kunnen hebben voor de beschikbaarheid en betrouwbaarheid: dat hoort bij een goede dienstverlening van de netbeheerder. Bij de nieuwe 6.1.5 (voorheen 6.1.6) is 'of met derden' weggehaald. Waarom?	Dit artikel stamde uit de tijd dat GTS in een aantal gevallen mede verantwoordelijk was voor de aflevering van gas aan een derde achter de aansluiting van een aangeslotene. Dit werd ook wel een 'doorlevering' genoemd. Inmiddels bestaan dergelijke situaties niet meer; zij zijn omgevormd tot private netwerken. Bij private netwerken is de beheerder van dat net verantwoordelijk voor de communicatie met de aangeslotenen aan dat net, en niet GTS.	Geen
bijlage 5	x			x		x	LTO- Glaskracht	LTO-Glaskracht informeert of terzake inhoudelijke wijzigingen worden voorgesteld.	GTS wijst erop dat doordat de bestaande voorwaarden ervan uitgingen dat meting door GTS werd verricht en bij nieuwe aansluitingen de meting de verantwoordelijkheid van de aangeslotene wordt, de formulering wat is aangepast om aan dezelfde functionele eisen te kunnen voldoen.	Geen